

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra psychologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MOTIVACE K VYKONÁVÁNÍ PĚSTOUNSKÉ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU

MOTIVATION TO PERFORM FOSTER CARE FOR A TEMPORARY PERIOD

Michaela Macáková

Vedoucí práce: Mgr. Hana Novotná

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: Psychologie a speciální pedagogika

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *motivace k vykonávání
pěstounské péče na přechodnou dobu* vypracovala pod vedením vedoucí
práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále
prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 20. 4. 2017

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Haně Novotné za odborné vedení, za její cenné rady, podněty a připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Poté bych chtěla poděkovat všem pěstounkám na přechodnou dobu, které mi poskytly svůj čas a důležité informace prostřednictvím rozhovorů.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá motivací k pěstounské péči na přechodnou dobu. Cílem předkládané práce je zmapování současného stavu PPPD a zjištění motivů, které lidi vedou k vykonávání tohoto typu péče. Teoretická část je v úvodu zaměřena na motivaci, následně na zasazení pěstounské péče na přechodnou dobu do systému náhradní rodinné péče v ČR. Poté se již teoretická část věnuje samotné PPPD, především celému procesu PPPD a důvodům vzniku (tedy problematice attachmentu a psychické deprivace). Praktická část je zpracována kvalitativně s využitím polostrukturovaného rozhovoru. Rozhovory jsou zaměřené na zmapování důležitých údajů z rodinné a osobní anamnézy respondentů, jejich motivaci k PPPD, zkušenosti s PPPD a životní spokojenost.

KLÍČOVÁ SLOVA

Motivace, náhradní rodinná péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, attachment, psychická deprivace

ANNOTATION

This thesis deals with the motivation to foster care for a temporary period. The purpose of this study is to describe the current status of foster care for a temporary period and detection the motives that lead people to perform foster care for a temporary period. The theoretical part focuses on motivation in the beginning. Then it is focused on foster care for a temporary period in the foster care system in Czech Republic, whole process of foster care for a temporary period and the reasons for foundation this institute (attachment and psychological deprivation). The practical part includes qualitative research through semi-structured interview. The interviews are focused at mapping the important data of family and personal history of respondents, their motivation and experiences with foster care for a temporary time and life satisfaction.

KEYWORDS

Motivation, foster care, foster care for a temporary period, attachment, psychological deprivation

Obsah

Seznam zkratk.....	6
1 Úvod.....	7
2 Teoretická část.....	8
2.1 Motivace.....	8
2.1.1 Vysvětlení základních pojmů	8
2.1.2 Motivace k pěstounské péči s důrazem na PPPD	8
2.2 PPPD	11
2.2.1 Historie náhradní rodinné péče.....	11
2.2.2 Zasazení PPPD do systému náhradní rodinné péče.....	13
2.2.3 Důvody vzniku pěstounské péče na přechodnou dobu.....	15
2.2.4 Právní úprava PPPD	21
2.2.5 Průběh PPPD	22
2.2.6 Mapování PPPD	27
2.2.7 Pozitiva a negativa PPPD	28
3 Praktická část.....	30
3.1 Úvod do výzkumného problému	30
3.1.1 Formulace cíle a výzkumných otázek	30
3.1.2 Typ výzkumu a metody získávání dat	31
3.1.3 Výzkumný soubor	32
3.1.4 Etika výzkumu.....	33
3.1.5 Analýza dat.....	34
3.2 Základní charakteristiky účastnic výzkumu	35
3.3 Výsledky analýzy dat	36
3.3.1 Částečné zmapování PPPD	36
3.3.2 Kategorie analýzy.....	37
3.4 Závěrečná interpretace	48
3.5 Diskuze.....	52
4 Závěr.....	55
5 Seznam použité literatury	56
5.1 Bibliografické zdroje.....	56
5.2 Elektronické zdroje	59
5.3 Právní předpisy.....	60
6 Přílohy	61

Seznam zkratek

NRP – náhradní rodinná péče

PPPD – pěstounské péče na přechodnou dobu

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

KÚ – krajský úřad

MPSV - ministerstvo práce a sociálních věcí

CNS – centrální nervová soustava

ČR – Česká republika

1 Úvod

Pěstounská péče na přechodnou dobu (dále jen PPPD) je u nás relativně novým, za to velmi diskutovaným fenoménem. Do naší legislativy se dostává novelou zákona o sociálně právní ochraně dětí č. 134/2006, platné od 1. 6. 2006. Ovšem faktický rozvoj tohoto typu péče byl do konce roku 2012 limitován nedokonalou právní úpravou v oblasti hmotného zabezpečení pěstounů. Dnes máme v České republice 658 pěstounů na přechodnou dobu a jejich počet stále narůstá. Na tyto pěstouny jsou bez pochyby kladeny vysoké nároky nejen během příprav, ale i během následného vzdělávání a celého procesu PPPD. Musí být připraveni kdykoli přijmout dítě a kdykoli ho odevzdat. Přesto se počet pěstounů za poslední dva roky zvýšil o 50%. Není tedy nijak překvapivé, že se nabízí otázka, co je tou hnací silou, která člověka přiměje se ujmout, tak obtížné práce a setrvat v ní.

Téma bakalářské práce jsem si vybrala proto, že jsem se chtěla zaměřit na náhradní rodinnou péči (dále jen NRP) a současně na něco, co je v ní relativně nové. Poté, co jsem se rozhodla obecně pro NRP, jsem začala spolupracovat jako dobrovolník s doprovázející organizací pro pěstouny na přechodnou dobu, čímž jsem se této tématice více přiblížila a rozhodla jsem se pro ni.

Práce je členěna na dvě části, a to teoretickou a praktickou. V teoretické práci se zaměřuji nejdříve obecně na motivaci a poté konkrétněji s ohledem na PPPD. Dále se věnuji obecně NRP, historickému vývoji a současnému systému v ČR. Poté následují kapitoly, které jsou zacílené na proces PPPD, současnou právní úpravu a především na důvody vzniku. PPPD vznikla zejména z důvodů předcházení poruchám citové vazby a psychické deprivace.

V praktické části prezentuji svůj vlastní výzkum cílený na motivaci přechodných pěstounů a také na zmapování současného stavu PPPD. Jelikož podle mého názoru jsou největšími odborníky na PPPD sami pěstouni, myslím si, že rozhovory s nimi přináší cenné informace o tom, co je mezi odborníky i veřejností živě diskutováno, tedy jak v praxi PPPD funguje, jak může dětem prospívat, proč ji pěstouni vykonávají a jaký má vliv na jejich životy.

2 Teoretická část

2.1 Motivace

2.1.1 *Vysvětlení základních pojmů*

Motivace je intrapsychicky probíhající proces, vycházející z nějaké potřeby a vyúsťující ve výsledný žádoucí vnitřní stav, proces, který je iniciován endogenně nebo exogenně. Vnější pobídka může být motivující, jen když aktivuje nějakou vnitřní pohnutku. Tuto vnitřní příčinu jednání tvoří motiv. Pojmy motivace a motiv vyjadřují vnitřní procesy, které vysvětlují zaměřenost chování na dosažení určitého cíle. Rozlišení motivu a motivace vychází z dělení psychologických jevů na procesy a dispozice, přičemž „*motivace je chápána jako v čase probíhající proces a motiv jako vnitřní psychologická příčina tohoto procesu*“ (Nakonečný, 2014, s. 22). Motiv určuje směr a intenzitu chování v dvojím smyslu a to jako aktualizovaný motiv nebo jako dispozice. U člověka se vytváří složitá struktura motivačních dispozic, jež jsou částečně vrozené a částečně získané. K vrozeným motivačním dispozicím patří biologické potřeby, k získaným sociální potřeby. Motivační dispozice se stává aktualizovaným motivem buď jako důsledek změn vnitřního prostředí, podmíněný především fyziologickými procesy, nebo působením podnětu z vnějšího prostředí. Tyto podněty představují základní vnější zdroj motivace a označují se jako incentive. To, zda se podnět stane incentive, záleží na tom, jak jedinec podnět ocení (Výrost, Slaměník, 2008). Můžeme říct, že motivy vyjadřují určitou hodnotovou orientaci člověka, to co je pro něj subjektivně významné. To, co je pro jedince významné funguje na principu hedonismu. Chování jedince je tedy motivováno tak, aby směřovalo k dosahování příjemného a vyhýbání se nepříjemnému.

Motivaci můžeme dělit na vědomou a nevědomou. I to, co se označuje za záměrné jednání, může mít původ v nevědomé motivaci, neboť záměr tu vyjadřuje vědomě utvářený, promyšlený plán jednání, jehož motivu si však subjekt nemusí být plně vědom. Člověk se často domnívá, že zná důvody svého rozhodnutí, ale může se jednat jen o racionalizaci, kterou se např. brání výčitkám svědomí (Nakonečný, 1996).

2.1.2 *Motivace k pěstounské péči s důrazem na PPPD*

Motivaci k rodičovství obecně (náhradnímu i biologickému) ovlivňují různé faktory. Pudová potřeba mít potomstvo a pečovat o ně je vrozená, ale její intenzita není u všech lidí stejná. Tato potřeba je, stejně tak jako jiné pudové tendence, ve značné míře

modifikována psychosociálně. Je tedy ovlivněna i dalšími potřebami, např. potřebou osobního rozvoje a úspěšnosti a působí na ni i různé společenské faktory, především hodnoty a normy, které daná společnost aktuálně uznává (Vágnerová, 2012).

Motivace k PPPD má svá specifika, nicméně některé obecné principy platící pro motivaci k náhradní rodinné péči, můžeme zařadit i sem. Například to, že motivace by měla být identifikovatelná a realistická a neměla by být vázána na osobní a osobnostní handicap (Škoviera, 2007). Vágnerová (2012) zmiňuje další důvody přijetí dítěte do rodiny. Z uvedených je pro PPPD použitelný zejména jeden a to je touha pomoci potřebnému dítěti. Naopak dítě poskytuje pěstounovi potřebný pocit seberealizace. Pěstoun získává nové zkušenosti, zážitky. Ideálním pěstounem a zvláště pěstounem na přechodnou dobu je rodič, který má dostatek zkušeností s výchovou dětí. Po výchově svého dítěte pocituje touhu přijmout do své péče další dítě, je otevřený novým zážitkům a zkušenostem.

Výše uvedené motivy vyplývají i ze zahraničních výzkumů. Výzkum v Belgii z roku 2011 využíval tří škál – motivy orientované na děti, motivy orientované na sebe a motivy orientované na společnost. Hlavním motivem belgických pěstounů byly ty orientované na dítě, konkrétně touha poskytnout dítěti dobrý domov (Skralla, Vanderfaellie, Vanschoonlandt, Robberechts, Holen, 2014). Podobné výsledky přinesl i výzkum Kanadský z roku 2006, jehož výsledky ukazují, že nejčastější motivací je poskytnout dítěti milující rodiče a zachránit děti před dalším poškozením (Rodger, Cummings, Leschied, 2006). I u španělského výzkumu vyšly na prvním místě motivy zaměřené na dítě - touha ochránit dítě, následovaly motivy společenské a poté motivy orientované na sebe - být rodičem (López, Valle, 2016).

Škoviera (2007) rozlišuje motivaci na veřejnou, neveřejnou a skrytou. Přičemž bychom měli mít na paměti, že cesta k rozhodnutí stát se pěstounem na přechodnou dobu, bude spojena, stejně jako klasická pěstounská péče, s více motivy.

Mezi motivy veřejné řadíme prosociální chování. Podstatou prosociálního chování je schopnost jedince přinášet oběti, vzdát se vlastního blaha ve prospěch dobra druhého člověka (Nakonečný, 1996). Takovéto altruistické chování je vysvětlováno různými způsoby. Řada badatelů postulovala, že primární motivací spojenou s altruismem je empatie (např. Batson 1998; Carlo & Randall 2001; Eisenberg & Fabes). Nicméně jsou dva procesy, které mohou plynout z empatie: soucit a osobní úzkost. Soucit je

zprostředkovaná emocionální reakce zaměřená na druhé, vedoucí k pocitům smutku, ke starosti a obavám o druhé. Na rozdíl od toho osobní úzkost je na sebe zaměřená zprostředkovaná emocionální reakce, vedoucí k averzivním a nepříjemným pocitům. Rozdíl mezi těmito dvěma s empatií spojenými reakcemi je podstatný. Zatímco soucit vede k prosociálnímu chování, osobní úzkost vede k vyhýbavému chování (Rachlin, 2002). Jiní tvrdí že, altruismus funguje na principu reciprocity. Lidé reagují na akt altruismu přátelstvím nebo náklonností, což vede k reciprocitě. Altruisticky se tedy můžeme chovat i vůči cizím, nebo dokonce nepřátelům, za účelem získání náklonnosti. Jinými slovy chovej se k druhým tak, jak chceš, aby se chovali oni k tobě (Trivers, 1971). Lidské chování je komplexní a za prosociálním chováním se skrývá mnoho motivů. Nemůžeme říci ani, že jsme ze své podstaty morální, ani že jsme ze své podstaty sobečtí. Pravda leží někde uprostřed těchto dvou názorů (Padilla-Walker, Carlo, 2014). Do skupiny veřejných motivů patří i motiv profesionální, tedy přesvědčení zájemců, že dětem rozumějí a že to s nimi umějí, také motiv emocionální neboli láska k dětem. A jako poslední bych uvedla motiv smyslu, naplnění života, jakožto nahrazení místa po vlastních dětech.

Další skupinou jsou motivy neveřejné. Motivы neveřejné se málokdy projevují při psychologickém vyšetření. Žadatelé sami nepovažují tyto motivы za společensky přijatelné. Podstata těchto motivů je přitom stále v dosahu vědomí žadatelů. Patří sem společenský status, protože péče o dítě je ve společnosti vysoce ceněna. Dále je to motiv pragmatický, tedy předpoklad, že PPPD vede k zajištění práce a s ním se pojí motiv ekonomický, tedy státem zajištěný stabilní příjem.

Poslední jsou motivы skryté. Pro účely této práce připadají v úvahu dva následující: „vykoupení z viny“ za nezvládnutí výchovy vlastních dětí nebo očekávání ocenění a vděčnosti od dítěte (Škoviera, 2007).

2.2 PPPD

2.2.1 *Historie náhradní rodinné péče*

Historie péče o ohrožené děti sahá do dávné historie. Již roku 312 císař Konstantin nařídil úřadům, aby na jeho útraty zajistily výchovu odložených dětí. Později byla péče o nalezence předána do rukou dobročinných občanů, jejichž motivem k přijetí dítěte byla potřeba další pracovní síly (Gabriel, Novák, 2008).

Jedním z nejstarších ústavů na našem území byl Vlašský špitál, který založili Vlaši žijící v Praze poté, co se roku 1573 sdružili do italské kongregace. K zajištění ochrany a podpory především opuštěným a osiřelým dětem, zakoupili roku 1602 dům ve Vlašské ulici (Kazimour, 2016). Později za Josefa II. byl nalezinec přesunut do budovy pro duchovní při kostele sv. Apolináře. Nemocnost a úmrtnost dětí v ústavech však byla veliká, zejména kvůli nedostačující hygieně a lékařské péči. Proto roku 1788 vznikl vládní dekret, v němž bylo upuštěno od výhradního společenského opatření sirotek a nalezenců, tedy vzniklo to, co bychom dnes nazvali pěstounskou péčí. Již v této době byly přesně formulovány zásady pro pěstouny, především týkající se způsobilosti, ať už zdravotní či mravní (Gabriel, Novák 2008).

V roce 1921 byl vydán zákon (č. 265) o ochraně dětí v cizí péči a nemanželských dětí, který sjednocoval rozdílné zákony o sociální péči v Čechách (kde platil rakouský zákoník) a na Slovensku (kde platilo uherské právo) (Bubleová, Vávrová, Vránová, Frantíková, 2011). Jako nejrozšířenější formu péče o opuštěné děti stanovil pěstounskou péči, která se tehdy dala rozdělit na 4 typy – (1) pěstounská péče nalezenecká, (2) státní pěstounská péče řízená a kontrolovaná úřadem Okresní péče o mládež, (3) pěstounské péče v „dětských koloniích“¹ a jako poslední (4) soukromá dohoda mezi rodiči a obvykle příbuznými dítěte, nejčastěji šlo o prarodiče.

Změna režimu po druhé světové válce, znamenala bohužel také změnu pohledu na pěstounskou péči, která byla s výjimkou příbuzenské pěstounské péče zrušena v r. 1950. Novou ideou bylo vychovávat děti podle sovětského vzoru a tedy ke kolektivnímu cítění. Znamenalo to návrat z rozpracovaného systému pěstounské péče k velkým ústavům zřizovaným v konfiskovaném majetku. V 60. letech se však začala objevovat kritika této

¹ Šlo o řadu rodin v jednom místě nebo alespoň v jednom správním okrese, kterým svěřila děti Okresní péče o mládež.

péče, která vzešla především od pediatrů, psychologů² a výzkumných pracovníků. Na tuto kritiku reagovala v roce 1963 i legislativa a v zákoně o rodině³ č. 94 ze 4. 12. 1963 je preference výchovy rodinné před výchovou ústavní. „*Před nařízením ústavní výchovy je soud povinen zkoumat, zda výchovu dítěte nelze zajistit náhradní rodinnou péčí nebo rodinnou péčí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které mají přednost před výchovou ústavní.*“ (zák. č. 94/1963 Sb., § 46 odst. 2) Proto také v této době docházelo k zavádění nových alternativ ústavní péče – SOS dětské vesničky. Druhým zásadním zákonem prosazujícím diferencovanější přístup systému NRP, byl zákon o pěstounské péči z roku 1973 (Bubleová, Vávrová, Vránová, Frantíková, 2011).

V posledních letech posouvají vývoj NRP a jsou tedy i zásadními mezníky v historii tyto dokumenty: *Úmluva o právech dítěte*, kterou je Česká republika vázána od 1. ledna 1993. Podle této úmluvy má ČR respektovat rodinu jako základní jednotku společnosti. Dítě má vyrůstat v rodinném prostředí v atmosféře štěstí, lásky a porozumění a z důvodu jeho tělesné a duševní nezralosti je třeba mu poskytnout zvláštní péči a odpovídající právní ochranu před i po narození (Bubleová, Vávrová, Vránová, Frantíková, 2011). Dalším významným mezníkem v NRP se v ČR stalo přijetí tzv. **Haagské úmluvy**. Jde o možnost tzv. mezinárodního osvojení. V ČR vstoupila tato norma v platnost 1. 6. 2000. Společně se zákonem č. 359/ 1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí vytváří podmínky pro osvojení dětí z ciziny do ČR a naopak z ČR do ciziny (Gabriel, Novák 2008).

Poslední zásadní posun v NRP přináší zákony umožňující pěstounskou péči na přechodnou dobu. Do naší legislativy se dostává novelou zákona o sociálně právní ochraně dětí č. 134/2006, platné od 1. 6. 2006. Ovšem faktický rozvoj tohoto typu péče byl do konce roku 2012 limitován nedokonalou právní úpravou v oblasti hmotného zabezpečení pěstounů.

² V 60. letech vznikla studie prof. Langmeiera a Matějčka o psychické deprivaci dětí.

³ Nyní zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

2.2.2 Zasazení PPPD do systému náhradní rodinné péče

Systém náhradní rodinné péče

V následující kapitole bych ráda přiblížila jednotlivé formy NRP. V České Republice patří mezi instituty náhradní rodinné péče – osvojení, svěření do péče jiné osoby než rodiče, pěstounství, pěstounská péče na přechodnou dobu, předpěstounská péče a pak také institut k ochraně zájmů a zastupování dítěte – poručenství.⁴

a) Osvojení (§ 794 a násl. občanského zákoníku)

Osvojení znamená přijetí cizí osoby za vlastní. Osvojení neboli adopce se týká dětí, které jsou tzv. právně volné. V praxi to znamená, že na základě soudního rozhodnutí dojde k výmazu biologických rodičů v rodném listě dítěte, čímž se biologičtí rodiče vzdávají veškerých práv a povinností vůči dítěti. Následně je vydán nový rodný list dítěte (Zezulová, 2012).

b) Poručenství (§ 928 a násl. občanského zákoníku)

Poručník má vůči dítěti všechna práva a povinnosti jako rodič, ale nemá k dítěti vyživovací povinnost. Poručníka soud jmenuje dítěti, pokud ani jeden z rodičů nevykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu. V současném pojetí se poručenství považuje za institut statusový, a to zejména v rovině právní ochrany dítěte. Osobou poručníka je buď fyzická osoba (doporučená rodiči) nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí.

c) Svěření do péče jiné osoby než rodiče (§ 953 a násl. občanského zákoníku)

Termínem péče je zdůrazněno, že jde zejména o výkon osobní péče o dítě do doby, než rodič bude schopen opět osobní péči o dítě převzít. Důvodem existence svěření, vedle pěstounské péče, je především jeho vázanost na přirozenou rodinu dítěte. Jelikož jde o blízké příbuzné v přímé linii, mají ze zákona vyživovací povinnost k dítěti.

d) Pěstounství (§ 958 a násl. občanského zákoníku)

Pěstounská péče má v systému forem péče o dítě v náhradním prostředí nezastupitelné místo, je vždy brána jako přednostní ve vztahu ke kolektivní péči. Účelem pěstounské péče je zajištění osobní péče o dítě, a to podpůrně k péči rodičů. Jinými slovy, jakkoli se překážky v péči nukleární rodiny mohou zdát

⁴ Institut k ochraně zájmů a zastupování práv dítěte je také opatrovnictví. Nicméně poručník neplní jen povinnosti vyplývající z okolnosti, že je zákonným zástupcem dítěte, ale může zajišťovat i výchovu dítěte na rozdíl od opatrovníka.

zpočátku trvalé, mají všichni zúčastnění povinnost, pokud zjistí, že mezi rodiči a dítětem existuje pouto, rozvíjení tohoto pouta podporovat. Na rozdíl od osvojení rodiče zůstávají nositeli rodičovské odpovědnosti, mají i nadále vyživovací povinnost a dítěti zůstává původní příjmení.

- e) Pěstounská péče na přechodnou dobu (§ 27a a násl. zákona o sociálně-právní ochraně dětí)

Jde o profesionální pěstounskou péči, kterou mohou vykonávat jen pěstouni zapsaní ve zvláštní evidenci osob. PPPD je ze zákona časově vymezena, má trvat nejdéle jeden rok (s výjimkou svěření sourozenců, pak se počítá jeden rok od svěření posledního sourozence). Po skončení PPPD se dítě vrací buď do své přirozené rodiny nebo stabilnější formy NRP.

- f) Předpěstounská péče (§ 963 občanského zákoníku)

Předpěstounská péče je fakultativní dočasná péče budoucích pěstounů. Smyslem této péče je navázání vztahů mezi dítětem a pěstounem. Již od svěření dítěte do předpěstounské péče má žadatel o pěstounskou péči stejné povinnosti a práva k dítěti, jako by byl pěstoun.

2.2.3 *Důvody vzniku pěstounské péče na přechodnou dobu*

Důvodem vzniku PPPD je situace, kdy rodiče po určitou dobu nemohou pečovat o dítě a současně je zde perspektiva návratu dítěte do původní rodiny. Cílem je poskytnout rodičům čas na úpravu svých poměrů, tak aby byli znovu schopni převzít dítě do své péče (Arnoldová, 2016). Přechodnou dobou se tedy rozumí doba, po kterou se rodič o dítě nemůže ze závažných důvodů dočasně postarat (zdravotní důvody, výkon trestu odnětí svobody). Nicméně tohle je pouze případ, kdy se dítě vrací zpět do biologické rodiny. Další využití PPPD je, když se dítě do biologické rodiny nevrací a pro dítě se hledá dlouhodobější řešení jeho situace – dlouhodobá pěstounská péče nebo osvojení (MPSV, 2011).

Samotný důvod vzniku PPPD je umožnit dítěti vyrůstat v náhradním rodinném prostředí u proškolených pěstounů i krátkodobě, aby nemuselo trávit čas v ústavním prostředí. Tento důvod bych rozdělila na dvě důležité podskupiny. První z nich je možnost rozvinutí citové vazby, tedy attachmentu a druhou je vyhnout se psychické deprivaci nebo jiným poruchám psychomotorického vývoje, které mohou vznikat v důsledku ústavní výchovy. V následujících dvou podkapitolách bych ráda tato dvě témata rozebrala hlouběji.

2.2.3.1 *Attachment*

Attachment (v české literatuře nahrazován pojmem citová vazba, přimknutí, připoutání nebo jen krátce vazba) je definován jako trvalý vztah s konkrétní osobou, který je uklidňující, komfortní, radostný a bezpečný. Zdaleka nejsilnější vazba je vytvářena mezi matkou a dítětem. Dokonce před narozením dítěte, začíná u emocionálně zdravé matky proces spojení s dítětem. Bylo zaznamenáno, že rytmické, téměř synchronní vzorce pohybů a zvuků mezi dítětem a pečující osobou umožňují dítěti začít oceňovat a pozitivně hodnotit svět. Mnoho z těchto pohybů ze vztahu matka-dítě, bylo popsáno jako tanec, pohyby které bude dítě používat s mnoha partnery po celý život (Gil, 2010).

Teorie attachmentu byla poprvé popsána Johnem Bowlbym v 50. letech 20. století. Bowlby (2010) popisuje jak raný vztah s matkou a interakce v rodině ovlivňují vývoj osobnosti jedince. Zkušenost malého dítěte s povzbuzující, podporující a spolupracující matkou, mu dodá pocit vlastní hodnoty, víru v užitečnost druhých lidí a příznivý model, podle něž bude navazovat budoucí vztahy. Dále mu tato zkušenost umožní s důvěrou

prozkoumávat své prostředí a účinně s ním zacházet, čímž se posílí jeho pocit kompetence. Od té chvíle, jsou-li rodinné vztahy nadále příznivé, tyto prvotní vzorce myšlení, citění a chování nejen přetrvávají, ale osobnost se stále více strukturuje směrem k mírné sebekontrolě a k odolnosti. Jiný typ raného dětství a pozdější zkušenosti má jiné účinky, obvykle vedoucí k osobnostním strukturám se sníženou odolností a narušenou sebekontrolou, k labilním strukturám, které rovněž mají tendenci přetrvávat. Způsob strukturování osobnosti má potom vliv na to, jak člověk reaguje na budoucí nepříznivé události, kde mezi nejdůležitější patří odmítnutí, odloučení a ztráta.

Úkolem pečující osoby je odpovídat na potřeby dítěte, díky čemuž se vyvíjí regulace emocionálních stavů. Pečovatel musí být pozorným, naladěným na změnu emocionálních stavů dítěte. Prostřednictvím tohoto konzistentního, předvídatelného a opakujícího se pečování o dítě, se rozvíjí schopnost dítěte, aby samo mohlo regulovat své emoční stavy, nebo je umělo popsat (Gil, 2010), aby tedy mohlo dojít k připoutání, jsou potřeba dva a každý za sebe musí být připoutání schopen. V případě že jedna strana selže, pak k němu nedojde. Jestliže matka z jakéhokoli důvodu nemůže reagovat na potřeby dítěte, dítě se snaží vynaložit veškerou energii, aby zaujalo její pozornost. Pokud matka stále nereaguje, dítě se vyčerpá a rezignuje, stáhne se do sebe tak, jak to v případech hospitalismu popsal R. Spitz (Rufo, 2009).

Bowlbyho teorie attachmentu měla také přímý dopad do praxe. Díky ní nastal v zahraničí v padesátých a šedesátých letech rozvoj péstounské péče. Opakované důkazy, které poskytly výzkumy malých dětí od tří do šesti let, přesvědčily odborníky a vlády států, že pro ohrožené a opuštěné dítě je jediným dobrým řešením kvalitní náhradní rodina (Vrtbovská, 2010).

Poznatky, s kterými přišel Bowlby byly revoluční, ale stejně tak tomu bylo s poznatky z oblasti neuropsychologie, které se začaly objevovat na konci minulého století. Ráda bych se tedy v několika následujících odstavcích věnovala těmto souvislostem. Z nynějších studií je zřejmé, že mozek vyvíjejícího se dítěte je utvářen a strukturován interakcemi mezi dítětem a jeho prostředím. Přitom načasování relačních interakcí je kriticky důležité pro rozvoj citové vazby. Absence péče během prvních třech let života může vést k velkým abnormalitám nebo deficitům ve vývoji centrální nervové soustavy (dále jen CNS), které zprostředkovávají sociálně-emoční fungování (Perry, 2002). Bez naladěných pečovatелů, mohou být děti vedeny k tomu, že celý svět je chladné

a nebezpečné místo. Není překvapující, že mnoho studií dokazuje⁵, že týrané děti vykazují poruchu vazby (Gill, 2010).

V prvních týdnech těhotenství se začínají vyvíjet mozkové buňky. Jakmile v polovině těhotenství vznikne základní počet buněk, mozek je uspořádán a utvářen vznikem spojení mezi těmito buňkami. Počet, povaha a umístění vzniklých spojů závisejí na interakci mezi dítětem a jeho prostředím. Asi ve 30. týdnu se neurony přesouvají do míst v mozku, pro něž jsou uzpůsobeny, a od té chvíle pokračuje proces diferenciací až do konce prvního roku věku. Společně s vývojem mozkových buněk začíná plod vnímat své prostředí a od konce druhého měsíce začíná aktivně reagovat na podněty z prostředí. Všechny smysly se vyvíjí před narozením, a pokud plod netrpí smyslovým postižením, reaguje na dotyk, chuť, sluchové a zrakové podněty (Cairns, 2013).

Dítě vlastní matku odlišuje od ostatních lidí či objektů již kolem 3. měsíce svého života. Na svou matku, reaguje specifickými projevy, tj. neustále ji zrakově vyhledává, usmívá se na ní v její přítomnosti, či se jakkoli hlasově projevuje. Mluvíme zde tedy o silné percepční diskriminaci ze strany dítěte. I přes to nemůžeme toto chování považovat za vazebné, jelikož se dítě nechová tak, aby se udrželo v matčině blízkosti, pouze primární vztahovou osobu rozeznává a diferencuje ji od ostatních. Vazebné chování dítě prokazuje tehdy, kdy se samo aktivně snaží udržet blízkost matky. Tím je myšleno, pokud matka odejde z místnosti, dítě pláče a často se snaží svou matku následovat (Bowlby, 2010).

Klíčem k ranému rozvoji mozku je právě vazebné chování. Stres je pro mozek toxický. V zájmu přežití vyvolává změny ve strukturách a funkci mozku. Dítě se snaží vazebným chováním zaujmout pečovatele, aby mu pomohl odstranit stres. Existují tři typy vazebného chování. (1) Averzivní (únikové) – děti dělají věci, kterými přimějí pečovatele k interakci, jejímž cílem je donutit dítě, aby nežádoucí činnosti zanechalo. (2) Atraktivní – úsměvy, navázání očního kontaktu. (3) Aktivní – například pohybovat se směrem k pečovateli, aby upoutalo jeho pozornost a dosáhlo žádoucího zmírnění stresu (Cairns, 2013). Hlavními faktory, které určují, po jakých cestách se bude vazebné chování jedince ubírat a podle jakých vzorců se bude strukturovat, jsou zážitky s vazebnými postavami během kojení, dětství a dospívání (Bowlby, 2013).

⁵ Například: EROZKAN, A. (2016), The Link between Types of Attachment and Childhood Trauma, Universal Journal of Educational Research, Vol. 4(5), p. 1071-1079. Mnoho studií je dohledatelné také na této internetové stránce: <http://childtrauma.org/>

Pokud je pečovatel na dítě vyladěn, vyvíjí se mozek dítěte optimálně s ohledem na genetické a povahové předpoklady. Naopak u dětí, jejichž pečovatel nereaguje na jejich vazebné chování, vede tento nedostatek interaktivní stimulace k nedostačujícímu vzniku určitých mozkových spojů. Existuje tedy kvantitativní rozdíl mezi mozkiem jistě a nejistě připoutaného dítěte. Nepodaří-li se zmírnit stres, vznikající neuronová spojení mají odlišnou povahu a umístění. Mozek těchto dětí pak vytváří struktury charakteristické pro nadměrné rozrušení nebo obrannou disociaci. Existuje tedy i kvalitativní rozdíl mezi mozkiem jistě a nejistě připoutaného dítěte.

Při vývoji mozku byly identifikovány 4 klíčová období. Do osmého měsíce po narození se vyvíjí mozkový kmen. Uspořádání této spodní mozkové struktury je důležité pro zdravý vývoj ostatních částí mozku. Primární funkcí mozkového kmene je regulovat fyziologické stavy, včetně stresového vzrušení, spánku a strachu. V prvních dvou letech života se vyvíjí střední mozek. Je to mj. doba, kdy integrované vzorce zkušeností a cílevědomých pohybů jsou těsně spjaty se sociální zkušeností, takže pozorujeme počátek afilačního přístupu ke světu. Mezi prvním a čtvrtým rokem se utváří limbický systém. Tato část mozku umožňuje regulaci složitých emočních stavů, vývoj sociální řeči a interpretaci sociálních informací. V tomto období nastává úplný vývoj vazby a empatie a vyvíjí se i schopnost vyjádřit vazbu a empatii slovně i činností. Mezi druhým a šestým rokem se vyvíjí mozková kůra. Fungování této části mozku je rozhodující pro mnohé atributy, jež definují rozvíjející se osobnost: kreativitu, abstraktní uvažování, humor, matematické a verbální kompetence, umělecké vlohy a schopnost propojit všechny uvedené prvky do sociálních vztahů (Cairns, 2013).

PPPD tedy vznikla s cílem předcházet vzniku poruch attachmentu, a to právě získáním bezpečného citového pouta k jedné osobě v prvních letech života. V životě dítěte je řada okolností, které mohou bránit rozvoji attachmentu mezi dítětem a mateřskou postavou. Je-li dítě nechtěné, nedonošené dítě v inkubátoru, depresivní nebo úzkostná matka, týrající a zneužívající chování, zanedbávání, pokud dítě musí pobývat v kojeneckém ústavu nebo v dětském domově – to vše může v různé míře negativně ovlivňovat v průběhu prvních let emocionální stabilitu dítěte (Vrtbovská, 2010). Pěstouni na přechodnou dobu tedy musí být připraveni na to, že děti, které jim budou svěřeny do péče, mohou mít narušenou citovou vazbu. Pokud si tyto děti nemohly vytvořit citovou vazbu k rodiči, zažívají často pocit, že jsou špatné a nekompletní, pocity hlubokého studu,

intenzivního vzteku, úzkosti, extrémní izolace a zoufalství (Hughes, 2004), aby se těmto poruchám dalo předcházet, je důležité dodržet kritický věk pro utváření citové vazby. Schaffer a Kipp (2010) uvádí vývoj dětského attachmentu následovně. **Fáze asociální:** Tato fáze probíhá během prvních šesti týdnů po narození dítěte. Novorozenci komunikují skrze signály (uchopení, úsměv, pláč, dívání se do očí pečovatele). **Fáze nerozlišujícího attachmentu:** Tato fáze trvá od šestého týdne do sedmého měsíce. V této fázi většina dětí reaguje stejným způsobem na jakéhokoliv pečovatele. Od třech měsíců se děti více usmívají na známé tváře. **Specifický attachment:** Tato fáze trvá od sedmého do devátého měsíce života dítěte. Průkaznost attachmentu k pečovateli je jasná. Když pečovatel musí odejít, dítě je tím zneklidněno, projevuje se pláčem, protestem a odmítáním neznámých dospělých. To vše je důkazem, že došlo k vývoji attachmentu, což bývá obvykle do jednoho roku věku. **Mnohočetný attachment:** Dítě se stává více nezávislé a vytváří si několik attachmentů. Většina dětí to zvládá kolem 18 měsíce. Výzkumy ukazují, že attachment si děti budovaly spíše k osobám, které dokázaly reagovat na jejich signály, než k těm které s nimi strávily více času.

2.2.3.2 *Psychická deprivace*

Psychická deprivace je psychický stav vzniklý následkem takových životních situací, kdy subjektu není dána příležitost k ukojení některé jeho základní psychické potřeby v dostačující míře a po dostatečně dlouhou dobu. Tato definice umožňuje vymezit logický obsah i rozsah jednotlivých termínů, kterých se v souvislosti s deprivací užívá. Např. deprivační situace je taková životní situace dítěte, v níž se mu nedostává možnosti uspokojit důležité psychické potřeby. Izolace dítěte od podnětového prostředí lidské společnosti je deprivační situací a nikoli deprivací samou. Psychická deprivace je už osobitým, individuálním zpracováním podnětového ochuzení, k němuž dospělo dítě v deprivační situaci – je psychickým stavem. Deprivační poškození jsou pak projevy tohoto psychického stavu (Langmeier, Matějček, 1974).

Výše zmíněná definice mluví o psychických potřebách. Ráda bych tedy uvedla, co je psychická potřeba a které potřeby jsou ty základní. Obecně se jedná o vzájemný stav nerovnováhy mezi podmínkami organismu dítěte a podmínkami jeho prostředí. Projevuje se jako pociťovaný stav nedostatku nebo přebytku něčeho. Tento emoční prožitek nazýváme potřebou (Pugnerová, Kvitová, 2016). Při sledování vývoje dětí vyrůstajících

mimo rodinu (v kojenecký ústavech, v dětských domovech), se ukázalo, že je pět základních psychických potřeb, které by měly být naplněny v pravý čas a náležitě míře, aby se dítě po duševní stránce vyvíjelo dobře a zdravě. Jsou to potřeba **přiměřené stimulace** čili přívodu podnětů z vnějšího světa. Druhé potřebě říkáme **smysluplný svět**, což je potřeba určitého řádu ve věcech a vztazích. Třetí potřeba je potřeba **životní jistoty**, čtvrtou je potřeba **identity** neboli vlastního já a poslední je potřeba **otevřené budoucnosti** (Matějček, Pokorná, Karger, 2016). V těchto potřebách můžeme vidět určitý postup. Začínáme potřebou nejobecnější a univerzální, která platí pro celou živočišnou říši. Další potřeby už platí pro ty tvory, kteří jsou schopni se učit, a dále směřujeme k těm, kteří vědomě hledají bezpečí, až k těm, kteří žijí ve společnostech s hierarchickým uspořádáním společenských rolí. Pátá potřeba stojí na tomto žebříčku nejvýš, je jen lidská (Matějček, 2008).

PPPD tedy vznikla, aby zabránila vzniku psychické deprivace, protože mezi vnější podmínky vzniku deprivace může patřit mimo jiní i ústavní výchova. Projevy psychické deprivace zaujímají širokou škálu projevů dítěte, spadá sem např. opoždění ve vývoji řeči, opoždění ve vývoji sociálních a hygienických návyků, povrchnost v emocionalitě, opoždění v oblasti hrubé a jemné motoriky, menší schopnost samostatně pracovat, nezralost pro školu (Pugnerová, Kvitová, 2016). PPPD by tedy měla být prevencí vzniku psychické deprivace nebo její včasnou nápravou. Prevence by měla zajistit, aby se dětem dostávalo podnětů z vnějšího životního prostředí v náležitém množství, tak aby nedocházelo k poruchám činnosti CNS. Dále je důležité, aby dítěti byly zajištěny podmínky pro učení na nejzákladnější úrovni, tzn., že přicházející podněty mají mít pro dítě význam, aby si je mohlo začlenit do soustavy svých prožitků a poznatků. Mají mít posilující význam především v oblasti žádoucího chování. K tomu je ovšem potřeba určité stálosti prostředí a osob, které se dítětem zabývají. A především by měla zajistit vytváření citových vztahů (viz attachment). Neosobní, výlučně naukové hledisko je neúčinné. V neposlední řadě je třeba umožnit dítěti zapojení do společnosti, tak aby si osvojilo přiměřené sociální role umožňující později „dospělý“ sociální život. Když selže prevence, pak by se náprava měla držet toho, že čím důkladněji dítě poznáme, čím hlouběji nápravná opatření zasáhnou a čím dříve s nimi započneme, tím větší je naděje na úspěch (Langmeier, Matějček, 1974).

2.2.4 Právní úprava PPPD

Náhradní péče v České republice je primárně upravena občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb., a zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Až do roku 2013 byla základní právní úprava obsažena v zákoně č. 94/1963 Sb., o rodině. Dne 1. 1. 2014 nabyl účinnosti nový občanský zákoník a zároveň byl zrušen zákon o rodině. Nový občanský zákoník v části druhé zahrnuje úpravu rodinného práva včetně úpravy institutů náhradní rodinné péče. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, představuje ve vztahu k občanskému zákoníku normu speciální, která v některých aspektech doplňuje poněkud obecnou právní úpravu obsaženou v občanském zákoníku, zejména pak v oblasti pěstounství.

Od 1. června 2006 byla právní úprava pěstounské péče doplněna o novou speciální úpravu, která byla přijata s cílem zdůraznit potřebu krátkodobé pěstounské péče v jasně definovaných situacích. Ačkoliv institut pěstounské péče na přechodnou dobu existuje v českém právním řádu již od roku 2006, nedostalo se mu doposud v praxi zvláštní pozornosti. Ke změně došlo až v důsledku novelizace zákona o sociálně-právní ochraně dětí s účinností od 1. 1. 2013, kterou dochází k upřesnění možnosti využití tohoto institutu a stanovení jasných podmínek pro využití této formy náhradní rodinné péče.

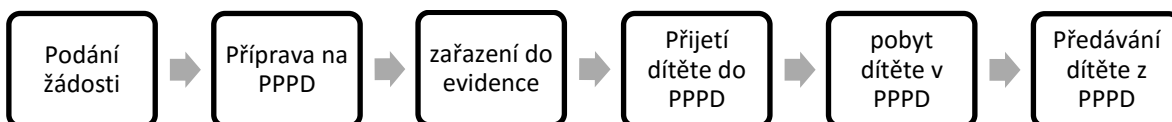
Také byla do tohoto zákona převedena právní úprava dávek pěstounské péče ze zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Důvodem změny dávek byl záměr profesionalizovat pěstounskou péči, dávky mají být tedy pojímány jako odměna pěstouna (plat). Ačkoliv základní struktura dávek zůstává zachována, dochází ke změně jejich výše a především pak k odstranění dlouhodobého problému, kterým byla neexistence hmotného zabezpečení pěstounské péče na přechodnou dobu v obdobích, kdy není pěstounům svěřeno žádné dítě. Můžeme říct, že do roku 2013 nebylo hmotné zajištění osoby vykonávající přechodnou pěstounskou péči odlišeno od hmotného zajištění osoby vykonávající pěstounské péče, tedy ve chvíli, kdy by přechodný pěstoun u sebe neměl žádné dítě, byl by bez jakýchkoli příjmů. Změna výše dávek spočívá právě v odměně přechodného pěstouna. Před touto novelou mohl dostat přechodný pěstoun maximálně „individuální“ odměnu pěstouna, která činila 3 126 Kč, jinak stejně jako dnes dostával příspěvek na pokrytí potřeb dítěte a rodičovský příspěvek ze systému dávek státní sociální podpory (Vránová, 2011).

V současnosti najdeme dávky, které pobírají pěstouni na přechodnou dobu v zákoně o sociálně právní ochraně dětí. V zákoně musíme rozlišovat dávky pro osoby v evidenci a pro osoby pečující. Pro účely mé práce vypíši pouze dávky pro osoby v evidenci neboli pro pěstouny na přechodnou dobu.

měsíční odměna 20 000 Kč	• částka se vyplácí, i když u sebe právě žádné dítě nemá • 24 000 Kč, když pečuje aspoň o jedno dítě, které je závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, III nebo IV • Když je pěstounovi zařazenému v evidenci svěřené ještě další dítě do jiného typu péče – například do klasické pěstounské péče – zvyšuje se za každé takové dítě odměna o 4000 Kč
příspěvek na pokrytí potřeb dítěte 4 500 Kč	• 4500 Kč pro dítě ve věku do 6 let • 5550 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let • 6350 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let • 6600 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let
Rodičovský příspěvek 3 600 Kč - 11 500 Kč	• V současné době je v poslanecké sněmovně novela rozhodující o další možnosti pobírání rodičovského příspěvku pro přechodné pěstouny. V některých případech mohlo dojít k tomu, že pěstoun na přechodnou dobu vyčerpal celý rodičovský příspěvek, takže osvojitelé, kterým bylo dítě svěřeno do trvalé péče, už na něj neměli nárok. • Celková suma na dítě je 220 000 Kč

2.2.5 Průběh PPPD

Schematické znázornění průběhu PPPD

Ještě před podáním žádosti je nutné zvážit dopady, jaké bude PPPD mít na vlastní rodinu. Stejně jako při rozhodování o dlouhodobé pěstounské péči i zde je třeba souhlas celé rodiny a příchod nového dítěte by rodinu neměl nijak ohrozit. S dětmi, které již v rodině vyrůstají, je nutné o situaci mluvit. Vysvětlit, že budou doma děti, které potřebují na nějakou dobu pomoc, ale poté se budou vracet do svých rodin. Samozřejmě vysvětlování musí být úměrné věku dětí (Konečná, Sudová, 2011). Děti v rodině musí být schopny emocionálně zpracovat nastávající „průchodnost“ rodinného prostředí. I proto je nastavena doba jednoho roku jako maximum trvání péče, řetězení opakovaných ztrát hlubších vztahů k odcházejícím „sourozencům“, by bylo i při velmi dobrém vysvětlování pro děti náročné (Gabriel, Novák, 2008).

2.2.5.1 Podání žádosti

Ještě před přípravou musí zájemci o PPPD podat žádost o zařazení do evidence pěstounů na přechodnou dobu. Náležitosti žádosti vyjmenovává § 27a odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně- právní ochraně dětí. Žádost se podává na obecním úřadě obce s rozšířenou působností a ten ji postupuje krajskému úřadu (dále jen KÚ). U KÚ nastává proces posuzování žadatelů, jehož součástí je i příprava na přijetí dítěte do rodiny. Pokud žadatel splní všechna zákonná i osobní kritéria, je zařazen do speciální evidence vedené KÚ – do evidence osob, které mohou vykonávat PPPD (Arnoldová, 2016). Z hlediska celého smyslu PPPD je stěžejní u žadatelů o zařazení do evidence osob vhodných pro výkon pěstounské péče na přechodnou dobu posuzovat schopnost pečovat o děti vyžadující speciální péči a schopnost spolupráce s rodiči dětí. Tento požadavek charakterizuje typický rys pěstounské péče na přechodnou dobu, tedy požadavek určité profesionality a akcent na návrat dítěte do původní rodiny, případně na předání dítěte do rodiny osvojitelské či do péče dlouhodobých pěstounů (MPSV, 2011).

Je mnoho kritérií, které musí pěstouni na přechodnou dobu splňovat a to z toho důvodu, že děti, které přicházejí do PPPD, zažily často v životě mnohá traumata a ztráty. Institut PPPD je tu proto, aby jim nabídl klidné a stabilní prostředí, proto je nutné posoudit následující:

- Rodinnou situaci – stabilní partnerský vztah (min. 5 let) nebo samožadatelé (nehledají aktuálně partnerský vztah a jsou smíření s tím, že nemají partnera/partnerku)
- Životní zabezpečení a bydlení – bytové podmínky umožňují vytvoření dostatečného prostoru pro přijímané dítě a zajišťují mu přiměřené soukromí
- Osobnostní charakteristiky a zdravotní stav – péče vyžaduje dostatečnou osobnostní zralost a životní zkušenosti a zároveň může být vyčerpávající a náročná, proto je třeba zohledňovat i věk (zpravidla by se měl pohybovat v rozmezí od 28 do 56 let) a zdravotní stav žadatelů
- Podpůrnou síť – pěstouni se mohou opřít o své příbuzné a přátelé, pěstouni jsou ochotni přijmout odbornou podporu (Macela, 2013)

Toto je pouze stručný výčet nejdůležitějších kritérií, podrobné rozepsání požadavků kladených na přechodné pěstouny lze nalézt na stránkách MPSV (www.mpsv.cz).

V evidenci pěstounů lze také nalézt jejich specializaci. Specializace pěstounů je jedním z často diskutovaných témat. Současné znění zákona očekává, že se většina pěstounů bude specializovat na určitou skupinu dětí. Pěstouni si tedy mohou stanovit například určité věkové rozmezí, ke kterému bude následně přihlíženo. Nesmí si ale cíleně vybírat pouze určitou skupinku dětí, zejména pokud by to bylo v rozporu se smyslem PPPD (např. neochota přijmout určité etnikum, odmítání spolupráce s biologickou rodinou, úzká věková hranice) (Macela, 2013). Z toho vyplývá, že při rozhodování o umístění dítěte se bere ohled na preference pěstounů, nicméně to nevylučuje nutnost jejich přípravy na dítě jiné věkové hranice. V praxi musí být tedy pěstoun připraven na přijetí jakéhokoli dítěte (věk 0-18), což mu nemusí umožňovat například bytové podmínky, proto je nutné přihlížet k jeho specializaci, která je v evidenci uvedená. Současnou otázkou PPPD je tedy, zda má být pěstoun připraven na péči o jakékoli dítě (což je aktuální praxe), anebo zda by bylo vhodnější přijít se systémem specializovanější pěstounské péče celkově, jak tomu je například ve Velké Británii. Moderní vědecká bádání i zkušenosti z praxe přináší poznání, že pokud chceme ohroženým dětem a jejich rodinám poskytnout co největší podporu, stabilitu a dobrou péči, neobejdeme se bez toho, abychom vytvářeli náhradní rodinné prostředí „šité dětem na míru.“ U dítěte přijímaného do náhradní péče zpravidla lze předem jeho situaci vyhodnotit, nastavit potřebnou péči a případně identifikovat problémy, s nimiž se dítě a pečující osoby v průběhu této péče mohou setkat. Pro mnoho dětí není pěstounská péče jen dobrým a bezpečným zajištěním výchovy a poskytnutím (rodinného) zázemí, ale zároveň i službou, tedy určitou formou odborné práce, což klade vysoké nároky na pěstouny a doprovázející služby (Nadační fond J&T, 2015).

2.2.5.2 Příprava na PPPD

Jelikož PPPD může poskytovat pouze osoba za tímto účelem odborně proškolená, je zde důležitá fáze přípravy. Přípravu zprostředkovávají organizace, které mají pověření od krajských úřadů nebo Magistrátu hlavního města Prahy nebo úřady samotné. S ohledem na zvýšenou náročnost péče o děti v přechodné pěstounské péči musí pěstouni absolvovat přípravu na přijetí dítěte do rodiny ve větším rozsahu než ostatní náhradní rodiče. Konkrétně zákonem je stanoven rozsah min. 72 hodin (Arnoldová, 2016).

Přípravy žadatelů o pěstounskou péči na přechodnou dobu by měly probíhat v malé skupině (max. 10 osob). Obvykle je to tak, že základní příprava probíhá společně

(osvojitelé, pěstouni, přechodní pěstouni) a pěstouni na přechodnou dobu pak mají ještě zvláštní doškolení. Přípravy pěstounů na přechodnou dobu by se mimo jiné měly dále zaměřit na sebezkušenost žadatelů, prověření interakce v zátěžových situacích a schopnost spolupráce. Obsah odborné přípravy pro pěstouny a osvojitele se v České republice řídí metodikou MPSV, kde jsou doporučená témata a okruhy, která by měla být v rámci přípravy se žadateli diskutována (Rulíková, MPSV, 2009).

V Praze je možné absolvovat přípravu podle metodiky PRIDE Parent Resources for Information, Development and Education (Zdroje pro informování, rozvoj a vzdělávání náhradních rodičů). Licenci k ní zakoupilo MPSV v roce 2012. Přípravy podle této metodiky realizuje např. **Dobrá rodina**. Další možnost je model přípravy, který pro Magistrát hlavního města Prahy realizuje **Dětské centrum Paprsek**, který vychází z metodického pokynu MPSV.

2.2.5.3 Svěření dítěte do PPPD

Sociální pracovnice/pracovník úřadu obce s rozšířenou působností (OSPOD) vytipuje dítě pro umístění do pěstounské péče na přechodnou dobu. Oznámí to svému nadřízenému krajskému úřadu, ten zmapuje situaci, získá informace, zda je pěstounská rodina aktuálně volná. Po narození dítěte opět příslušná sociální pracovnice/pracovník kontaktuje krajský úřad. Sociální pracovnice/pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností podává návrh k soudu na nařízení předběžného opatření, které je nutné k tomu, aby soud uvedl svěření dítěte konkrétně, tedy např. „do pěstounské péče na přechodnou dobu k manželům Novákovým“. Nelze mít v předběžném opatření uvedeno pouze svěření do péče, neboť by vznikly potíže s dávkovým systémem. Na základě předběžného opatření jde dítě do pěstounské rodiny, zpravidla převzetí probíhá ihned z porodnice. V praxi je nutná osvěta a ochota spolupráce lékařů, soudců, sociálních pracovníků/pracovnic. Sociální pracovnice/pracovník v mezidobí urychleně vyřizuje náležitosti spisové dokumentace pro nahlášení dítěte do náhradní rodinné péče (např. občanství, sociální zpráva, přehledný list). Nutné je, aby odborníci a pěstouni spolupracovali a znali navzájem své kompetence. Pěstouni mají na starosti další náležitosti spisové dokumentace – fotografii, zdravotní stav aj. Odborníci i pěstouni mají stejný cíl (aby se pro dítě, co nejrychleji našlo dlouhodobé řešení). Krajský úřad nenutí „své“ sociální pracovnice/pracovníky k využívání těchto forem náhradní rodinné péče, nicméně je

považuje za zcela legitimní, nikoliv alternativní, a proto jsou sociální pracovníce k tomuto metodicky vedeny (MPSV, 2011). Pěstouni mohou přijetí dítěte odmítnout pouze ze závažných důvodů. Zejména se jedná o důvody, kdy pěstounům ještě neskončila doba regenerace, nebo vzhledem k náročnosti předchozí péče, potřebují delší regeneraci. Dále je možné odmítnout dítě kvůli zdravotním problémům. Bezdůvodné odmítnutí přijetí dítěte je jedním z důvodů pro výpověď dohody o výkonu pěstounské péče a může být také důvodem pro vyřazení z evidence osob, které mohou vykonávat PPPD. Jednotlivé krajské úřady mezi sebou spolupracují a mají k dispozici seznam všech volných pěstounů, v některých případech se může stát, že dítě bude umístěno k pěstounům z jiného kraje. Musí k tomu být důvod v souladu se zájmem dítěte, například možnost kontaktu s některými příbuznými. Je odpovědností každého krajského úřadu vyhledávat vhodné zájemce o PPPD tak, aby měl kraj dostatečný počet pěstounů na přechodnou dobu pro děti ze svého obvodu (Macela, 2013).

2.2.5.4 Předávání dítěte

Na plánování přechodu dítěte by se měly vždy podílet všechny osoby, které se podílejí na péči o dítě, poskytovatelé služeb a doprovázející osoby nebo další subjekty dle konkrétního případu (Macela, 2013). Důležité je, aby kromě pěstounů a nové rodiny vstupovalo do procesu co nejméně lidí. Pracovníci OSPOD tedy nabídnou své odborné služby, jinak ponechají celý proces na pěstounech a osvojitelích (MPSV, 2011). Předávání dítěte, jeho konkrétní průběh a časování, je vždy prováděno podle zpracovaného individuálního plánu (Macela, 2013).

Obecně můžeme adaptační proces popsat následovně. První den se odehrává první kontakt pěstounů a osvojitelů na KÚ a následně první kontakt osvojitelů s dítětem. Během následujících dní proběhne návštěva osvojitelů v rodině pěstounů (dohoda o cca měsíčním předávacím procesu), poté návštěva pěstounů v rodině osvojitelů (společná příprava a ukládání dítěte ke spánku). Potom už by mělo být dítě připraveno na přespaní u osvojitelů s pěstouny ve vedlejším pokoji (dnes již není běžnou praxí). Po prvním týdnu by dítě mělo být připraveno na víkendový pobyt u osvojitelů (MPSV, 2011). Toto je pouze obecné schéma. Celý proces by, ale neměl opomíjet tři zásady. **1. Nesmí se jednat o bodovou událost, ale postupný graduální proces. 2. Nesmí se nastavovat žádná uměle navozená odvykací lhůta.** Bývalí pěstouni by tedy měli ještě dlouho fungovat jako

rodinní známí, kteří občas zajdou na návštěvu a naopak nová rodina zajde k nim.

3. Vzájemné navštěvování by u ročního dítěte mělo trvat přibližně půl roku, u starších, školních dětí až dva roky. Přechod je proces, který probíhá ve vlnách. Rodiče zcela chybně usuzují na připravenost dítěte na předání z absence negativní reakce dítěte vůči nim. Z momentálního stavu dítěte se ale nedá nic usuzovat, protože vztah k rodiči se vyvíjí v denním cyklu (Klimeš, 2005).

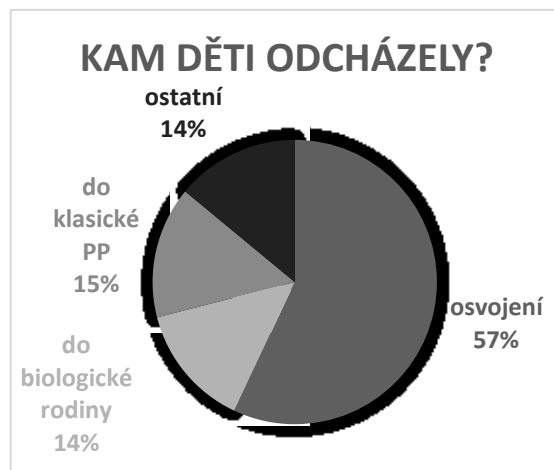
2.2.6 Mapování PPPD

Péče o děti procházející PPPD je roztržštěná pod správou tří různých rezortů. Žádný z nich tedy není schopen předložit kompletní data o tom, kolik dětí prošlo touto péčí, kam šly dále a další potřebná data, která by vedla k celkovému zlepšení péče. Proto se pěstouni sami rozhodli vytvořit mapování PPPD a zjistit, co nejvíce informací.

Právě teď probíhá druhá vlna tohoto mapování. Uvádím, zde tedy výsledky z první vlny, kde se objevují děti, které do PPPD přišly od roku 2009 do konce roku 2015. Následující výsledky byly pořízeny zatím na základě informací o průběhu PPPD u 250 dětí, jejichž pěstouni se k mapování přihlásili. Přikládám jen výčet z několika otázek.⁶ Současný stav mapování lze nalézt na www.rpp.cz/inpage/uvodni-stranka-mapovani/

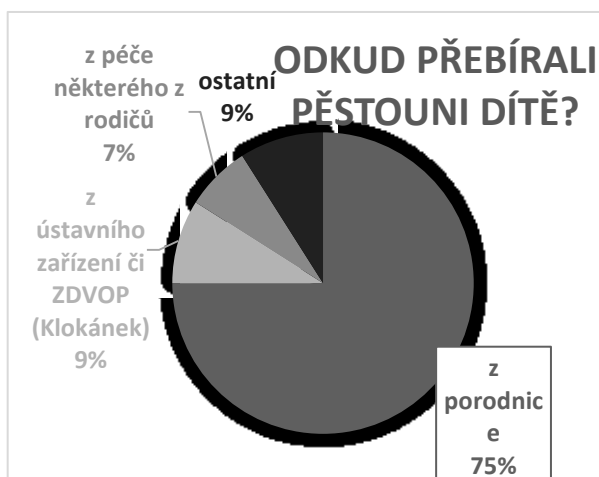

graf č. 1

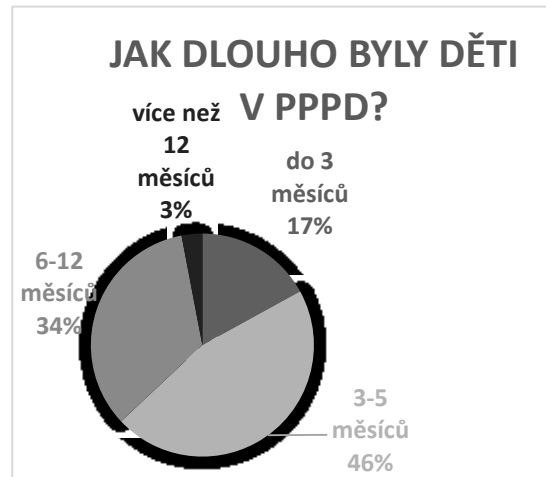

graf č. 2

⁶ Položka ostatní u otázky graf č. 2, obsahuje: ústavní péče, jinou rodinu přechodných pěstounů, osvojení mimo ČR, širší biologickou rodinu; u grafu č. 3: z jiné pěstounské rodiny nepříbuzné dítěti, z jiné rodiny poskytující PPPD

graf č. 3

graf č. 4

Ačkoli nelze zjistit celkové počty dětí, díky evidenci pěstounů, je možné zjistit aktuální stav. V současné době je v PPPD 732 dětí, přičemž nejvíce jich je v Moravskoslezském kraji (150) a nejméně na Vysočině (15). (zdroj: olomoucký krajský úřad, dostupné na www.urad.kr-olomoucky.cz) V době, kdy vstoupila v účinnost novela zákona o sociálně právní ochraně dětí, tedy v r. 2013, bylo pěstounů 35, během dvou následujících let (do roku 2015) stoupl počet na 338 pěstounů, dnes po dalších dvou letech je pěstounů v evidenci celkem 658, vidíme tedy opravdu značný nárůst (Rumanová, 2015).

2.2.7 Pozitiva a negativa PPPD

Pozitiva PPPD jsou v podstatě shrnuta v kapitole důvody vzniku PPPD. Jako hlavním pozitivum bych tedy označila vyhnutí se kolektivní výchově v ústavním zařízení. I když jsou názory na PPPD rozdílné, všichni se shodnou na tom, že základem pro zdárný vývoj dítěte je úplná, funkční rodina. Rodina, ať už vlastní nebo náhradní, je přirozenější sociální skupinou než prostředí instituce. Jednotliví členové rodiny by měli vzájemně uspokojovat své psychické potřeby. Což zahrnuje sdílení, potřebu blízkosti, včetně tělesného kontaktu. Oproti tomu ústavní péče nezahrnuje vzájemné sdílení. Vychovatelé mají svůj život, který se odehrává jinde. Základem vztahu je vychovatelská profesionalita a citová neutralita, která se projevuje snahou chovat se ke všem stejně.

Vzhledem k uvedeným okolnostem získá dítě, které žije v dětském domově, trochu jiné životní zkušenosti, než kdyby vyrůstalo v rodině. Může se pak stát, že bude očekávat, že se o ně někdo postará, nebude umět převzít zodpovědnost za svůj další život a nedokáže

to ani ve vztahu k někomu jinému. Nebude se umět přizpůsobit proměnlivým podmínkám a hledat řešení nových situací. Život v jakékoli instituci klade větší důraz na konformitu, která je odměněna zajištěním základních materiálních potřeb. Takový jedinec může být dobře přizpůsobený ústavním podmínkám, ale nebude vědět, jak žít v rodinném společenství (Vágnerová, 2012).

Jako hlavním negativum PPPD bývá označována separační úzkost. Separační úzkost u dětí v PPPD je ovlivněna celou řadou situačních faktorů. Jedním z hlavních faktorů, které ovlivňují prožívání smutku a ztráty po ukončení péče, je její délka. Je zřejmé, že čím delší bude pobyt dítěte v pěstounské rodině, tím hlubší vztahy mezi nimi vznikají, a tak roste i náročnost odloučení. Proto je pozitivní, že z výše uvedených grafů vyplývá, že v téměř 50 % je pobyt v PPPD mezi 3-5 měsíci. Měli bychom ale uvážit také separační úzkost u pěstounů, protože stejně jako připoutání, tak i separace je proces, který se týká dvou (případně více) osob.

Pokud má pěstoun vyšší míru separační úzkosti, bude pro něj odloučení od dítěte velmi náročnou situací, ať už z hlediska vlastních pocitů, nebo v souvislosti s obavami vzhledem ke schopnostem nové rodiny naplnit všechny potřeby dítěte. Pokud je míra separační úzkosti pěstounů nízká, mají z odloučení méně obav, věří, že se dítě bude mít v novém prostředí dobře, dokáže se adaptovat a přebírající rodina je schopna se o dítě dobře postarat (Prachařová, 2016).

V závěru této kapitoly bych chtěla říci, že v současném systému máme nastaveno více možností (dětská centra, SOS vesničky, PPPD aj.) a proto bychom měli operovat s tím, co máme. Je třeba vybrat nejvhodnější možnost pro konkrétní dítě, nikoli striktně nařizovat jednu z možností. Měli bychom se držet pouze pravidla jednat v souladu se zájmem dítěte. Ovšem posoudit zájem dítěte nemusí být vždy zcela jednoduché.

3 **Praktická část**

3.1 Úvod do výzkumného problému

V empirické části bakalářské práce popíši výzkum realizovaný s osobami vykonávajícími PPPD. Téma PPPD je u nás relativně novým a tudíž příliš neprobádaným fenoménem. V rámci rešerše jsem zjistila, že odborných prací na téma PPPD je zatím velmi málo, nicméně v posledních třech letech zájem o tuto oblast roste. Přesto větší zájem je zaznamenatelný především ze strany laické populace a na to reagující velké množství neodborných článků.

Aby mohl institut vzniknout, bylo zapotřebí především pěstounů, kteří by byli ochotni a připraveni se této práci ujmout. Tito pěstouni měli před sebou velmi náročný úkol, nejenže ti první vstupovali do této práce v době, kdy za ní ještě nebyla dostatečná odměna, tak ještě často pod kritikou nejen veřejnosti, ale i odborníků o škodlivosti této péče.⁷ Nejčastější témata a otázky, které se ozývaly ze strany veřejnosti, byly: Jak tohle může někdo dělat? Jak můžou mít děťátko na chvíli a pak ho vrátit? Poté, co instituce díky novele zákona, mohla naplno začít fungovat a pěstouni začali dostávat řádnou odměnu, veřejnost měla pocit, že tím znají odpověď na své otázky: „Tak oni to dělají pro peníze“. Proto jsem svůj výzkum primárně zaměřila na motivaci osob vykonávajících PPPD. Kromě zaměření na motivaci, bych ráda také částečně zmapovala současný stav PPPD, což by také mohlo přispět k zjištění, které další fenomény v kontextu PPPD s motivací souvisí.

3.1.1 *Formulace cíle a výzkumných otázek*

Výzkumné otázky by měly vycházet z obecného určení cílů výzkumu, ten pak převádějí do konkrétnější podoby. Cíle mé práce bych mohla formulovat takto: 1) zjistit, co osoby motivuje k vykonávání pěstounské péče na přechodnou dobu. 2) částečně zmapovat současný stav PPPD. Při formulování výzkumných otázek jsem se inspirovala literaturou zabývající se motivací k dlouhodobé pěstounské péči. Nicméně kvůli specifičnosti PPPD je jen pár motivů, který by mohly být shodné a proto jsem zařadila některé otázky na ně cílí.

⁷ SCHNEIBERG, F., (2012). Je zájem a prospěch dítěte ještě stále hlavním hlediskem při zprostředkování náhradní rodinné péče?. E-psychologie, roč. 6, č. 3
<http://www.adopce.com/diskuze/tema.php?tema=1833&strana=2>

Formulovala jsem si tyto výzkumné otázky

1. Jaké jsou motivy vykonávání pěstounské péče na přechodnou dobu?
2. Jaké děti jsou umisťovány do PPPD?
3. Jak vypadá zázemí rodin, ve kterých probíhá PPPD?
4. Jak pěstouni vnímají proces PPPD?
5. Jaký má vliv pěstounství na přechodnou dobu na kvalitu života pěstounů?

3.1.2 Typ výzkumu a metody získávání dat

Vzhledem k charakteru své práce jsem zvolila kvalitativní přístup. Jak uvádí Disman (1993) jedná se o nenumerné šetření a interpretaci sociální reality. Výsledkem kvalitativního výzkumu je vytváření nových hypotéz, nového porozumění a teorie (Disman in Hendl, 2016). Důvodem mého výběru byl také fakt, že se jedná o přístup, kde se sbírá velké množství dat od každého z účastníků a získává se komplexní vhled do tématu, do jeho hloubky.

Pro svoji práci jsem použila z kvalitativních metod získávání dat polostrukturovaný rozhovor. Polostrukturovaný rozhovor je výhodný zejména proto, že se zde kombinují výhody a minimalizují nevýhody obou krajních forem rozhovoru. Jistá volnost je vhodnější k vytvoření přirozenějšího kontaktu výzkumníka s účastníkem (komunikace může lehčeji plynout) a nevelká míra formalizace ulehčuje utřídění údajů a jejich následnou práci s nimi. Během rozhovoru jsem si také mohla dovolit otázky modifikovat, přidat doplňující či rozšiřující otázky, protože i tento postup je v souladu s pravidly polostrukturovaného rozhovoru (Reichel, 2009).

Na základě prostudované literatury jsem vytvořila pět tematických okruhů pro rozhovor. Jako první jsem zařadila okruh týkající se osobní a rodinné anamnézy, který mi přišel na začátek nejvhodnější pro seznámení se s účastníkem. Potom následovaly okruhy týkající se dítěte v PPPD, průběhu PPPD, motivace a kvality života, čímž jsem se vlastně opět vracela k účastníkovi samotnému, nejen v souvislosti s PPPD. Každý z pěti okruhů obsahoval několik podotázek, které jsem zařazovala jen v případě, kdy mi je účastnice nezodpověděly samy po obecném uvedení okruhu.

(Podrobný přehled otázek viz Příloha č. 1 – Otázky k rozhovoru.)

Místo setkání jsem nechávala na účastnících. Bylo důležité, aby se při rozhovoru cítily příjemně a aby místo pro ně bylo dostupné. Všechny rozhovory se nakonec odehrávaly přímo v místech bydliště, díky čemuž bylo eliminováno mnoho rušivých podnětů a vytvořeno bezpečné prostředí pro zmapování i osobních otázek. Délka rozhovorů se pohybovala od 48 minut do 1h a 49 minut. Před každým rozhovorem jsem se účastnicím představila, sdělila jim téma a cíle své práce. Vzhledem k osobním otázkám v rozhovoru jsem jim sdělila pravidlo stopky, tedy že mohou kdykoli odmítnout odpovídat na jakoukoli otázku. Rozhovory byly nahrávány na diktafon. Po sesbírání dat jsem provedla jejich doslovnou transkripci do počítače.

3.1.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor jsem získala pomocí metody záměrného (účelového) výběru. Tato metoda je definována Miovským (2006) jako cílené vyhledávání účastníků podle jejich určitých vlastností. Kritériem výběru je právě vybraná vlastnost nebo stav. Následně tedy vyhledáváme jedince, kteří toto kritérium splňují a současně jsou ochotni se do výzkumu zapojit (Patton, in Miovský, 2006).

Aby mohl být účastník zařazen do výzkumu, musel splňovat tři kritéria. (1) Musel být pěstounem na přechodnou dobu. (2) Musel mít trvalé bydliště na území České republiky. (3) A jako poslední jsem zvolila nutnost, aby měl za sebou účastník již celý proces PPPD, tzn. včetně předání dítěte.

Na základě výše zmíněných kritérií jsem oslovila osoby ze svého okolí, které mi předaly kontakty na dvě přechodné pěstounky. Přes tyto přechodné pěstounky jsem pak získala kontakt na další pěstounky. Se všemi jsem si telefonicky domluvila místo a čas konání rozhovoru. Všechny rozhovory se konaly v místě bydliště pěstounek.

Kvůli zachování anonymity jsem u všech účastnic změnila jména. Základní charakteristiky jsou uvedeny v tabulce č. 1

Tabulka č. 1 – charakteristiky výzkumného souboru

Jméno	Věk	Nejvyšší dosažené vzdělání	Celkový počet dětí v PPPD	Počet vlastních dětí
Alena	48	Střední zdravotnická škola	2	2
Zuzana	54	Obchodní akademie	4	1
Renata	52	VŠ – sociální pedagogika	7	2
Pavla	50	VŠ – katolicko-teologická fakulta	12	7
Sabina	44	VOŠ sociálně pedagogická a teologická	6	3

3.1.4 Etika výzkumu

Dodržení etických pravidel je u kvalitativního výzkumu zásadní, tím nejjobecnějším pravidlem je souhlas s účastí ve výzkumu. Účast ve výzkumu je zcela dobrovolná a výzkum smí být proveden pouze s osobami, které k účasti na něm udělily tzv. informovaný souhlas (Miovský, 2006).

Před začátkem každého rozhovoru jsem tedy předložila všem účastníkům informovaný souhlas a požádala je, aby ho podepsaly, pokud souhlasí s účastí ve výzkumu a audionahrávkou. (viz Příloha č. 2 – Informovaný souhlas).

Dalším důležitým pravidlem je ochrana soukromí a osobních údajů účastníků výzkumu, proto jsem zdůraznila, že rozhovor je anonymní, že všechna jména případně i další osobní údaje uvedené během rozhovoru (adresy domovů, pracovišť apod.), budou pozměněna.

3.1.5 *Analýza dat*

Jako metodu analýzy dat jsem zvolila metodu zakotvené teorie (grounded theory), která byla vyvinuta v 60. letech 20. století a jejími autory jsou Barney Glaser a Anselm Strauss. Jedním z cílů teorie je vytvořit protipól kvantitativnímu výzkumu, jenž má podstatně menší schopnost vytvářet nové teorie. Jedná se o metodu, která používá systematický soubor postupů k tvorbě induktivně odvozené zakotvené teorie o nějakém jevu (Gulová, Šíp, 2013).

Nejdříve bych přiblížila základní pojmy, které používá zakotvená teorie. Zásadním je zde pojem kódování. Tento pojem v kontextu zakotvené teorie označuje operace, pomocí nichž jsou sesbíraná data analyzována, konceptualizována a opět skládána novým způsobem. Na to navazuje pojem konceptualizace, což je interpretativní postup, při kterém se snažíme k popisovanému jevu vytvořit určitý základní výklad umožňující jeho hlubší pochopení (Miovský, 2006). Pomocí konceptualizace dat pak dochází k návrhu teorie, nikoli přímo z dat (Hendl, 2006). Když se vrátíme zpátky k pojmu kódování, tak můžeme rozlišit tři procedury, jak zacházet s textovým materiálem, podle potřeby a to otevřené kódování, axiální kódování a selektivní kódování, přičemž mezi nimi můžeme přecházet (Hendl, 2006). V následujících odstavcích bych ráda stručně tyto tři procedury vysvětlila.

První fází procesu kódování je otevřené kódování. V této fázi vytváříme třídy pojmů. Proces seskupování dílčích pojmů nazýváme kategorizace. Důležité je, že kategorie mají tzv. pojmovou přitažlivost, což znamená, že k sobě vážou subkategorie. Principem tohoto kódování je pojmenovávání těchto kategorií a subkategorií adekvátními názvy (Miovský, 2006). V první fázi jsem tedy přepsané rozhovory podrobně pročetla. V rámci prvního rozhovoru jsem označovala témata, která se jevila jako důležitá anebo se vyskytovala častěji. Následně jsem každému zvýrazněnému jevu přiřadila co nejvýstižnější kód pro lepší orientaci. Takto jsem postupovala i u následujících rozhovorů s tím, že už jsem využívala stejných kódů, popřípadě přidávala nové. Potom jsem kódy roztrídila do kategorií podle zvolených výzkumných otázek.

Poté co byly rozlišeny základní pojmy a vytvořeny základní kategorie, je třeba při axiálním kódování tyto pojmy skládat dohromady novým způsobem, prostřednictvím nacházení vazeb mezi kategoriemi a subkategoriemi (Miovský, 2006).

V průběhu selektivního kódování je třeba vyhledat hlavní témata a kategorie, které budou ústředním bodem vznikající teorie, tzn., že budou integrovat ostatní témata a kategorie (Hendl, 2006).

3.2 Základní charakteristiky účastnic výzkumu

Alena – 48 let

Alena vystudovala střední zdravotnickou školu, po škole pracovala v nemocnici a potom byla na mateřské dovolené. Po mateřské pracovala v kojeneckém ústavu a v Klokánku. Jako PPPD měla zatím na starosti dva novorozence a nyní čeká na přijetí tříletého chlapečka. Alena má dvě vlastní dospělé dcery, starší dcera se již odstěhovala, takže Alena bydlí s manželem a mladší dcerou. Jako dítě byla Alena pokřtěna, nyní se cítí být spíše ateistkou.

Zuzana – 54 let

Zuzana studovala obchodní akademii zaměřenu na zahraniční obchod. Po škole nastoupila do krátkého filmu a potom do televize, kde se postupně propracovala k režii. Točila převážně sociální dokumenty. Jako PPPD má nyní v péči čtvrté dítě, s tím, že jednou měla dvojčata. Má jednoho vlastního dospělého syna, který nyní žije ve Francii, Zuzana tedy již bydlí doma jen s manželem. Zuzana není věřící, ale věří v existenci vyššího řádu.

Renata – 52 let

Renata vystudovala vyšší odbornou školu sociálně právní a po dvaceti letech ještě vysokou školu, obor sociální pedagogiky a získala magisterský titul. Renatina profesní dráha je v sociální oblasti, mimo jiné působila v neziskové organizaci věnující se lidem se zdravotním postižením. Jako PPPD se nyní loučí se sedmým dítětem. Má dva vlastní dospělé syny, kteří se již odstěhovali, takže bydlí doma s manželem. Renata není věřící.

Pavla – 50 let

Pavla vystudovala gymnázium a poté Univerzitu Karlovu – Katolickou teologickou fakultu, kde získala magisterský titul. Pavla má sedm vlastních dětí, se kterými byla dvacet let na mateřské dovolené a potom pracovala jako sociální pracovnice na městském úřadě. Poté se stala pěstounkou na přechodnou dobu a nyní má v péči jedenácté a dvanácté dítě. Jelikož jsou to již starší sourozenci, Pavla se mohla vrátit zpět do práce. Pavla je vdaná a je věřící.

Sabina – 44 let

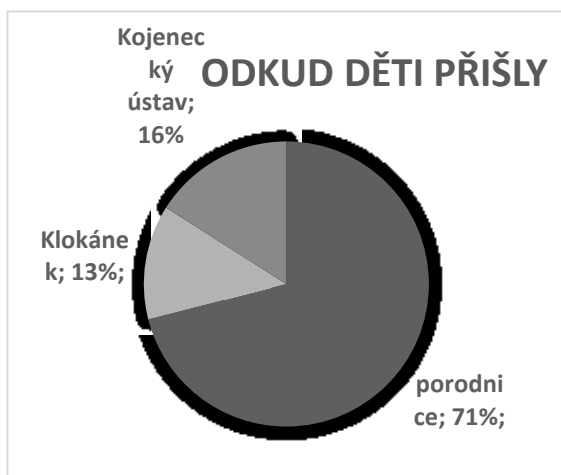
Sabina vystudovala zdravotní školu a poté dálkově Vyšší odbornou školu sociálně pedagogickou a teologickou (JABOK). Sabina také studovala bohemistiku, kterou nedostudovala, protože se starala o své děti, nicméně se bohemistikou živila, dělala redakce knih. Se svým současným manželem mají dohromady šest dětí a v PPPD mají teď taky šesté. Sabina je členem katolické církve.

3.3 Výsledky analýzy dat

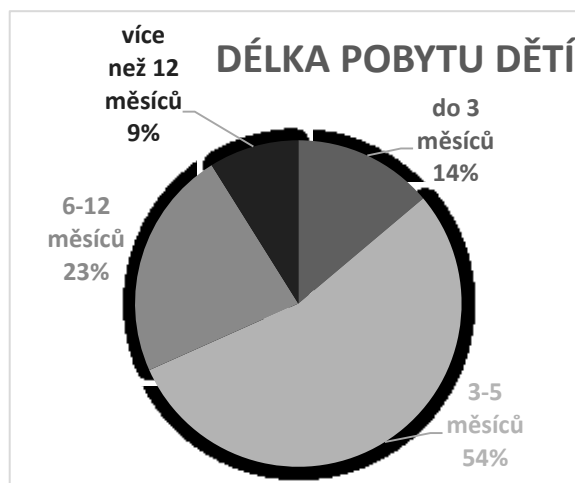
V následující části prezentuji a interpretuji data, která vzešla z realizovaného výzkumu. Text je doplněn konkrétními ukázkami rozhovorů. V první části bych se ráda zaměřila na obecné informace, které jsem zjistila a dala je do kontextu s teoretickou částí, neboli tato část by se zaměřovala na částečné zmapování současného stavu PPPD. Ve druhé části bych ráda popsala jednotlivé kategorie analýzy a následně je dala do souvislosti s motivací.

3.3.1 *Částečné zmapování PPPD*

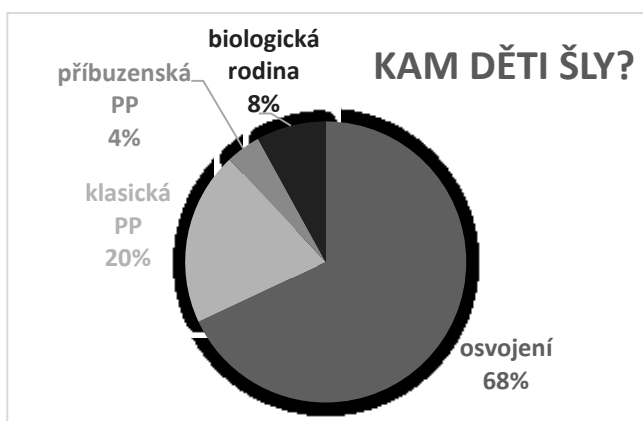
Na tomto místě uvádím tři grafy, které porovnávám s grafy, které uvádím v teoretické části. Pokud graf č. 5 porovnáme s grafem č. 3, zjistíme, že výsledky jsou velmi podobné. V grafu č. 3 není uveden rozdíl mezi Klokánky a kojeneckými ústavy. Výsledky z mého výzkumu (pěstounky měly dohromady na starosti 31 dětí) ukazují, že podíl dětí, které jdou do PPPD z Klokánku není zanedbatelný. Pokud porovnáme graf č. 6 s grafem č. 4, zjistíme, že i tyto výsledky se příliš neliší. Zarážející je zejména, že i na malém vzorku mého výzkumu byly děti v PPPD déle než 12 měsíců. Naopak pozitivní výsledky přináší graf č. 7, na kterém můžeme vidět, že žádné dítě se nevracelo do ústavní péče. Většina dětí (68 %) jde z PPPD do adoptivní rodiny, tedy je zde zachován smysl PPPD, že doba zde strávená, je doba za kterou se najde trvalé řešení situace dítěte.

graf č. 5

graf č. 6

graf č. 7

3.3.2 Kategorie analýzy

Ze získaných dat jsem vytvořila pět kategorií. Z jednotlivých kategorií, pak vychází další podkategorie. Následující kapitoly budu pro přehlednost pojmenovávat podle názvů kategorií. Všechny kategorie se určitým způsobem vztahují k motivaci, vztahy mezi jednotlivými kategoriemi uvedu v kapitole Závěrečná interpretace.

Seznam kategorií:

- ✓ Láska k dětem
- ✓ Prázdnota
- ✓ Zázemí
- ✓ Náročnost
- ✓ Kvalita života

Pro přehlednost ještě uvádím tabulku rozřazení kategorií, z které v následujícím textu vycházím. Kategorie je možné rozdělit podle toho, zda souvisí s motivací začít vykonávat

PPPD, nebo s motivací pokračovat ve vykonávání PPPD. Dále můžeme kategorie dělit podle toho, zda přímo spouští motivaci (impulsy), popř. ji udržují nebo jsou to pouze faktory, které na motivaci působí.

Tabulka č. 2. rozdělení kategorií

ROZDĚLENÍ KATEGORIÍ	Motivace začít	Motivace pokračovat
Spouštěče, udržovatele motivace	• Láska k dětem • Prázdnota	• Láska k dětem
Faktory působící na motivaci	• Zázemí	• Zázemí • Náročnost péče • Kvalita života

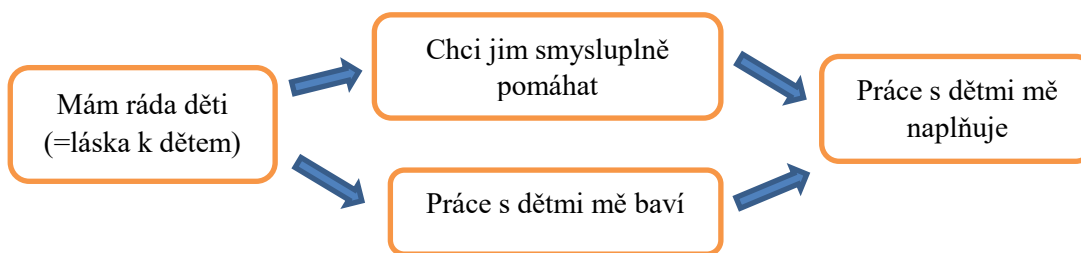
3.3.2.1 Láska k dětem

Tato kategorie je, co se týká motivace stěžejní, souvisí totiž nejen s motivací začít vykonávat PPPD, ale také s motivací pokračovat v této práci. Tuto kategorii jsem rozdělila ještě na dvě podkategorie a to **smysluplnost** a **naplnění**.

Smysluplnost zde chápu jako primárně zaměřenou směrem k dítěti, ale z ní logicky vyplývající zaměření na prospěch společnosti. Čtyři z pěti pěstunek se vyjádřily, že hlavním důvodem začít vykonávat PPPD, byla snaha zabránit tomu, aby byly děti v kojeneckých ústavech. Pěstounky byly všechny toho názoru, že pro děti je důležité být v rodině, protože jak řekla Pavla: *Ta představa, že bude v náruči a ne prostě v té postýlce, kde se budou střídát ty tety, tak mi přišla, že je bezvadná.* Nebo Renata: *Chceme pomáhat těmhle dětem, aby u nich nevznikly poruchy vazby, aby dostaly ten základ.* Alena vycházela ze svých zkušeností: *Já jsem vlastně dělala v tom kojeneckém ústavu a nelíbilo se mi, jak prostě se ty děti vychovávají v tom kolektivu, i když ten Klokánek už je taková rodinná alternativa, no ale i tam se ty tety střídají, nikdy se vám nepodaří docílit toho běžného života doma.* Pěstounky byly velmi informované jak o poruchách vazby či psychické deprivaci, tak o následcích, které z toho vyplývají pro jedince do budoucna. Hlavní smysluplnost tedy spočívá v dosažení změny do budoucna a předcházení budoucím problémům včas. *Já si myslím, že to ocení až další generace, protože tyhle děti budou prostě jiný, budou fungovat jinak ve společnosti* (Alena). Zuzana říká, že pokud si

představíme společenskou problematiku péče o děti jako pomyslný kruh, což znamená, že dítě nemá dostatečnou péči v raném věku, následně může mít problém s navazováním vztahů a následně může mít jedinec sám problém fungovat jako rodič, je důležité problém řešit u zdroje. Ve své práci se seznámila s mnoha organizacemi pomáhajícím starším dětem i dospělým, ale je toho názoru, že by nebyly potřeba, pokud by problém vůbec nenastal: *Já jsem si říkala, to je přece řešení, když se ty děti vyvážou z toho, že vůbec do toho kojeňáku nepůjdou a nebudou se poškozovat, takže to vlastně přetne ten kruh pomyslně, že je to řešení* (Zuzana). Motivy, které spadají pod smysluplnost, jsou zabránění poruchám vazby a citové deprivaci, přičemž tyto motivy vedly pěstounky k tomu začít (viz ukázka z rozhovoru výše), ale také, což považují za důležitější, je vedou k tomu pokračovat. *Ted' si kamarádka přivezla tříměsíční miminko z kojeňáku a oční kontakt žádný, reakce žádný. Oni tedy tvrdili, že nevidí, že neslyší, že je zdravotně postižený. Ona za týden zjistila, že je úplně zdravý. Takže ona zjistila, že po 5 dnech oční kontakt úplně úžasnej, otáčí se za zvukem, tak jak může být to dítě slepý a hluchý. Jenom protože tam leželo v postýlce, nemělo dostatečný podněty, nemělo prostě možnost ty svoje synapse rozvíjet. Tohle je prostě ten smysl* (Renata).

Jak z výše zmíněného vyplývá, smysluplnost je zaměřena na ostatní, směrem ven-být ostatním prospěšný. Oproti tomu **naplnění** chápu jako zaměřené na sebe. U pěstounek smysluplnost a naplnění fungovaly dohromady, jinými slovy naplňuje je to, co dělají, a to co dělají, jim přijde smysluplné. Přesto je zde rozdíl: touha po smysluplnosti je motivovala k tomu začít s PPPD, naplnění touto prací je to, co je motivuje setrvat. *Je tam obrovský pocit naplnění, že člověk jim může dopřát tu muzikoterapii, tu bazální stimulaci, proč má prostě existovat x organizací, když vlastně tady to člověk dělá úplně přirozeně, úplně normálně* (Zuzana). Pod naplněním se ještě skrývá to, že pěstounky práce s dětmi baví. Mohli bychom říci, že aby byla práce naplňující, musí nás bavit a musí pro nás být smysluplná. Pro pěstounky je v tomto určující láska k dětem, díky této lásce jim přijde smysluplné dětem pomáhat, a díky tomu, že jim to přijde smysluplné a práce s dětmi je baví, tak je to naplňuje. *Protože děti mám ráda, bavilo mě to být mámou. Já jsem nebyla taková jako znuděná nebo jako doma spruzelá, že jsem doma, mě to fakt těch dvacet let bavilo, něco jsem si u toho studovala, ale nenudila jsem se u toho nikdy, takže mě to přišlo lákavý být zase doma s miminkem* (Pavla).

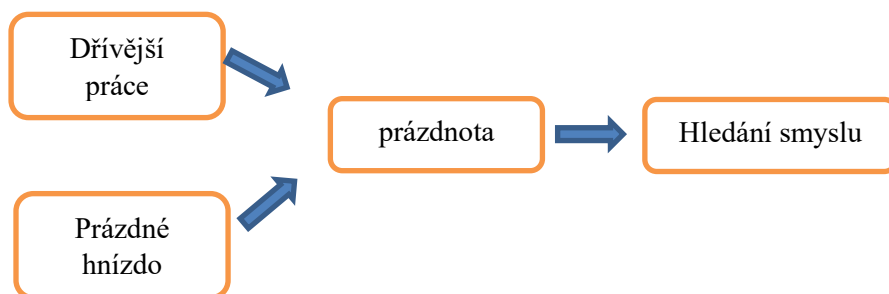
3.3.2.2 prázdnota

Kategorie prázdnota souvisí s motivací začít vykonávat PPPD. Tato kategorie je také ve vztahu k předešlé kategorii smysluplnosti, ale je na opačném pomyslném pólu. Nejde zde o smysluplnost, která vede k naplnění, nýbrž o prázdnotu která chce být zaplněna smyslem. Jedná se tedy spíše o ztrátu smyslu. Do této kategorie patří dvě podkategorie a to **prázdné hnízdo** a **dřívější práce**.

Období po odchodu dospělých dětí z domu, můžeme někdy označit za krizové v životě ženy. Po odchodu dětí následují pocity ztráty, opuštěnosti, smutku, bezradnosti, někdy označované za syndrom **opuštěného hnízda**. V současné době, vzhledem k tomu, jak dochází k posouvání věku matek při narození dětí směrem nahoru a také věku dospělých dětí při opouštění domovů, je matkám při odchodu dětí z domovů nejčastěji mezi 45- 55 rokem. Tento věk u žen přináší i další podstatné fyziologické změny, jde o období klimakteria, tedy období, kdy ženy ztrácí možnost mít další vlastní děti. Ženy se tedy v tomto období musí vyrovnat, jak s fyziologickými změnami, tak se syndromem opuštěného hnízda. Toto období může být také krizové ve vývoji manželství (Paulík, 2010). To, co manželství udržovalo, mohla být právě přítomnost dětí. Děti mohly být vzájemným „pojátkem“ manželů a péče o děti mohla být buď důvodem, proč dokázali potlačit rozdílné hodnoty, anebo důvodem trávení společného času (Vávrová, 2008). Všechny pěstounky, s kterými jsem dělala rozhovory se okrajově nebo i zcela tohoto tématu dotkly. Pavla uvedla: *Našemu nejmladšímu porozenýmu je skoro patnáct, takže já bych si už mohla žít, tak jako sama pro sebe, manžel taky, myslím si, že by to tak dopadlo, že by si každý zalezl do svého pokoje a četl si nebo já nevím, když to tady tím, co spolu jako provádíme, máme takový společný zájem, takže máme furt co řešit, musíme spolu konverzovat a spolupracovat a myslím si, že třeba i to manželství by vypadalo docela jinak, kdybychom třeba do toho pěstounství nešli* (Pavla)

Syndrom opuštěného hnízda se projevuje touhou toto hnízdo opět zaplnit. Většina pěstounek zmínila touhu mít další dítě, některé i dříve s manželi zvažovaly stát se dlouhodobými pěstouny. Dnes se všechny shodují, že dlouhodobá pěstounská péče by pro ně už nebyla, a to především z důvodu věku nebo zdravotního stavu. PPPD se jim zdála jako ideální možnost. *U přechodky je dobrý, že když předám dítě, tak vždycky zhodnotím, jestli jdeme dál, jestli na to ještě mám. Jako myslím fyzicky, psychicky (Renata). Tak já už jsem neměla touhu být zase rodičem na dvacet let. Já jsem si říkala, že tohle je něco, co můžu udělat, mít ho doma pár měsíců, rok. Víím, že ten rok zvládnu, ale dalších 15 let nevím, co bude (Pavla).*

Další podkategorií je **dřívější práce**. Pěstounky často zmiňovaly, že jim předchozí práce nepřišla smysluplná, že je nenaplnovala a že chtěly změnu. Sabina uvedla: *Chtěla jsem dělat něco jiného než sedět u počítače a dělat redakci. Už mi přišlo, že jsem jich udělala dost a že to bylo čím dál tím horší. I ta kvalita těch knížek, i to jak mě to naplňovalo.* Dále se opět pohybujeme v tom, že aby nás práce naplňovala, tak nás musí i bavit, což uvádí Zuzana: *Mě to přestalo bavit, já už to fakt vůbec nechtěla dělat a hledala jsem, co jinýho půjdu dělat.*

3.3.2.3 Zázemí

„Mami, ty ses pro to narodila.“ (děti Pavly)

Výše zmíněné kategorie by se daly označit za spouštěče motivace nebo za udržovatele motivace. První kategorie, láska k dětem, byla jak spouštěčem, tak udržovatelem. Kategorie prázdnota byla spouštěčem. Teď se posouváme dál ke kategoriím, které vnímám jako faktory působící na motivaci a to opět, buď na začátku (spouštěče) nebo v průběhu PPPD (udržovatelé). Začínám tedy stejně jako minule kategorií, která souvisí, jak s motivací začít vykonávat PPPD, tak ovlivňuje motivaci v průběhu. Touto kategorií je zázemí pěstounek. Do této kategorie patří dvě podkategorie a to **podpora rodiny** a **finance**.

Jak jsem již uváděla v teoretické části, PPPD není možné vykonávat bez souhlasu **rodiny**. Renata to shrnuje slovy: *Takže musím říct, že bez, no manžel o tom ani nemluví, protože bez jeho souhlasu a nadšení bych to určitě nedělala, ale i bez toho souhlasu té širší rodiny, jako je babička, bez toho bych do toho nešla, protože to ovlivňuje celou tu rodinu.* Všechny pěstounky, s kterými jsem dělala rozhovory, mají velice podporující rodinu, což jednak podpořilo jejich rozhodnutí stát se pěstounky, jak říká Zuzana: *On řekl, že je to vlastně hrozně přirozený a normální, že by to takhle v té společnosti mělo fungovat, kdyby takhle nereagoval, tak já si vůbec neumím představit, jestli bych opravdu se s tím vytasila, jestli bych ho začala nějak umlouvat, to já vůbec nevím.* A také jim to pomáhá neztrácet motivaci k pokračování i po náročnějších situacích. *Mám manžela, který mě podporuje maximálně, přijde ze školy, popadne kočár, abych si mohla odpočinout* (Sabina). Na prvním místě všechny pěstounky hovořily o podpoře manžela, která pro ně byla klíčová. Poté uváděly podporu dětí. Pro děti v rodině může být velmi náročným úkolem zvyknout si na nového člena a na dočasnost jeho pobytu. I dospělé děti mohou být zaskočeny tím, že jejich rodiče chtějí poskytnout náruč dalším dětem, zde platí pravidlo, že je opravdu důležité své rozhodnutí se všemi členy rodiny probrat, nicméně ani tehdy nemusí být připraveni na všechno. Například Zuzana dostala do péče holčičku, která měla velmi špatnou zkušenost obecně s muži: *První setkání nebylo v pohodě, protože holčička má velmi pošramocený vztah k mužům. Takže on (syn) když přišel poprvé, tak ona se ode mě nehnula, byla úplně vynervovaná. A teď'kon, on tady byl třikrát za sebou zrovna a poslední setkání seděla vedle něho na gauči a byla úplně v pohodě.* Na tomto příkladu je vidět, že přítomnost dalších lidí, ať už dětí nebo dospělých, může pro děti představovat další vzor a pomoci jim přijímat svět, jako o něco bezpečnější místo. Vztah, i když krátkodobý může být tedy pro dítě v PPPD přínosem, ale může být i přínosem pro vlastní děti, které jsou v rodině. *Já měla trošku strach, z toho staršího dítěte. Ale dcera mě přesvědčila, že to bude skvělý a bylo. Byla na to taková pyšná, protože se na to každý ptal a každý říkal jéé* (Sabina). Jak už jsem uvedla, všechny pěstounky mají velkou podporu ze strany manžela, jejich rodiny jsou tedy sociálně orientované a není tedy překvapující, že i jejich děti je v rozhodnutí podpořily. *Ten mladší má k dětem tak úžasný vztah, že bude budoucí nevěsta mít velký plus. Já se opravdu nebojím mu dítě svěřit, dokáže se o něj postarat od A až do Z* (Renata). *Tak dcery se moc těšily, protože už když jsem dělala v tom kojeneckém ústavu, tak tam za mnou rády jezdily, hrály si s dětma. Starší dcera je paní*

učitelka na základní škole a moje maminka je sociální pracovnice., takže děti jsou od malička v tomhle informovaný a zběhlý a vrhlý do toho sociálna. (Alena)

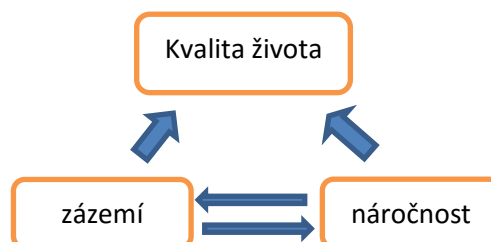
Z rozhovorů s pěstounkami vyplývá, že **finance** nebyly motivací k PPPD, nicméně zde hrají roli. Na dotaz, zda jim finanční ohodnocení přijde dostatečné, se ve výpovědích neshodovaly. Z jejich výpovědí je zřejmé, že vzhledem k finančnímu ohodnocení tuhle práci mohou dělat buď, protože jsou velmi skromné, anebo mají finanční rezervu z dřívějšího zaměstnání nebo díky zaměstnání manžela. Nicméně je důležité uvést, že všechny pěstounky, s kterými jsem dělala rozhovor, žijí v Praze, kde jsou vyšší ceny, vyšší výdaje, ale plat pěstounek na přechodnou dobu je ve všech krajích stejný bez ohledu na rozdílnost životních nákladů. Pěstounky, se kterými jsem dělala rozhovor, se často kvůli této práci vzdaly práce, která byla hodnocena lépe, nebo ze svých vlastních úspor kupují dětem mnoho věcí na které příspěvek nebo odměna nestačí. Dalo by se tedy shrnout, že peníze, jakožto motivaci pro to začít vykonávat tuto práci, anebo v ní pokračovat můžeme vyřadit po stránce ziskové. Pěstounky se touto prací nedostanou do plusu. Ale jejich motivaci mohou ovlivňovat finance v tom smyslu, že bez úspor nebo skromného životního stylu by tuto práci dělat nemohly.

Je tedy zřejmé, že důležitou součástí kategorie zázemí jsou finance. Pěstounky potřebovaly určité finanční zázemí, aby se vůbec mohly připravit na příchod různě starých dětí. *Začátek je krušný, třeba sama jsem vytáhla z úspor 30 tisíc. Já jsem začla tím, že jsem nakupovala na těch 3-7 let, takže jsem koupila střední postýlku v IKEA, povlečení, nějaký hračky, nějaký oblečení, abych od každé té velikosti měla nějaký základ, když jsem brala ty peníze z těch úspor, tak jsme říkala, já to tam vrátím, ale nevrátila jsem tam dodneška ani korunu (Alena).* Současně se shodují, že by do této práce nikdy nešly na úkor vlastních dětí. *Jak to bylo před novelou, tak bych do toho dlouhodobě jít nemohla, protože to nebylo úplně placený, bylo by to na úkor našich dětí (Pavla).*

3.3.2.4 Náročnost

Vykonávání pěstounské péče na přechodnou dobu je bezpochyby velmi náročné. Pěstounky musí být připraveny kdykoli dítě převzít, postarat se o něj 24 hodin denně a kdykoli dítě odevzdat. Negativní emoce, které pěstounky nejčastěji pociťují, jsou strach (o budoucnost dítěte a vlastní dostatečnou kompetentnost), nejistota a bezmoc. Z toho není samozřejmě zcela jasné, jak náročnost motivuje pěstounky pokračovat v práci (viz tabulka č. 2). Motivaci pokračovat zde spatřuji v určité hrdosti. Čím je práce náročnější, tím jsme

na sebe pyšnější, že ji zvládneme, popřípadě se mohou objevit i myšlenky, že někdo to zvládnout musí, proto nás i sama náročnost může motivovat k pokračování v těžké práci. Anebo samozřejmě náročnost ovlivní motivaci v tom smyslu, že se rozhodneme nepokračovat. Tuto kategorii bych opět rozdělila na dvě podkategorie a to **náročnost dětí** a **náročnost procesu**. Tato kategorie souvisí především s kategorií předešlou a s kategorií následující. Náročnost je bez pochyby ovlivněna zázemím a současně ho ovlivňuje a také ovlivňuje kvalitu života.

Začnu kategorií **náročnost dětí**. Tato kategorie je ovlivněna počtem dětí, dobou jak dlouho děti v PPPD byly, specifiky která péče o tyto děti přinášela. Také se v této kapitole pokusím ukázat, jak pěstounky pohlíží na vytvoření a následnou ztrátu vazby. Tyto dvě následující podkategorie jsou tedy spíše popisné, ukazují, co pěstounky zažily, s čím se musí potýkat a co by byly rády, kdyby se zlepšilo. Nejčastější obtíže, které pěstounky s dětmi zažívají, jsou způsobeny následky užívání návykových látek matky. *Děti byly hodně neklidný. Hodně, hodně neklidný, hodně plačtivý, špatně spinkají. Prostě ty následky té závislosti (Renata). Vzhledem k tomu taky co prožila, tak potřebuje hodně péče, povídání, mazlení, někdy to neodpovídá úplně tomu věku, ona si ráda hraje na miminko a vyžaduje větší péči, než jako bych třeba očekávala vzhledem k tomu věku (...) Tyto děti bývají nervóznější, menší, nedonošený i ty abstáky tam jsou (Pavla).* Nejčastějšími problémy bývá tedy spánek dětí, pěstounky se ale shodují, že vidí velmi rychle, jaké pokroky u nich dítě dělá, což je motivuje v obětavé péči pokračovat. Alena, které měla dítě od závislých rodičů, ale i od rodičů, kteří dítě chtěli a nebyli uživateli návykových látek, spatřuje velký rozdíl v následné péči mezi těmito dětmi: *Ta holčička druhá, to vyloženě bylo vidět, že byla chtěná. Že oni se na ní s partnerem těšili. Ta matka taky nekouřila, drogy tam nebyly, takže to bylo od začátku milý, usměvavý děťátko a celý ty 4 měsíce byla strašně pohodová. Krásně spala.*

Jak jsem uváděla v teoretické části, jedním z důvodů vzniku PPPD je zabránit poruchám attachmentu. Je tedy přirozené, ptát se, jak je to s vazbou, kterou si dítě vytvoří k přechodnému pěstounovi, ale také s vazbou, kterou si pěstoun vytvoří k dítěti. Zkušenosti pěstounek vypovídají o tom, že je potřeba předání především dobře načasovat, aby dítě

ve chvíli, kdy se u něj vazba překloupí na nové rodiče, mohlo už zůstat u nich. Pěstounky mají s překlápěním vazby dobré zkušenosti: *A bylo to opravdu docela plynulý, kdybych nezažila, nevěřila bych, že by se to dítě dalo takhle překloupit. My jsme tady ten měsíc neměli žádnou návštěvu, nestýkali jsme se s nikým jiným, abychom mu nepletli hlavu, aby tam figurovala jenom tahle rodina a opravdu se to podařilo* (Alena). V procesu navštěvování rodin, bychom měli poznat, že jsou děti už připravené na novou rodinu. Zuzana uvádí, že v jejich případě to vypadalo takto: *Když najednou vidíte, že přijde ta nová, my ji říkáme maminka, ona se objeví a ona se rozeběhne a skočí ji do náruče, tak to je prostě nádhera. Má jet k nám domu a ona řekne ne, tak to je naprostá nádhera, pro nás je to fakt jako, že to je správně. Z teorie attachmentu, jak ji popsál Bowlby vyplývá, že blízkost osoby na kterou je dítě navázané, vyhledává zejména v podmínkách stresu, což může být také dobrým ukazatelem pro pěstounky, že došlo k překlopení vazby: Ale oni když pak upadnou, tak oni běžej za svoji maminkou a to je prostě krásný, z toho mám radost, je prostě vidět, že je to úplně v pořádku. Oni sem jdou, že si to pamatují, že nás znaj, ale ta maminka a tatínek, ty jsou jejich a když je nějaká svízeľ, už nikdy nejdou za náma, jdou za nima* (Zuzana). Pěstounky se shodují, že z jejich strany, jsou nejčastějšími pocity po odchodu dítěte smutek, prázdnota, ale současně dobré pocity z toho, že udělaly pro dítě to nejlepší. Přínosným pro pěstounky by mohlo být zavedení určitých rituálů, které si mohou s rodinou užívat poté, co dítě předají. Jak říká Pavla, pro pěstounky je také důležitá informace, že si mohou odchod dítěte „odtruchlit“: *Prostě to miminko člověku přilne k srdci, to se nedá jinak, takže potom to i bolí, když tady potom sbírám oblečky a jdu je prát a to miminko jsme před dvěma dny předali, tak i ta slza přijde, já si nemyslím, že je to špatně a pustím to ven a kouknu se na fotku, jak jim to sluší s novými rodičema a zas už je mi dobře, ale jako taková chvilková bolest určitě přijde. Pro všechny pěstounky je velmi důležité zachování kontaktu s dětmi, nejčastěji přes emaily, kdy jim nový rodiče zasílají fotky apod.*

Druhou podkategorií je **náročnost spojená s procesem**. Tuto náročnost ovlivňují především dva faktory a to doprovázející organizace a soudy. Tyto instituty mohou práci pěstounek velmi ulehčit nebo naopak ztížit. Pěstounky se shodují, že je důležité si vybrat doprovázející organizaci, tak aby vyhovovala jejich potřebám, které mohou být rozdílné. Sabina říká, že by klíčová pracovnice měla být především kompetentní. *Za druhý by měla být jako hodně otevřená a přátelská.* Podle Renaty je nejdůležitější u doprovázející organizace: *Pro mě není důležitá materiální podpora, že mi seženou dudlík a plíny a já*

nevím, prostě materiálně, ale že mě pomůžou po té psychický stránce, tzn. v péči o dítě, v péči o mě, že jsou čtyřadvacet hodin na telefonu, když potřebuju tak pomůžou. Hlavním úkolem doprovázející organizace by podle pěstounek měla být pomoc při kontaktu s biologickou rodinou a pohled třetí, méně emočně zainteresované strany. Druhou institucí jsou soudy, u nichž se pěstounky shodly, že mají, co zlepšovat. Podle pěstounek je problém především v neinformovanosti soudců. Soudy mají povinnost rozhodnout v zájmu dítěte, ale každý soudce si tento zájem může vyložit jinak. Renatě se stalo například následující: *My tady připravili vše na příchod toho děťátka. Byla to pětidenní holčička, ale říkám nějaký velký handicap tam byl. No a v pondělí mi volali z OSPODU, že to soudkyně shodila ze stolu, že dítě je tak zdravotně postižený, že musí do kojeňáku (...) tak mi přišlo po třech měsících, že to dítě je nám svěřeno do péče, že to bylo špatné rozhodnutí toho obvodního soudu, ale to dítě bylo už tři měsíce v kojeňáku a já měla už jiné dítě.*

Do této kategorie kromě výše zmíněného spadá také problematika příprav a průběžné vzdělávání pěstounek. Přípravy vnímají pěstounky jako nedostatečné a o to větší důraz dávají na průběžné vzdělávání. Pěstounky musí absolvovat 24 hodin vzdělávání ročně, shodují se, že je to velmi nedostatečné a že by se rády vzdělávaly více. *Obvykle absolvuju kolem 50 hodin. Je to trošku problém, dohadujeme se, co nám uhradí, připadá mi těch čtyřadvacet fakt málo* (Sabina)

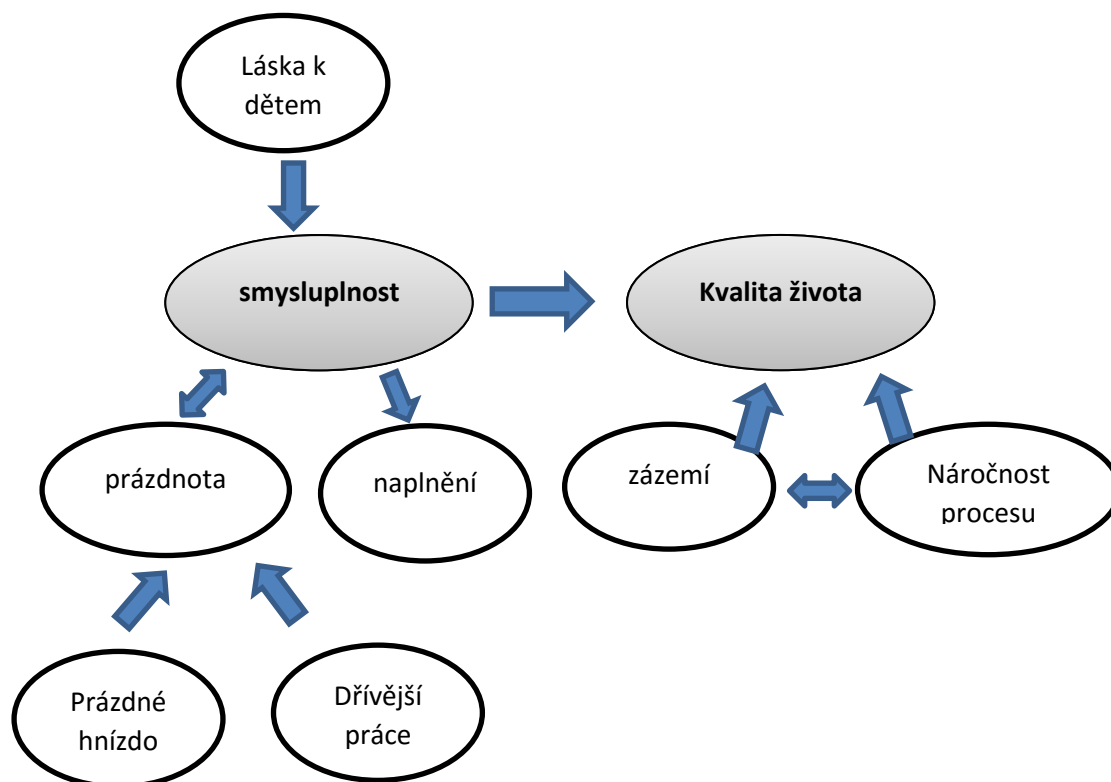
3.3.2.5 Kvalita života

Poslední kategorií je kvalita života. Světová zdravotnická organizace (WHO) uvádí celkem 6 dimenzí kvality života. Jsou to: fyzická kvalita života, psychická kvalita života, nezávislost, sociální vztahy, prostředí a hodnoty. Podle těchto dimenzí jsem tedy volila své otázky v rozhovoru. Celkově by se dalo shrnout, že pěstounky jsou se svým životem spokojené. Na otázku, zda by mohly na škále od 1 do 7 vyjádřit spokojenost se svým životem, byly všechny odpovědi mezi 6 a 7 a jedna odpověď byla deset. Jako důvod této spokojenosti bylo nejvíce zdůrazňováno rodinné zázemí. Nejdůležitějšími hodnotami, které pěstounky uváděly, byly vztahy a smysluplnost. Šťastný život, jakožto transformace kvality života do běžného jazyka, je nejčastěji popisován právě ve vztahu k jiným lidem. Toto spojení je obvykle uváděné ve spojení se slovesem „mít“, což svědčí o specifické potřebě vlastnění určitého „sociálního kapitálu“ spočívajícího v prožívání uspokojivých vztahů s druhými lidmi (Džuka, 2004).

V negativním smyslu PPPD kvalitu života pěstounek ovlivňuje především z hlediska sociální izolace a nedostatku času na své záležitosti. *Třeba to, že je v péči miminko a nevlastní tatínek v nemocnici. Nemůžu za ním jít na návštěvu, mě tam s miminkem nepustěj (Alena). Já jsem tady s ní byla vlastně sama a ona je takhle hodně intenzivní, takže mě opravdu ten osobní život šel úplně jako do kopru a hodně si to uvědomuju a vím, že na tom chci velmi zapracovat (Zuzana).*

3.4 Závěrečná interpretace

Za účelem přehlednosti jsem z výše popsanych kategorií, vytvořila následující graf. Tento graf prezentuje vztahy mezi jednotlivými kategoriemi a podkategoriemi. V následujícím textu graf popíši a pokusím se zodpovědět mnou položené výzkumné otázky.

Centrálními kategoriemi jsou smysluplnost a kvalita života. Přičemž pocit smysluplnosti v životě ovlivňuje kvalitu života. Láska k dětem způsobuje, že smysluplnost v životě pěstounkám dodává práce, ve které budou prospěšné dětem. Pokud jejich život tuto práci obsahuje, dochází k naplnění. Pokud se tomu tak neděje, vzniká prázdnota, která musí být opět zaplněna, proto je v grafu použita dvousměrná šipka. Z mého výzkumu vyplývá, že prázdnota mohla být způsobena odchodem dospělých dětí z rodiny nebo nespokojeností s předchozí prací. Kategorie kvalita života je ovlivněna smysluplností, pokud lidé dělají v životě něco, co jim přijde smysluplné, což znamená subjektivně pro ně důležité, vycházející z jejich hodnotové orientace, jejich kvalita života se zvyšuje. Kvalita života je také ovlivněna rodinným zázemím a náročností procesu PPPD.

Na následujících odstavcích bych ráda zodpověděla výzkumné otázky:

1. Jaké jsou motivy vykonávání pěstounské péče na přechodnou dobu?

Při odpovědi na tuto výzkumnou otázku budu vycházet z teoretické části. Všichni v sobě máme určité motivy ve formě dispozice, ty jsou buďto vrozené nebo získané. Tyto dispozice se mohou stát aktualizovanými motivy díky změnám uvnitř nás nebo mimo nás (podnětem z vnějšího prostředí). To, zda se stane tento aktualizovaný motiv zdrojem naší motivace (=incentivem), záleží již na naší hodnotové orientaci. Má výzkumná otázka se zaměřuje na tu oblast, kdy se z dispozice stává aktualizovaný motiv, který je v souladu s hodnotovou orientací pěstounek a tudíž se stává zdrojem motivace. Otázka by tedy mohla také znít: Co u pěstounek vedlo k aktualizaci motivu?

V teoretické části jsem uváděla několik výzkumů, zkoumajících motivaci ke klasické pěstounské péči. Proto bych teď zjištěné motivy ráda prezentovala v kontextu teoretické části. Výzkumy dělily motivy na zaměřené na dítě, na společnost a na sebe. U pěstounek na přechodnou dobu bych pracovala jen se dvěma z těchto kategorií a to obecně zaměřenost na druhé a zaměřenost na sebe. Motivem pěstounek byla především smysluplnost a naplnění. Smysluplnost viděly v tom, že nejlepší pro dítě je vyrůstat v rodinném prostředí. Současně je to prospěšné celé společnosti, pokud se dítě vyhne ústavní péči, mělo by to mít pozitivní dopady pro jeho budoucí život. Do zaměřenosti na sebe, spadá motiv naplnění. Pěstounky byly motivovány tím, že chtěly ve svém životě zaplnit nějaké prázdné místo. Konkrétními motivy zde mohl být odchod dospělých dětí z domova, nebo nenaplnění současnou prací. Toto naplnění poté pro pěstounky mohlo znamenat zvýšení kvality života.

Další dělení motivů v teoretické části bylo dělení na motivy veřejné, neveřejné a skryté. Za motivy veřejné bych považovala především touhu dítěti pomoci, tedy smysluplnost. Za motivy neveřejné by se dala považovat touha zaplnit prázdné místo a za motiv skrytý by bylo možné označit zvýšení kvality života. Nicméně je třeba brát v potaz, že neexistují žádné důkazy, že ke zvýšení kvality skutečně došlo, také mohlo dojít ke snížení, vzhledem ke kategorii náročnosti. To ale neznamená, že motivem nemohla být skrytá domněnka, že tato práce ke zvýšení kvality života povede.

Poslední rozdělení motivů vychází z rozdělení, s kterým jsem pracovala v rámci výzkumu, a to rozdělení na motivy, které pěstounky vedly k tomu začít vykonávat PPPD a na motivy, které je vedly k tomu pokračovat. Do první kategorie by patřila kategorie

prázdnoty (a její podkategorie) a kategorie smysluplnosti. Do druhé kategorie by patřilo naplnění, popřípadě zvýšení kvality života.

2. Jaké děti jsou umisťovány do PPPD?

Na tuto otázku odpovídají grafy č. 5, 6 a 7. Tedy do PPPD jsou nejčastěji umisťovány děti rovnou z porodnice, v rodině tráví nejčastěji 3-5 měsíců a odchází většinou k adoptivním rodičům. Důvodem odebrání dětí rodičům a dáním je do PPPD je nejčastěji užívání návykových látek rodičů. Dále měly pěstounky zkušenost s psychiatrickou nemocí matky, se zdravotními problémy matky nebo trestnou činností matky.

3. Jak vypadá zázemí rodin, ve kterých probíhá PPPD?

Všechny pěstounky, se kterými jsem vedla rozhovor byly vdané a měly vlastní děti. Jejich rodiny je v rozhodnutí stát se přechodnými pěstounkami podporovaly a v případě problémů jim pomáhaly. Žádná pěstounka neměla zkušenost s tím, že by se PPPD negativně odrazila na vlastních dětech. Co se týká vzdělání a předchozího zaměstnání pěstounek, tak všechny pěstounky mají středoškolské nebo vyšší vzdělání. Tři pěstounky pracovaly v pomáhajících profesích.

4. Jak pěstouni vnímají proces PPPD?

V procesu jsou důležité doprovodné organizace, tři pěstounky vnímají doprovázející organizaci velmi pozitivně. Dvěma pěstounkám služby doprovázející organizace zcela nevyhovují, především kvůli zkušenostem s klíčovými pracovníci. Další institucí ovlivňující proces je soud. Soudy bývají pro většinu pěstounek zdrojem obav a nejistoty a při jejich rozhodování cítí velkou bezmoc. Kromě náročných příprav, které musí pěstounky absolvovat, je bezesporu nejnáročnější fází předávání dítěte. Zkušenosti pěstounek s předáváním jsou převážně pozitivní, čemuž prospívá zachování kontaktu s dítětem. Zachování kontaktu s dítětem, může být prospěšné také pro dítě, obzvláště pokud je starší, rozšiřuje si tím okruh své nové rodiny o „tety“ a „strejdy“. Zajímavý by mohl být význam rituálu pro ulehčení odchodu dítěte. Obecně rituály pomáhají překonávat těžké životní situace, kterou předání dítěte může být.

5. Jaký má vliv pěstounství na přechodnou dobu na kvalitu života pěstounů?

Jak jsem již zmiňovala výše, pěstounky jsou se svou kvalitou života spokojené, přestože zmiňovaly mnoho negativ, které PPPD přináší (nejistota, strach, bezmoc, únava, sociální izolace), jejich kvalita života je vysoká. Zdá se tedy, že pro kvalitu života je

nejpodstatnější žít v souladu se svými hodnotami, což jsou pro pěstounky vztahy a smysluplnost. Práce, kterou v současnosti vykonávají, jim připadá smysluplná a své rodinné vztahy vnímají velmi pozitivně, proto vnímají kvalitu života velmi vysoko.

3.5 Diskuze

V této kapitole bych ráda dala do kontextu své zjištění s dosavadními zjištěními v této nebo podobné oblasti, přičemž se zaměřím na oba cíle své práci (zmapování současného stavu PPPD, motivace). Poté bych ráda poukázala na limity, které mnou realizovaný výzkum měl. V závěru této kapitoly navrhuji některá doporučení pro budoucí výzkumy v této oblasti.

Zde bych ráda porovnávala své zjištění s kritickými názory, které se objevují směrem k PPPD a tím poukázala na zmapování současného stavu PPPD. Schneiberg (2012) zdůrazňuje, že každé třetí dítě, které jde v Praze do osvojení má v anamnéze drogovou problematiku matky. Přechodní pěstouni podle jeho názoru nemohou být připraveni na náročnost péče, kterou tato problematika přináší. Z mého výzkumu vyplývá, že opravdu většina dětí, které se dostane do PPPD, má v anamnéze návykové látky, z čehož vyplývají různé těžkosti pro pěstounky. Nicméně ani v jednom případě se nestalo, že by pěstounky péči nezvládly a musely dítě vrátit do zdravotnického zařízení. Z rozhovorů vyplývá, že pěstounky dítě dostanou, až ve chvíli, kdy není na drogové testy pozitivní, nicméně následky přetrvávají ještě nějakou dobu. Pěstounky musí být na tyto následky připravené, proto také musí absolvovat 24 hodin vzdělávání ročně, přičemž většina pěstounek v rozhovorech uvedla, že absolvuje mnohem více, problémem ovšem bývá finanční náročnost dalšího vzdělávání. Dobrou variantou by bylo, aby pěstounky měly hrazených více hodin vzdělávání a byly tak ještě kompetentnější starat se o děti, která mají v anamnéze návykové látky.

Sobotková (2015) realizovala výzkum, zabývající se osobní zkušeností osob, které prošly pěstounskou péčí. Závěry tohoto výzkumu kritizují PPPD, zdůrazňují přínos dlouhodobé pěstounské péče, která poskytuje zázemí, jistotu a bezpečí, oproti tomu PPPD dle autorky může způsobit časté stěhování dětí z rodiny do rodiny. Výsledky, které přináší mapování i můj výzkum, jsou jednoznačně opačné. Pro děti v PPPD je ve většině případů nalezená adoptivní rodina a děti neputují po přechodných pěstounech (stalo se to pouze u 1 dítěte z 250). Autorka upozorňuje na to, že by náš systém PPPD mohl ve výsledku vypadat podobně jako systém britský. Britský systém je ale od našeho dost odlišný. Ve Velké Británii mají mnohem více druhů pěstounské péče a to, co nazývají short-term foster care (krátkodobá pěstounská péče), není možné srovnávat s naším PPPD. Krátkodobá pěstounská péče v britském pojetí je institutem, ze kterého se 70 % dětí vrací

zpět do biologické rodiny. Problémem tohoto institutu je, že se využívá v naléhavých případech bez toho, aby se pro dítě dopředu promýšlel budoucí plán, což způsobuje častější stěhování dětí z rodiny do rodiny (Hill, Aldgate, 1996).

Porovnat motivaci k pěstounské péči na přechodnou dobu s jinými výzkumy není v podstatě možné. V kapitole interpretace výsledků jsem své výsledky zasazovala do kategorií vytvořených v jiných výzkumech, věnujících se pěstounské péči, jednalo se ale pouze o „umělé zasazení“, protože motivace k PPPD má svá specifika. Není možné ani porovnání s jinými zeměmi, protože každá země má odlišný systém. Blízko našemu systému je slovenský systém, ale i slovenský model je do značné míry odlišný, profesionální pěstouni na Slovensku jsou zaměstnanci dětských domovů. Ze slovenských výzkumů vyplývá, jako hlavní motivace kladný vztah k dětem, využití získané odbornosti a životní poslání (Filadelfiová, 2008). Lásku k dětem byla i důležitá kategorie mého výzkumu. Tato kategorie vedla i k motivaci začít i k motivaci pokračovat v PPPD. Je to kategorie, bez které by centrální kategorie smysluplnosti nemusela vůbec motivovat aktéry k této konkrétní práci. Lásku k dětem nepovažuji za motiv, ale za nutný předpoklad, který vede k tomu, že smysluplnost představuje pro pěstounky právě tato práce.

Za limit mého výzkumu považuji především nízký počet aktérů, což snižuje možnost generalizace. Dále stejné město bydliště, je možné, že motivy v jiných částech ČR by byly odlišné. Vzhledem k dobrovolnosti výzkumu je také možné, že se spíše zapojily pěstounky s dobrými zkušenostmi, protože se lépe vypráví o věcech, které jdou, než těch, které se nedaří. Rozdíly by jistě také byly u pěstounek s jiným rodinným stavem, tedy u pěstounek bez partnera. Velmi přínosné by tedy mohly být výsledky mapování, které shromažďují sami pěstouni, tato data by mohla přinést celkový obraz PPPD. Co se ale týká motivace, považuji za příhodnější kvalitativní model, který by bylo dobré provést s více pěstounskými rodinami po celé ČR.

Myslím si, že vzhledem k rychlému rozšiřování PPPD v ČR a nedostatku výzkumů, je zde opravdu široké pole pro nové výzkumy. Nejprínosnější by pro celý institut byly výzkumy přímo dokazující přínos PPPD. Tedy například výzkumy orientující se na poruchy attachmentu. Mohl by se porovnávat attachment u dětí, které prošly před osvojením PPPD a těch které prošly ústavní výchovou, ideálně v jednom roce za využití ISS (Infant Strange Situation). Také by se mohl zjišťovat attachment až u dospělých jedinců a to za využití české verze škály „Experiences in Close Relationships“ (ECR).

V ČR zatím pro takovýto výzkum nejsou podmínky. Zajímavé by bylo také hlubší prozkoumání vztahu PPPD a kvality života.

4 Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, co lidi motivuje k vykonávání PPPD a zmapovat současný stav tohoto institutu. V teoretické části byl popsán koncept motivace a uvedeno několik výzkumů zkoumající motivaci ke klasické pěstounské péči. Dále zde byl uveden systém NRP v ČR a kam v jeho kontextu řadíme PPPD. Následující kapitola obsahovala důležité informace týkající se PPPD se zaměřením na celý proces, pozitiva i negativa. V empirické části byly prezentovány a interpretovány data výzkumu s ohledem na informace sepsané v teoretické části. Výzkum byl uskutečněn pomocí polostrukturovaného rozhovoru s pěti pěstounkami na přechodnou dobu

Má práce zjišťovala, co pěstounky motivuje k vykonávání PPPD, tedy nejen, co je motivuje začít, ale i co pěstounky motivuje pokračovat. Analýza dat ukázala, že hlavním motivem je dosažení smysluplnosti (prostřednictvím pomoci dětem), což může mít přímý vliv na zvýšení kvality života. Tento motiv je tedy přítomný i na začátku i v průběhu práce. Tento výzkum nepotvrdil veřejné mínění, že by motivem byla finanční odměna pěstounek. Finanční odměna je zde nutností, aby mohly pěstounky dobře vykonávat svou práci, pro ně je ale nejvyšší odměnou smysl jejich práce.

Ve své práci jsem se snažila zmapovat současný stav PPPD i v teoretické i praktické části. V teoretické části popisují, že základním problémem, který limituje rozvoj PPPD a který pociťují i pěstounky je roztržičnost péče o ohrožené děti mezi tři různá ministerstva. ČR je tímto jednou z posledních zemí Evropy, kde jsou zdravé děti umisťovány do ústavů, i když by mohly být v rodinách. V současnou chvíli spadají všechna tři ministerstva pod jednu politickou stranu a ministři mají do 30. června předložit návrh, který by umožnil sjednocení této péče pod jeden resort a to MPSV. Z výzkumu vyplývá, že přínos PPPD je zcela nepopíratelný, přesto je třeba jeho vývoj dále zdokonalovat a usměrňovat.

Závěrem bych ráda řekla, že to co pěstounky dokážou, pramení z čisté lásky k dětem. Nelze, aby si k dítěti, které mají v péči, nevytvořily vztah, ale jejich umění nespočívá v tom dítě přivinout do své náruče, ale v tom dítě pustit, protože to je v zájmu dítěte.

5 Seznam použité literatury

5.1 Bibliografické zdroje

ARNOLDOVÁ, Anna. *Sociální péče: učebnice pro obor sociální činnost*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5148-1.

BOWLBY, John. *Vazba: teorie kvality raných vztahů mezi matkou a dítětem*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-670-4.

BOWLBY, John. *Ztráta: smutek a deprese*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0355-1.

BUBLEOVÁ, Věduna, Alena VÁVROVÁ, Lucie VRÁNOVÁ a Jana FRANTÍKOVÁ. *Základní informace o náhradní rodinné péči*. Vyd. 1. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2011. ISBN 978-80-87455-01-2.

CAIRNS, Kate. *Bezpečná vazba mezi náhradními rodiči a dítětem: traumata v raném vztahu a psychická odolnost*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0370-4.

DŽUKA, Jozef, ed. *Psychologické dimenzie kvality života*. Prešov: PU, 2004. ISBN 80-8068-282-8.

GABRIEL, Zbyněk a Tomáš NOVÁK. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024717883.

GIL, Eliana. *Working with children to heal interpersonal trauma: the power of play*. New York: Guilford Press, 2010. ISBN 978-1-60623-892-9.

GULOVÁ, Lenka a Radim ŠÍP, ed. *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4368-4.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

HILL, Malcolm. a Jane ALDGATE. *Child welfare services: developments in law, policy, practice, and research*. Bristol, Pa.: Jessica Kingsley Publishers, c1996. ISBN 1-85302-316-7.

HUGHES, Daniel A. *Facilitating developmental attachment*. Rowman & Littlefield, 2004. ISBN 9780765702708.

KAZIMOUR, Ivan. *Historie českého zdravotnictví*. Martin Koláček - E-knihy jedou, 2016. ISBN 978-80-7512-595-8.

KONEČNÁ, Hana, SUDOVÁ, Markéta. Jak dál s pěstounskou péčí na přechodnou dobu?. Praha: Středisko náhradní rodinné péče o. s., 2011. ISBN 978-80-87455-08-1.

LANGMEIER, Josef a Zdeněk MATĚJČEK, *Psychická deprivace v dětství*. Praha: Avicenum, 1974. ISBN 978-80-7367-272-0.

LÓPEZ, M., VALLE, J. F., (2016). Foster carer experience in Spain: Analysis of the vulnerabilities of a permanent model. *Psicothema*, Vol. 28, No. 2, 122-129.

MACELA, Miloslav. *Informace o pěstounské péči na přechodnou dobu*. Praha: MPSV, 2013.

MATĚJČEK, Zdeněk, Marie POKORNÁ a Petr KARGER. *Rodičům na nejhezčí cestu*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1029-0.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Co děti nejvíc potřebují*. Vyd. 5. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-504-2.

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1362-4.

NAKONEČNÝ, Milan. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0592-7.

NAKONEČNÝ, Milan. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. V Praze: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6.

PADILLA-WALKER, Laura M. a Gustavo CARLO. *Prosocial development: a multidimensional approach*. Oxford University Press, 2014. ISBN 9780199964772.

PAULÍK, Karel. *Psychologie lidské odolnosti*. Praha: Grada, 2010. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2959-6.

PERRY, B. D., (2002). *Childhood Experience and the Expression of Genetic Potential: What Childhood Neglect Tells Us About Nature and Nurture*. *Brain and Mind*, Vol. 3, 79-100.

Pěstounská péče na přechodnou dobu pro nejmladší děti. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2011, 81 s. ISBN 9788074210396.

PRACHAŘOVÁ, Kateřina. *Pěstounská péče na přechodnou dobu: míra pěstouny prožívaného zármutku po odchodu dětí z jejich péče a její prediktory*. Brno: 2016. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Fakulta sociálních studií.

PUGNEROVÁ, Michaela a Jana KVINTOVÁ. *Přehled poruch psychického vývoje*. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5452-9.

RACHLIN, Howard (2002). *Altruism and selfishness*. Behavioral and brain sciences, Vol. 25, 239-296.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

RODGER, S., CUMMINGS, A., LESCHIED, A. W, (2006). Who is caring for our most vulnerable children? The motivation to foster in child welfare. Child Abuse & Neglect, Vol. 30, 1129–1142.

RUFO, Marcel. *Pust' mě, ale neopouštěj!/: utváření zdravé vazby mezi rodiči a dětmi*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-616-2.

RULÍKOVÁ, Klára. *Metodické doporučení MPSV č. 6/2009 k pěstounské péči na přechodnou dobu*. Praha: MPSV, 2009.

SHAFFER, David R. a Katherine KIPP. *Developmental psychology: childhood and adolescence*. 8th ed. Belmont: Wadsworth, 2010. ISBN 978-0-495-55692-3.

SKRALLA, M., VANDERFAEILLIE, J., VANSCHOONLANDT, F., ROBBERECHTS, M., HOLEN, F., (2014). Motivation for foster care. Children and Youth Services Review, Vol. 36, 143–149.

SOBOTKOVÁ, I., (2015). Pěstounská péče na přechodnou dobu: psychologické aspekty. Česko-slovenská Pediatrie, 70 (6): 361–367.

ŠKOVIERA, Albín. *Dilemata náhradní výchovy: [teorie a praxe výchovné péče o děti v rodině a v dětských domovech]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. ISBN 9788073673185.

Trivers, Robert L., (1971). *The Evolution of Reciprocal Altruism*. The Quarterly Review of Biology, Vol. 46, pp. 35-57.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychický vývoj dítěte v náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče o. s., 2012. ISBN 978-80-87455-14-2.

VÁVROVÁ, Anna. *Syndrom opuštěného hnízda jako faktor ovlivňující život žen v současné společnosti*. České Budějovice: 2008. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita. Teologická fakulta.

VRÁNOVÁ, Lucie. *Sociálně-právní analýza přechodné pěstounské péče v České republice*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2011. ISBN 978-80-87455-09-8.

VRTBOVSKÁ, Petra. *O ztraceném dítěti & cestě do bezpečí: attachment, poruchy attachmentu a léčení*. Tišnov: Scan, 2010. ISBN 978-80-86620-20-6.

VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1428-8.

ZEZULOVÁ, Dagmar. *Pěstounská péče a adopce*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0065-9.

5.2 Elektronické zdroje

FILADELFIOVÁ, Jarmila. Zvyšovanie kvality poskytovania starostlivosti a výchovy deťom v detských domovoch - zameranie na profesionálne rodiny zamestnancov. Inštitút pre výskum práce a rodiny, (2008). Dostupné z:

http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2008/Filadelfiova/Zvysovanie_kvality.pdf

KLIMEŠ, Jeroným. *Pěstounská péče na přechodnou dobu: návrh na doplnění textu MPSV*. 2005.

Dostupné z: http://klimes.mysteria.cz/clanky/psychologie/prechodna_pp_recenze.html

Na cestě ke specializaci pěstounské péče. Nadační fond J&T, 2015. Dostupné z: www.knihovnanrp.cz/cz/soubory/publikace-189.pdf

RUMANOVÁ, Jolana. Počet profesionálních pěstounů stoupl desetinásobně. Stát zavede věkovou hranici pro ústavy. Hospodářské noviny. Praha: Economia, 2015. ISSN 1213-7693. Dostupné z <http://domaci.ihned.cz/c1-63441190-pocet-profesionalnich-pestounu-stoupl-desetinasobne-stat-zavede-vekovou-hranici-pro-ustavy>

SCHNEIBERG, F. Je zájem a prospěch dítěte ještě stále hlavním hlediskem při zprostředkování náhradní rodinné péče? E-psychologie [online] 2012; 6 (3): 12-16. Dostupné z: <http://e-psycholog.eu/clanek/157>

5.3 Právní předpisy

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí

Zákon č.94/1963 Sb., o rodině

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

6 Přílohy

Seznam příloh:

1. Otázky k rozhovoru
2. Informovaný souhlas
3. Rozhovory s účastnicemi výzkumu

Příloha č. 1 Otázky k rozhovoru

1. Okruh – **rodinná a osobní anamnéza**

Jaké je vaše datum narození?
Mohla bych se zeptat na vaši studijní a profesní kariéru?
Kolik dětí je ve vaší rodině?
Jak vnímáte vztahy mezi sourozenci?
Kdo v rodině přišel první s nápadem PPPD?
Jste věřící?

2. Okruh – **Dítě v PPPD**

Řekla byste mi něco o dětech, které vám byly svěřeny do péče?
(Jak staré dítě vám bylo svěřeno? Dítě vám bylo svěřeno po ústavní výchově nebo rovnou z biologické rodiny? Jak dlouhou dobu u vás dítě strávilo? Vracelo se poté do biologické rodiny, pěstounské péče nebo ústavní výchovy?)

3. Okruh – **průběh PPPD**

Mohla byste mi říci něco k průběhu PPPD?
(Jaké to bylo, když jste si dítě přinesli? Máte pocit, že jste byli dostatečně předem připraveni a informováni? Kde jste získali nejvíce informací? Jak probíhala příprava? (Měl/a jste se na koho obrátit v průběhu PPPD v případě komplikací, problémů, nejasností? Dalo by se něco změnit/zlepšit v přípravě, průběhu PPPD ze strany institucí?) Změnila se po příchodu dítěte rodinná atmosféra? Jak vnímáte proces předávání dítěte?)

4. Okruh - **Motivace**

Dokážete pojmenovat, co bylo příčinou rozhodnutí stát se pěstounem na přechodnou dobu? (Byla to nějaká jedna informace, co vás k PPPD přivedla, nebo se jednalo o dlouhodobější proces, kdy jste zvažovali, zda je to pro vás ta správná cesta?)

Pocity

Jaká byla vaše očekávání a obavy? (Došlo k naplnění obav a očekávání), Jaké emoce se ve vás odehrávaly, když vám bylo dítě svěřeno? A proč zrovna pěstounství na přechodnou dobu? (V čem vnímáte hlavní rozdíl mezi pěstounstvím a PPPD?)

Fakta

Jaké byly reakce okolí na vaše rozhodnutí?
Myslíte si, že finanční ohodnocení vaší práce je dostatečné?
Co pozitivního vám PPPD přináší?
A co negativního?

5. Okruh - **Kvalita života**

Jak se cítíte po fyzické a psychické stránce? (Cítíte se unaveně nebo naopak nabitá energií, vnímáte u sebe spíše pozitivní nebo negativní emoce?)
Jak hodnotí své sociální zázemí? (rodinu, přátelé, máte pocit, že se máte na koho obrátit, s kým se poradit?)

Chtěla byste něco konkrétního ve svém životě změnit?
Jak byste řekli, že se vám po rozhodnutí stát se pěstounem změnil život?
Kdybyste měla na škále od 1 do 7 vyjádřit spokojenost se svým životem, kolik by to bylo? (co by se muselo stát, aby to bylo o stupeň lepší?)
Jaké tři hodnoty jsou pro Vás ve Vašem životě nejdůležitější (zdraví, peníze, rodina, přátelé, práce, zájmy atd.)?

Příloha č. 2 Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

výzkumnice: Michaela Macáková

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Hana Novotná

Jméno a příjmení: **Datum narození:**

Prohlašuji, že souhlasím s účastí ve výzkumu a s pořízením audionahrávky. Beru na vědomí, že veškeré informace budou anonymizovány a sloužit pouze pro účely zpracování bakalářské práce, která je zaměřena na motivaci k vykonávání pěstounské péče na přechodnou dobu.

V dne
Podpis

Příloha č. 3 Rozhovory s účastnicemi výzkumu

Rozhovor Pavla

Kdy: 15. 11. 2016

Kde: V místě bydliště

Přítomní lidé: Chvillemi obě děti, které jsou aktuálně v PPPD

Oslovení dětmi: teta

- **Prvním okruhem by byla rodinná a osobní anamnéza. Mohla bych se zeptat na vaši profesní a studijní kariéru?**

Jo tak já jsem měla střední školu gymnázium, a pak už jsem se vdala, takže pak jsem měla děti, a při dětech jsem vystudovala vysokou školu Katolickou teologickou fakultu, vlastně katechetiku jsem studovala, vyučování náboženství no. Takže jsem tedy magistra. A praxi, já mám sedm dětí, takže jsem dvacet let byla s nima doma a potom jsem začala pracovat jako sociální pracovníce na městském úřadu, takže jsem sociální pracovníce s tím, že vlastně čtyři roky jsem pak naplno byla doma a dělala tu přechodku a teď vlastně už i pracuju, protože máme starší děti, takže jsem se jakoby do práce vrátila.

- **Děkuju. A kolik dětí je teď aktuálně ve vaší rodině?**

Ted' tady s náma žije 6 dětí, z toho jsou 4 naše a dvě jsou přijaté do té přechodné péče a jsou sourozenci.

- **Jak vnímáte vztahy mezi sourozenci ve vaší rodině?**

No já myslím, že děti mají dobré vztahy a teď myslíte i s těma dalšíma?

Ano. Všechny sourozence.

Tak já myslím, ten starší tomu je 15 a ten se zařadil mezi ty naše děti, mezi naše pubertáky úplně v pohodě. A trochu tady vyčnívá Karolínka, to je prvňáčka, ta úplně toho partáka k sobě moc nemá, musí je jako dost přemlouvat ty pubertáky, aby si s ní hráli, protože je to nebaví. Ale tak to je přirozený. To je tím, že je tam velký věkový odstup, ale myslím si, že vztahy jsou moc hezké.

- **Kdo první ve vaší rodině zmínil PPPD?**

Já určitě. Před pěti lety k nám na úřad přišla paní, vlastně se o to zajímat a já do té doby netušila, že něco takového se dá dělat a vlastně ten samý den jsem si šla od kolegyně také vzít ty papíry, protože to mě tak oslovilo, bylo to něco tak zajímavého, že jsem si řekla, že se doma zeptám, jestli bychom do toho nešli.

A rodina teda souhlasila?

Rodina souhlasila.

- **Mohla bych se zeptat na osobní otázku, jestli jste věřící?**

Ano.

- **Druhý okruh se týká dětí v PPPD, už jste mi řekla, že máte aktuálně dvě děti, řekla byste mi něco více o nich?**

Já vám příběh rodiny říci nemohu.

Spíše jak vy dítě vnímáte, jak na vás působí, můžeme začít třeba mladší holčičkou?

Přemýšlím, co vám mohu říci. Prostě je to bezvadná holčička, která na to čím si prošla je naprosto úžasná. Je chytrá, nadaná. Škola ji baví, je bezproblémová, ale vzhledem k tomu taky co prožila, tak potřebuje hodně péče, povídání, mazlení, někdy to neodpovídá úplně tomu věku, ona si ráda hraje na miminko a vyžaduje větší péči, než jako bych třeba očekávala vzhledem k tomu věku.

- **A jak dlouho u vás teda je?**

Už je u nás rok, protože ten soud, u nás byly nejdřív děti na předběžko a teprve v květnu byl normální soud a ten nám je dal na rok, takže my vlastně do května je můžeme mít na ten rok ze zákona, ale prostě ten každý soud postupuje trochu jinak. Ta naše paní soudkyně to prostě udělala takhle. Někdo tvrdí, že to nejde, ale u nás prakticky to takhle jde, takže jsou u nás už rok.

Holčičce je teda sedm, takže ji bylo šest, když jste si ji vzala?

Přesně tak. Přišli k nám z Klokánku, předtím byli v rodině, která prostě přestala fungovat.

- **Takže z rodiny šli do Klokánku a poté k vám do péče. A v květnu po rozhodnutí soudu už víte, kam budou děti směřovat dál?**

Nevíme, tam je několik možností. Začali trochu jakoby fungovat rodiče, ale až teď nedávno, snad přestali s drogama, takže i to je jakoby možnost. Jestli těch půl roku šli k nějaký organizaci, která je začala sanovat. Takže pokud se dají do kupy, tak i tohle je jakoby ve hře. A druhá možnost je, že se hledá dlouhodobý pěstoun, s tím, že asi pro sourozence 15 a 7 let se nenajde. Aspoň to vypadá, že takový pěstouni dlouhodobý nejsou. Takže je možnost, že ten starší by zůstal u nás, bohužel by se teda děti rozdělily, že bychom se překloupili na tu dlouhodobou, ale na tu malou si netroufám, vzhledem ke svému věku i nějakému zdravotnímu omezení, i k tomu že máme velkou rodinu a i vnoučka, na kterého Karolínka dost žárí, takže dlouhodobě to nevidím, jako ideální kvůli sobě a kvůli naší rodině. Samozřejmě pro Karolínku by to bylo lepší, aby neměnila rodinu, ale jak říkám nemůžeme se zničit a obětovat, takže možná to dopadne tak, že Karolínka bude u nějakých mladších dlouhodobých pěstounů, který si na takhle malý dítě troufaj a vlastně po něm toužej a Petr, že by zůstal u nás. Karolínka to ještě netuší tady tu možnost a nechcem ji říkat dřív, než bude něco jasnýho v téhle věci. Ona spíš ten rok očekává, že se vrátí domu, pořád o tom mluví a my ji říkáme, že to nevíme.

Říkala jste, že poprvé jste si PPPD všimla před pěti lety...

Ano to bylo ještě před novelou. To byly jiné finanční podmínky tehdy, ale už se očekávalo, že se bude měnit, úplně jako v těch podmínkách, které tehdy panovaly bych věděla, že bych dlouhodobě to nemohla dělat, protože to nebylo úplně placený, bylo by to na úkor našich dětí, to bych do toho jít nemohla, ale s tím, že už se mluvilo o tom, že se to zlepší a že to bude regulérní zaměstnání. Takže jsme se začli vlastně připravovat, tu žádost jsme dávali takhle v listopadu před pěti lety. V lednu nás povolali na výcvik, nebo na to školení a v květnu potom, toho roku 2012, jsme byli schválení. Takže vlastně půl roku jsme jeli za starého režimu a pak už byla ta novela.

A kolik dětí jste celkově...

Tohle je jedenácté a dvanácté. Takže předtím deset po jednom, to nebyli žádní sourozenci.

- **A mohla byste říci, kam pak děti šly?**

Devět jich šlo do adopce a jedno do dlouhodobí péstounky. Byly to všechno miminka.

- **A jak dlouho u vás teda byla?**

Jedno u nás bylo sedm týdnů, to bylo ještě před novelou občanského zákoníka, což taky bylo, že ty děti rychleji mohly jít do adopce. Potom prodloužily ty lhůty, do kdy může biologická rodina si vzít dítě zpátky, nebo projevit zájem, takže po té novele občanského zákoníka u nás ty děti bývaly dýl, jedno u nás bylo 10 měsíců, to bylo nejdýl, ale jinak to bylo prostě několik měsíců vždycky, tři čtyři.

- **A odkud nejčastěji k vám děti přišly?**

Nejčastěji z porodnice, většinou třeba pátý den po porodu jsme si tam jeli, to bylo nejčastěji a dvakrát to bylo teda z kojenáku, to bylo dvou a tři měsíční. Ale těch osm bylo z porodnice.

- **Děkuju moc. Třetí okruh se zabývá průběhem péstounské péče na přechodnou dobu, tedy od doby, kdy si dítě převezmete až do doby, kdy ho musíte vrátit. Tento okruh zahrnuje i to jak fungují doprovázející organizace, vzdělávání příprava atd., Mohla byste mi k tomu něco říct?**

Tak my jsme to původní nebo začáteční vzdělávání absolvovali jako takový exoti ve skupině s adoptivními rodičema, protože jsme byli tehdy jediný, kteří se o to zajímali. Potom byly třeba dvě další rodiny v Praze, ale my jsme byli fakt mezi těma prvníma v podstatě. Prvníma několika. No takže jsme byli říkám v tom kurzu jediní, takže to bylo to vzdělávání zaměřené na přijetí dítěte v podstatě natrvalo, takže to bylo trochu jiný než potom. Teď už se to dělá určitě líp a jsou ti lidé připravováni na přechodku, to my jsme teda moc nezažili, ale potom už začli teda fungovat nějaké ty doprovodky a my jsme si mohli, to co bylo potřeba, to vzdělávání najít např. když jsme měli dítě s abstákama, tak jsme si mohli najít přímo školení zaměřené na tuto problematiku. Takže to vzdělávání v dnešní době už je super, protože si prostě najdeme, co kde se nabízí a vybereme si co nás zrovna tíží, nebo co nás zrovna zajímá. Většinou jedeme na víkend, minimálně jednou za rok na víkend školící, kde já nevím 18 hodin vzdělávání a ještě přednášky během roka. My bychom naopak potřebovali nebo chtěli více těch hodin, ale to zas ta doprovodka nám nechce platit, takže tak, něco si třeba zaplatíme, ale to vzdělání je něco co považujeme za důležitý hodně. No a ty doprovodky. My jsme nejdřív byli u OSPODu a i tím, že jo, že to vlastně vzniklo před tou novelou, se o nás staral OSPOD, tak to bylo nějaký takový přirozený, že tam zůstaneme v tu dobu. Ale potom právě po jedné zkušenosti, kdy ta adoptivní rodina na nás hodně tlačila a my jsme to děťátko předali hodně rychle. Ono bylo právě už dost velký a hodně navázaný v tom devátém měsíci. Viděli jsme, že je velký rozdíl v tom předávat tříměsíční a devítiměsíční dítě. Pak ty lidi na nás tlačili a byli jsme pro ně určitá konkurence, která jim nechce jakoby to dítě předat a pro nás to bylo těžké ustát bez té pomoci další osoby. Takže jsme si řekli, že takhle v tom nechceme být sami a přišli jsme teda k doprovodný organizaci Dobrá rodina a ty vlastně nám asistují tady u toho, nastaví ten plán předávání a je to pro nás mnohem lepší, že tam je někdo, kdo není emočně zainteresovaný. Člověk jim opravdu nechtl bránit v tom převzetí, ale když jsme viděli, jak na ně reaguje to dítě, tak nám nepřišlo, že je to vhodný.

Dobrá rodina je tedy jednou z doprovázejících organizací, máte zkušenosti i s další?

Byli jsme na nějakém výjezdu s Routou, to je odněkud z Čelákovice organizace, na nějakém školení jsem byla s Cestou necestou, pak je asociace pěstounských rodin, Rozum a cit, které znám od kamarádky a také jsem na nějaké přednášce od nich byla. Ale nejvíce vím o Dobré rodině.

- **Když jste si přivezli první dítě, tedy před těmi pěti lety, připadali jste si dobře připravený na práci s ním?**

Člověk než si to vyzkouší, tak neví, jak zareaguje, až ho bude muset předávat. To mi přišlo, že byla taková neznámá. Uměla jsem pečovat o dítě, protože jsem měla děti, ale za prvé tyto děti bývají nervóznější, menší, nedonošený i ty abstrakty tam jsou. To jsem si úplně neuměla představit, ale to to první miminko zrovna nemělo ten problém, ale na co jsem nebyla moc připravená, bylo to předání a bylo to pro mě takové, že jsem se trochu bála, jak to zvládneme, jak to ponese. A jak říkám, na to nás v podstatě nikdo nepřipravoval, že si máme dovolit jako odtruchlit a takový. To vlastně až teďka se učí, a lidi o tom slyší, u nás to bylo spíš takový, jsme se rozhodli, tak to musíme zvládnout a někdo nám neporadil jak.

Myslíte tedy, že je to tou dobou, že je teď vzdělávání komplexnější..

..myslím, že jo

- **A myslíte, že je něco, co by teďka ještě mohly organizace vylepšit, pozměnit, nebo na co by se více mohly zaměřovat, co vám stále ve vzdělávání chybí?**

No my teď vlastně jezdíme do středočeského kraje jako příklad dobré praxe pro nový přechodňáky a tam jsme před časem iniciovali to, že procházejí takovým tím kurzem zdravotní pomoci. To nám totiž kupodivu tehdy doporučili v Praze, museli jsme si to sice tehdy platit sami, ale prostě řekli nám, že je to dobré absolvovat, tak nás překvapilo, že ještě před dvěma lety to tam nebylo normální, že by to ty jejich pěstouni neměli absolvovat. Takže nám nedávno říkali, že si to prosadili a že už to mají v těch přípravách, že je tam ten kurz zdravotní pomoci, což mi přijde, že je dobrý. My jsme tam vlastně zvali i ty větší děti, co připadali v úvahu, že se budou o to miminko někdy starat, aby taky uměli na krizové situace dobře zareagovat. Jako oni ty přípravy jsou asi různé, já vidím, jak to probíhá v tom Rakovníku a tam mi přijde, že to dělají dobře a nenapadá mě, nic co by tam mohli zlepšit. Oni je tam tak trochu odrazují, takže ty lidi nám pak řeknou, že jsme první dobrá zpráva, co slyšej, že už je pomalu odradili, téma přednáškama, ale to si myslím, že k tomu patří říci i ty neúspěchy, nebo to co může nastat zrovna ne úplně jednoduchýho, takže tam zůstanou jenom ti, co mají tužší kořínek, nebo jak to říct. Kdo se bojí, tak prostě tady ty těžké situace tady nastávají a člověk musí být dost odolný, takže je dobře, že jim to řeknou, že něco se může stát.

Zmínila jste, že nejtěžší na celém procesu je to předávání dítěte...

No dobře ho načasovat, protože člověk ani neví, nebo jako každý ten soud si rozhoduje po svém, takže my můžeme dobře překlápět, ale pak nám soud nepotvrdí předběžko a vy zjistíte, že to dítě ještě tři měsíce bude u vás. To mi přijde těžký to načasovat, tak aby to pro to dítě bylo co nejlepší, protože my nemůžeme ty soudy ovlivňovat a oni jsou prostě autonomní, nebo jak to říct, takže to se občas stane, i když třeba ty pěstouni i ty adoptivní rodiče, dělají všechno nejlíp tak do toho vstoupí něco jako takhle zvenku. A pak samozřejmě to rozloučení, prostě to miminko člověku přilne k srdci, to se nedá jinak, takže potom to i bolí, když tady potom sbírám oblečky a jdu je prát a to miminko jsme před dvěma dny předali, tak i ta slza přijde, já si nemyslím, že je to špatně a pustím to ven a kouknu se na fotku, jak jim to sluší s novými rodiči a zas už je mi dobře, ale jako taková chvilková bolest určitě přijde

Říkala jste, že ten proces truchlení byste si rozhodně měli dovolit, zajímalo by mě, jestli máte za tu dobu, nějaký vypracovaný rituál, jak postupujete?

Když už víme, že předběžko je na cestě, že už to přijde, tak pozveme i ty děti, co s náma nebydlí, protože když přijde to miminko, tak je taky zveme, aby se s ním potkali, vědí, že si pro něj jedeme. Tak potom, než zase odejde tak máme rituál společnou večeři nebo oběd a kdo chce, mu dá nějaký dárek a rozloučí se s ním. Aby to nebylo, že najednou tady dítě nebude, bude na druhém konci republiky a prostě oni se s ním nerozloučili. Tak to je asi takový. No a potom, když ho předáme, tak se snažíme, tak nějak udělat věci, které s tím miminkem třeba úplně nešli. Třeba se jede do zahraničí, my máme na Slovensku příbuzný a to třeba s miminkem, protože nemáme pas ani občanku, takže s ním nevycestujeme. I když to není úplně, dá se to

zařídít prostě nějakým postupem, ale my jsme to prostě nedělali. Takže pak vyrazíme za příbuznými nebo prostě něco takového, jde se do kina, takový ty věci co se s miminkama nedělají. Dělali jsme si nějak radost i s těma většíma dětma, že se něco zažilo, co s tím minkem nešlo.

Jak jste zmiňovala smutek po odchodu dítěte (např. když narazíte na to oblečení), tak jak to vnímají vaše děti?

Mluví o tom, že jim chybí, vzpomínají. Povídáme si o nich. My se teda s většinou navštěvujeme, oni totiž chtějí pak ty následníci, tak vlastně jsme s nima v kontaktu. A jenom jediný z těch deseti to nechtěli, takže s těma devíti jsme v kontaktu. Někdy teda, když jsou třeba v Brně tak si píšeme, nebo pošlou fotku a když jedou do Prahy jednou za rok, tak se stavějí, ale někde se vídáme jednou za měsíc, takže ty děti docela jako vnímáme, takže to není takový, že by je člověk neviděl, a když vidíme, že se jim daří, tak je to taková zpětná vazba, že rozhodně to truchlení není moc silný. Horší by to bylo, kdyby šli někam třeba od biologické rodiny, kde bych se o ně bála. Týraný dítě, já bych to dítě nějak vyplála, ono by mi nějak rozkvetlo a teď bych ho měla třeba vracet. To si myslím, to se my nestalo, ale myslím si, že by to pro mě bylo dost těžký a samozřejmě by to člověk udělat musel, protože prostě my o tom nerozhodujeme, kam to dítě jde.

A kdyby, pak s vámi biologická rodina už nenavázala kontakt, můžete informace o dítěti zjistit např. prostřednictvím doprovázejících organizací?

Mohli bychom se asi zkusit zeptat. Ale třeba my u těch jedněch, co s námi nejsou v kontaktu, tak jsme to neudělali, respektujeme prostě to, že nechtějí být, nepídíme se po tom.

- **Další okruh, je okruh motivace. Ráda bych se zeptala, zda dokážete pojmenovat příčinu rozhodnutí stát se pěstounem na přechodnou dobu?**

No mě prostě hrozně oslovilo to, že je možnost, aby to miminko nebylo v kojení, ale aby bylo u nás. Že když prostě je bezprizorní na nějakou dobu, tak představa, že bude v náruči a ne prostě v té postýlce, kde se budou střídát ty tety, tak mi přišla, že je bezvadná a nevím no, bylo to prostě asi úplně přirozený, ta touha tohleto dělat. Protože děti mám ráda, bavilo mě to být mámou, bavilo mě starat se o ně. Já jsem nebyla taková jako znučená nebo jako doma spruzelá, že jsem doma, mě to fakt těch dvacet let bavilo, něco jsem si u toho studovala, ale nenudila jsem se u toho nikdy, takže mě to přišlo lákavý být zase doma s miminkem.

A ten první impuls přišel tedy v práci, jste říkala?

Byla to paní zvenku ne kolegyně, která mě trochu znala a šla se zeptat, kde tady se dá o to požádat, protože její sestra to dělá a ta sestra byla paní Hlásková, která to u nás jakoby rozjela. Takže sestra paní Hláskové bydlí tady u nás a přišla vlastně se ptát, kde si má vyžádat ty papíry, no tak já ji hned vyzpovídala, co to teda vlastně je a pak mi poradila, že vyšel nějaký článek, tak ten jsem si našla. A ten den jsem si šla pro ty papíry taky no.

- **A jaké byly vaše očekávání a obavy?**

No trochu jsem se bála, jestli zvládnu to miminko předat, aniž bych si nějak ublížila a i naše děti, jak to budou zvládat. Toho, že bych nezvládla péči, jsem se nějak neobávala. Ale byla jsem o něco starší, tak jsem se bála, jestli v noci budu v pohodě vstávat, ale zase to tam naskočilo. Třeba toho, co řekne okolí, jsem se nebála, my moc jako širší rodinu nemáme, s kterou bychom měli problémy, že by to babičky nechápaly, bohužel už nám zemřeli rodiče, takže to taky nebyli ty obavy, moc věcí jsem se nebála. Spíš toho jak zvládneme to předání, prostě jsem si to neuměla představit.

- **Říkala jste, že vás teda oslovilo to, že dítě nebude muset být v kojení, proto jste se rozhodla pro přechodnou dobu a ne pro vykonávání jiné formy NRP?**

Tak já už jsem neměla touhu být zase rodičem na dvacet let. Já jsem si říkala, že tohle je něco, co můžu udělat, mít ho doma pár měsíců, rok. S tím že mám dost silnou artrózu, vím, že ten rok zvládnu, ale dalších 15 let nevím, co bude. Prostě nejsem nejmladší a mám nějaký potíže, takže mi přišlo dobrý tohle, že se vlastně rozhoduju po každým tom miminku znovu, jestli s tím neskončím. Jestli třeba já, nebo děti nebo i manžel samozřejmě, jestli to zvládneme a jestli to chceme znova. Kdyžto rozhodnout se starat o někoho dvacet let na to já už odvahu nemám a tu touhu taky ne, já jsem tu rodičovskou touhu si naplnila svými dětma. A

tohle bylo, že je to kousek života, kdy jim můžu pomoc, ale jako za první adopce je, že bych ho ukradla někomu, kdo po něm touží taky a kdo ještě žádný dítě neměl. U nás je přece jenom o ty miminka velký zájem a lidi na ně čekají, takže to bych neměla ani šanci nějaký malý si adoptovat, nějaký větší asi jo, ale ty zase už nebývají volní, mají nějaký kontakt s bio rodinou, takže spíš ta dlouhodobá péče. No o dlouhodobé péči jsem kdysi uvažovala, no když jsme měli tři děti, tak jsme o tom s manželem uvažovali, ale pak jsme zjistili, že třetí syn má ADHD, takže bylo trochu náročnější se o něj postarat, takže nám někdo řekl, že máme své starosti, tak ať to necháme, takže jsme vůbec nepodali žádost, měli jsme ji taky tenkrát už doma, ale prostě pak jsme si řekli, že asi vlastně máme své starosti, takže nějaká taková touha tam byla, ne moc urputná, ale tohle my přišlo jako pro nás ideální.

Když jste teda přišla domu z práce s novými informacemi a řekla jste manželovi, že jste se dozvěděla o tomhle institutu...

On říkal, tak to bys byla teda doma? Tak jo, jemu se líbila ta myšlenka, je fakt, že jsem dost těžce kloubila práci a ty děti. Tím jak jsem byla dlouho doma, tak byly zvyklý, že mi všechno sdělují, že všechno s nima řeším a nejdnou jsem přišla v šest večer, takže i pro děti, to byla docela změna, takže i jemu přišlo, že to bude lepší, když zase budu doma. A nejstarší dcery, co už s námi nebydlí, tak když jsme jim to vlastně říkali, že tady do toho chceme jít, tak říkaly: „Mami, ty ses pro to narodila.“

- **Jaké byly emoce, které se ve vás odehrávali, když vám poprvé bylo předáno dítě?**

Když to miminko člověk poprvé vidí, tak je to takovej úžasný okamžik, hodně podobnej, jako když se mi děti narodili, to setkání s tou novou bytostí a to, že vlastně ty naše cesty jsou nějakým způsobem propojené, tak to prostě fakt takový úplně magický pro mě, vždycky jsem ohromně dojatá, prostě je to úžasný, vím, že mě to dostalo, že jsem si to neuměla představit, je to vždycky krásný to setkání s tím miminkem.

Takže samé kladné emoce?

Určitě. Jako takhle, když vidíte, že na to miminko co celý týden co bylo v porodnici, sahají v rukavicích, protože má céčkovou žloutenku, tak tam můžete pocítit i jinou emoci, ale vůči tomu miminku to vždycky bylo kladný.

- **A jaké byly reakce vašeho okolí, říkala jste, že bylo podporující....**

Tam jsem se toho nebála a my jsme se v podstatě nesetkali s nějakou otevřenou špatnou reakcí, spíš třeba to lidi neznali, takže se hodně ptali, když pochopili, že nejsem maminka toho miminka ani babička, tak se prostě ptali co to je, ale nikdo mi do očí neřekl: vy to děláte pro peníze, možná si to myslejí, ale fakt mi to nikdo neřekl. Spíš mi říkají, já bych tohle nedokázal, nebo já bych ho nedokázala potom předat, jakto že vy to dokážete, takže trochu to tak vyznělo, jako že jsem hyena, která to dítě má na chvíli a pak ho zase někam strčí, prostě to tak řekli. Ale co já se mám co stydět, že to dokážu, prostě to dokážu, dělám to kvůli tomu dítěti, ne kvůli sobě, já si neplním ty své mateřské potřeby, ale dělám něco proto dítě a vím, že pro něj je prostě lepší, když jde dál a ne tady být se starou osobou, která s ním nepojede na kole, nepůjde na brusle.

- **A myslíte si, že finanční ohodnocení vaší práce je dostatečné?**

No ono je teďka nějaké ohodnocení a bude se to měnit, vlastně tam skončí ten rodičák. Mě přišlo, že i s tím rodičákem, to není tak jako přehnaný, protože ta péče je 24hodin denně a tyhle dětičky vás klidně vzbudí 15krát za noc, myslím, že to prostě není moc, i když měl člověk ten rodičák. My jsme teda nečerpali ten vysokej, abychom neubírali. Tam se dalo prostě více možností zaškrtnout, takže mohl mít člověk i těch 11 a půl tisíce a tím pádem by se za dva roky vyčerpal ten rodičák, a pak by ti adoptivní rodiče po roce dostali jen polovinu, protože je 230 nebo 220 tisíc na to dítě, takže by jim ty přechodňáci mohli vyčerpat velkou sumu, kvůli tomu se to teď mění a nebude vůbec možnost z toho rodičáku pro přechodňáky čerpat. Myslím, že je to takové ode zdi ke zdi. Myslím, že kdyby nechali nějakou rozumnou míru, že by to bylo v pořádku, já vlastně třeba teď mám odměnu pěstouna plus můžu chodit do práce, protože není důvod, abych byla doma, nikdo to po mě nechce, nikdo mě za to nekritizuje. Já vím, že to není typický. Ale proč by člověk, kterej musí být naplno doma a mít miminko s kterým obden jezdí na nějaké vyšetření, kolikrát jsou to náročné věci, proč by neměl mít 5 tisíc nebo 4 tisíce rodičák? Myslím si, že to jako odpovídající je, že je to tak jako přiměřeně, tzn. že to není pro lidi, který chtějí lehce přijít k penězům, to není tak vysoká suma, není to tak lehce vydělatelný,

protože když má člověk takhle dvě děti, tak je odměna pěstouna stejná, jen ta odměna na ty děti je dvakrát, teda podle jejich věku. Ta suma je stejná třeba i při dvojčatech, když si člověk představí, co je s nima práce, zvláště když jsou odebraný a třeba nějak traumatizovaný. To je záhul pro celou rodinu, nejen pro toho jednoho člověka, takže pak nějakých dvacet tisíc hrubýho mi vůbec nepříjde jako moc. Nevím možná v jiných krajích je to trochu jinak, ale tady v Praze já jsem šla do toho pěstounství s vyšším platem, rozhodně to nebylo, že bych si teda tehdy, no tehdy vůbec na ty tři tisíce co byly, ale ani na těch dvacet to nebylo víc než bych měla v práci a v práci to mám za osm hodin. Jako úplně zaplacený to není, ale chápu, že nemůžou dávat sto tisíc, protože pak by to dělali lidi, co mají opravdu úplně jinou motivaci. Takže si myslím, že tohle je jako takový rozumný, teď mi přijde trochu smutný, že ten rodičák se jim jakoby úplně zavře. Ale ani jsem zas nebyla aktivní v tom, vznikaly nějaké petice proti tomu, mě zas přijde, že se tohle dát snadno zneužít a říct, podívejte se, jim fakt jde o ty peníze. Já teda nic takovýho nepodepisuju, ale trochu to sleduju s takovým smutkem, to ti co teď jdou do těch miminek, to nebudou mít úplně jednoduchý.

A po novele došlo také ke změně jednorázového příspěvku....

Ano, ještě za stara bylo při převzetí dítěte jednorázově 8 tisíc, ale to s tím jak začala platit novela, tak tady ten jednorázový příspěvek zrušili. Takže i když na každý dítě musíte, tím že jsou jinak věkově, třeba koupit postel. Když máte miminko a pak třeba pětiletý, tak je to úplně jiná věc. U miminka třeba sedačku, kočárek, takže ty náklady jsou poměrně vysoký, ale to teď není ošetřený. Je tam pak ta sazba měsíčně, pro miminko 4 a půl tisíce a to většinou nestačí, pokud se kupuje mlíčko, plínky, tak moc se vám toho už nevejde. Měla by tam být hrazená třeba i záloha za vodu, to co dítě ještě potřebuje, nebo to že s ním jezdíte k doktorům, tak třeba benzín a to se jakoby doplňovalo z toho rodičáku no. Myslím, že to může být někdy problém, zvláště když má člověk své děti a potřebuje je živit, no je to pak na úkor vlastní rodiny. Možná by teda bylo dobrý, když zruší rodičák, tak dát ten jednorázový.

- **Teď bych se zeptala, co pozitivního vám PPPD přináší?**

Spoustu nových přátel, protože jak ty pěstouni, které potkáváme na školení, nebo ty adoptivní rodiče a tak, protože se nám z nich stávají přátelé z většiny z nich. Potom samozřejmě, když člověk vidí, jak to děvčátko prospívá, jak u nás rozkvetá. A z toho neurotického miminka je usměvavé dítě, které se na vás směje. Vidím, že ta práce má smysl.

- **A co negativního?**

Únavu, já už jsem po těch deseti miminkách byla hrozně unavená, to mi přišlo, že s tím asi budu muset už skončit, i když jako rodina i manžel, on miluje taky ty miminka, ale na něm nebyla ta hlavní péče, on jako pořád by chtěl ty miminka, ale já prostě, když už jsme dostali nabídku tady těch větších dětí, tak jsem si je s radostí vzala. Protože já už se potřebuju vyspat po těch 4 letech. Jako miminka jsou úžasné, ale já už se na to necejtím a měla jsem ještě chvíli potom, že když v paneláku jsme slyšela, jak brečí miminko, jsem se úplně tak jako vyděsila, jak jsem byla 4 roky našponovaná, tak to chvíli trvalo, než jsem se nějak vnitřně zklidnila, už jsem fakt potřebovalo tu pauzu. Tady vlastně pořád stagnujete, protože máte pořád miminka, navíc nevíte, co zažilo, co tam má za geny, protože táta je většinou neuvedenej, takže netušíte. Tam můžou přijít opravdu různé věci, takže je to náročnější než mít svoje zdravé děti. Takže pro mě ta únava, to je tak jako to negativní asi jediný. No a trochu ta obava z té budoucnosti, já vím, že o tom nerozhoduju, ale příjemné by mi to nebylo, já vím třeba, že musely kamarádky vracet dítě matce alkoholičce a nakonec to s ním špatně dopadlo. To musí být hrozně těžké to pro tu pěstounku vidět, ona i upozorňovala, že matka chodí na ty schůzky pod vlivem a nikdo to neřeší.

Jaká je pak péče o tu pěstounku, když něco takového zažije?

Tak my v té doprovodce máme psycholožku, se kterou se můžem bavit, jak o dětech, tak o sobě. To myslím, že je hodně důležitý a ještě pořád se to podceňuje, nevím, jestli každá doprovodka má takhle svého psychologa, spíš si myslím, že úplně ne. V zákoně je, že nám kdyžtak jednou za půl roku musí zprostředkovat konzultaci, ale to je málo. Zvláště u těch starších dětí máme víc takových situací, kdy potřebuju tu radu. To si myslím, že by se mělo více otevřít, že na to máme nárok a ne že by si to pěstoun musel ještě hradit.

Takže, jak byste teď postupovala, kdybyste měla nějaký problém?

Zavolala bych své klíčové pracovníci právě, která je z Dobré rodiny a ta by mi to zprostředkovala. My jsme teď objednaný s tím 15letým hochem, takže jdeme v prosinci, takže buď to můžu zkontaktovat v ten den, kdy už máme domluvenou schůzku anebo, kdyby to hořelo, tak bych to udělala takhle přes tu klíčovku.

A na Dobrou rodinu, jste získala kontakt kdy?

V podstatě jako z kraje, protože to založili manželé Hláskovi, to byli ti jediné pěstouni na přechodnou dobu, oni to u nás tak jako rozvířili a mám pocit, že fungovali už takhle z kraje, ale byla to pidi organizace, ale nedoprovázeli, neměli k tomu ani to pověření, nebo to se možná ani v té době nedělalo, to přišlo až s tou novelou. Takže nedoprovázeli, ale oni nás tam pak nějak pozvali, když jsme končili výcvik v Paprsku, to naše školení počáteční a bylo nás tam asi 5 rodin, co se připravovalo na tu přechodku tady v Praze, než jsme byli schválení a řekli nám vlastně svoje zkušenosti, takže to bylo seznámení s Dobrou rodinou vlastně takhle přes ty Hláskovi.

- **Poslední okruh se bude týkat kvality života. Jak se teďka aktuálně cítíte po psychické a fyzické stránce?**

No jako unavená jsem já teď jako permanentně, asi i věk i nějaké starosti a takový jako hukot kolem mě, takže unavená jako jsem, ale jsem spokojená s tím, kde stojím a co dělám, takže jsem šťastná, i když to na mě třeba není vidět, ale myslím si, že jsem dost v pohodě a ta únava taky, já mám i štítnou žlázu nemocnou, takže to je spíš takový, takže i ten věk.

- **A jak hodnotíte své sociální zázemí – rodina, přátelé, nebo i okruh těch pěstounů....**

No velmi dobře, myslím, že děti mají nadstandartní vztahy, že se hodně smějeme, hodně scházíme, děti rádi chodí domu. A lidi, co nás pozorují, tak trošku záviděj, že jsme měli odvahu mít velkou rodinu a teď sklízíme ty plody, protože ty děti jsou šikovný, většina z nich studuje nebo cestuje a dokážou spoustu zajímavých věcí a neustále zvyšují naše obzory, tím že každý má jiné zájmy. Myslím, že máme velmi pestřej a zajímavěj život, jako nejsme žádný boháči, takže nějaké dovolené u moře, tak jednou za deset let, ale ty vztahy jsou u nás dobré.

- **A máte někdy i čas sama na sebe?**

Já jsem si ho vlastně naučila hledat. Chodím na nějaký takovej tanec, co mi mé nohy dovolěj, to je tak jednou týdně, je takovej spojeněj s jógou. Nebo to že si každý den aspoň na čtvrt hodinky zamedituju, což teď už s těma staršíma dětma jde. S miminkem to bylo horší, to ho musel vždycky někdo monitorovat, převzít tu péči. V tomhle je ta péče o miminka náročná, že člověk je furt ve střehu, aby bylo všechno v pořádku. Teď ten poslední rok si myslím, že i ten čas na sebe si nalízám, protože to vidím, abych nevyhořela nebo se nevyčerpal, že je to potřeba i na sebe myslet.

- **Je něco, co byste ve svém životě změnila? Co byste udělala jinak?**

Možná bych více sportovala, dokud jsem ještě mohla, abych nebyla takhle obézní a měla více vitality, to je asi taková moje chyba, že jsem byla takový pecivál a teď už se to těžce s těma bolavejma kloubama řeší a to je asi jediný.

- **A řekla byste, že vám rozhodnutí stát se pěstounem na přechodnou dobu změnilo život?**

Určitě já už bych jinak asi měla takový klidný život. Našemu nejmladšímu porozenému je skoro patnáct, takže já bych si už mohla žít, tak jako sama pro sebe, manžel taky, myslím si, že by to tak dopadlo, že by si každý zalezl do svého pokoje a četl si nebo já nevím, když to tady tím, co spolu jako provádíme, máme takový společný zájem, takže máme furt co řešit, musíme spolu konverzovat a spolupracovat a myslím si, že třeba i to manželství by vypadalo docela jinak, kdybychom třeba do toho pěstounství nešli. A že jsme našli něco, co nás těší oba, to je supr.

- **A jak byste na škále od 1 do 7 vyjádřila spokojenost se svým životem?**

Tak abych nebyl úplně optimista, tak šest a půl.

- **Ještě bych se zeptala na poslední otázku a to, jaké tři hodnoty jsou pro vás ve vašem životě nejdůležitější?**

Láska, možná byste čekala tu víru, ale já nevím no, ta si myslím, že pro mě hrála velkou roli, když jsme se třeba s mužem vzali, protože jsme v těch původních rodinách neměli moc hezký vztahy a tím, že jsme oba uvěřili, tak nás to nějak nasměrovalo, že jsme se naučili, že si máme odpouštět, což jsme doma neviděli, ale v tuhle chvíli už to pro mě není jako taková ta hodnota, už si věřím jakoby po svém, tu instituci k tomu už úplně nepoužívám nebo nepotřebuju. Nejsem úplně typickéj křesťan, do toho kostela jdu už hodně málo, byli doby, kdy jsme tam hodně chodili a nutili tam chodit děti. To už máme za sebou. No já nevím láska, láska, láska.

- **Děkuju, je ještě něco, co byste chtěla dodat, co jsme neprobrali?**

No lidi se občas obávají, že se stane pěstounem někdo, kdo bude dětem ubližovat, jeden z tisíce, může být nebo nevím tu statistiku, ale kvůli tomu, že se tohle může stát, to není důvod, aby se to zrušilo. To jsem nedávno slyšela, že nějaký návrh padnul, aby se přechodná péče zrušila, mě přijde, že jenom nám, co prošlo rukama dětí a jak teď žijou, že vidím, že to má smysl, tak by mě hrozně mrzelo, kdyby tohle mělo jít do kopru. Nebo kdyby třeba kvůli jednotlivým případům, kdy to není ideální, a my nejsme dokonalý, takže se může stát nějaká chyba a aby celá ta přechodka šla do kopru, to bych opravdu nerada.

Rozhovor Zuzana

Dne: 22. 11. 2016

Kde: V místě bydliště

Přítomní lidé: Nikdo

- **První okruh se bude týkat rodinné a osobní anamnézy. Zeptala bych se na vaši studijní a profesní kariéru?**

Studovala jsem střední obchodní akademii zaměřenou na zahraniční obchod, pak jsem teda nebyla přijata na žádnou vysokou školu, tak jsem nastoupila do krátkýho filmu a posléze do televize. A tam jsem vlastně od takových těch asistentkých profesí, přes asistentku režie, pomocnou režii, začala režirovat. Pak jsem točila převážně sociální dokumenty, publicistiku.

- **Dále bych se zeptala kolik dětí je ve vaší rodině?**

Jako vlastních, nebo..

Všech.

My máme jednoho dospělého syna a jednu holčičku v PPPD.

- **A jak vnímáte vztah mezi vaším synem a holčičkou?**

Tady zrovna u týhle holčičky, jako z její strany, první setkání nebylo v pohodě, protože holčička má velmi pošramocný, chudinka, vztah k mužům, protože má nějaký ošklivý zážitky za sebou. Takže ona má velmi speciální vztah k mužům, když to řeknu jednoduše, prostě se jich bojí. Takže první setkání v uzavřeném prostoru, ona jako reaguje jinak na veřejnosti, v dopravních prostředcích a tak, tam nikde jako nepanikaří, tam jako s těma chlapy docela často, tak jako laškuje, jako směje se a tak. Ale jakmile někdo přijde k nám, tak ona se jako úplně stáhne. Takže on když přišel poprvé, tak ona se ode mě nehnula, byla úplně vynervovaná a teďkon on tady byl 3 krát za sebou zrovna a poslední setkání seděla vedle něho na gauči a byla úplně v pohodě. A z jeho strany je to jako moc hezký, on má rád děti, takže má k nim hezký vztah.

- **A kdo v rodině přišel první s nápadem PPPD?**

No, já jsem přišla s tím, že mě to začalo zajímat a přihlásila jsem se na seminář k Hláskovejm, že se o to budu zajímat a dokonce moje první myšlenky byly, že bych o tom natočila dokument. Já jsem o tom ani manželovi neříkala, jako že sama jsem tam šla a říkala jsme mu, že zítra nebudu doma, že jdu na seminář. A on se ptal na jakej, a když jsem mu řekla, o co jde, tak jeho to strašně zaujalo a řekl, že on by tam chtěl jít

taky. Pro mě to by úplně šok, protože já jsem si říkala, to já mu vůbec nebudu říkat, protože já jsem byla těma dětma zaujatá hodně dlouhou dobu, on vždycky ze srandy říkal, když jsme někam přišli a tam byly děti, hele bacha držte si děti, takže já jsem ho vůbec neotravovala s takovejma věcmi. Tak mě to překvapilo, že takhle zareagoval, tak my jsme tam šli spolu. S tím, že nás to hrozně zajímalo, jak to vlastně funguje, no měli jsme spoustu otázek. No, a když jsme tam byli, tak tam poprvé ta Alžběta Hlášková, která tam vedla ten seminář, tak my jsme tam odpovídali na různé věci, jak to máme v rodině a tak a ona na nás koukala a říká, no vy třeba vypadáte, jako takový ideální pěstouni na přechodnou dobu. Takže nám to poprvé začalo vrtat v hlavě. No takže jako první jsem s tím přišla já, ale hrozně velkou roli v tom sehrál ten manžel, že on takhle zareagoval, on kdyby takhle nereagoval, tak já si vůbec neumím představit, jestli bych opravdu se s tím vytrasila, jestli bych ho začala nějak umlouvat, to já vůbec nevím.

A kdy to byl tenhle seminář?

To je tři roky.

- **Ted' bych se zeptala na osobní otázku, jestli jste věřící?**

No to je těžká filozofická otázka. Tak jak je široké povědomí u nás, tak v tomhle smyslu ne, ale vlastně asi jo.

Takže nejste ortodoxní věřící, nechodíte pravidelně do kostela?

Ne, nechodím do žádnýho kostela ani nic takovýdlehho právě není, ale samozřejmě velice se zabírám filozofií jako takovou a věřím skutečně v jakýsi řád, vyšší než je tady ten náš pozemský.

- **Děkuju. Druhý okruh se zabývá konkrétníma dětma v PPPD? Zeptala bych se vás na děti, které vám byly svěřeny, jestli byste mi mohla o nich říct nějaké obecné informace?**

Prvního jsme měli chlapečka, toho jsme si vezli z porodnice, bylo mu deset dní, měl za sebou abstinenci příznaky, proto tam byl do toho desátého dne, z toho vyplývá, že maminka měla problém s drogama. Odešla z porodnice vlastně, chlapečka tam nechala. Takže to bylo novorozeně chlapeček. Pak jsme měli dvojčátka, ty jsme si brali z kojeneckého ústavu, jako tříměsíční, holčička a chlapeček, tam to bylo složitější, maminka byla, jakože bych to asi definovala, že ona opravdu nebyla schopná postarat se o děti. Ona byla velmi slabá ve všech sociálních dovednostech, včetně těch mateřských. Takže ty jsme měli od tří měsíců, mám říkat do kolika, jak dlouho?

Určitě.

Takže toho prvního chlapečka jsme měli do 5 měsíců, tam to šlo poměrně rychle, takže v pěti měsících už byl v rodině. Ty dvojčátka u nás byli do jejich desátého měsíce, takže sedm měsíců u nás byli. A třetí je ta holčička, která doposud u nás je a ta k nám přišla v necelých devítiměsících, asi bez týdne 9 měsíců jí bylo a byla tedy odebraná z rodiny. Nicméně za sebou měla jako docela pestřej život, nebylo to první odebrání z té rodiny, takže pobyla nějakou dobu i v ústavu a měla to teda opravdu složitý a ta je u nás doteď, je to osm měsíců a čekáme. Vlastně teď končí včera proběhl soud a my čekáme na nabytí právní moci, abychom ji mohli předat, ona už vlastně většinu času tráví v nové rodině, už se krásně navázala.

- **Říkáte, že děti pak šly do nových rodin, tzn. adoptivní rodiče nebo dlouhodobý pěstouni?**

První chlapeček šel do dlouhodobé pěstounské péče, dvojčátka do osvojení a holčička půjde do dlouhodobé pěstounské péče.

- **Další okruh se věnuje celému průběhu PPPD, celému procesu od té doby, co se vám poprvé ozvou až k předávání dítěte do rodiny. Tak jestli byste mohla říct něco k tomuhle?**

Mě přijde hrozně důležitá doprovodná organizace. A musím, říct, že když na začátku jedna z mých obav byla, jestli jsme dostatečně kompetentní jako pěstouni, tak mě hrozně uklidnilo to vědomí toho, že my na to nebudeme sami, že budu mít k ruce sociální pracovníky, odborníky, celou tu organizaci, že se na ně můžu obrátit. My jsme se teda obrátili na kovářovic kobyly. Šli jsme teda do Dobré rodiny, kde teda funguje Alžběta Hlášková, protože považuju ji pořád, pro mě je to dar být přítomna na jejich seminářích a poslouchat ji, protože ona je tak napřed. Vždycky, když si člověk myslí, že něco vymyslel a ona se zamyslí a odpoví, tak

vidím, že ona je o tři patra vyšší, že to vidí ještě v dalších souvislostech. Takže to mě hrozně uklidnilo. A ta spolupráce je opravdu fantastická. Počínaje tím, když člověk dostane to první dítě, tak běžný občan se vůbec neorientuje v tom občansko-právním systému. Takže pro mě když tam padaly ty termíny, pomalý předběžko, rychlý předběžko, řádný řízení, tohle, tohle, asistovaný kontakty a tak dále, já jsem byla úplně hotová, na mě padala hrůza. Vyřizovat doklady, jak to máme dělat, jaká je moje odpovědnost, co já můžu, nemůžu jako pěstoun. A v tuhle chvíli nemít tu doprovodnou organizaci, tak si to jako neumím představit, jak bychom se v tom plácali a kolik chyb by se jako nadělalo. Já mám teda štěstí na tu doprovodku a mám vynikající tu klíčovou pracovníci, takže já na ni vždycky vybalím všechno, není mi jasné to to, to ji třeba napíšu, nebo do telefonu a ona následně přijde a dá mi přednášku. To je jedna věc. Pak teda to, že ta doprovodná organizace organizuje ty semináře a ty kluby, které se nepočítají do toho vzdělání a je to sdílecí klub, kde my se sejdem a můžeme sdílet, co kdo prožíváme, jak kdo řeší různé situace, protože se dostáváme opravdu do svízelných situací. Ve vztahu k úřadům, k přebírajícím rodičům k bio rodičům, když je tam kontakt a tak dále. A tam si dáváme ty vzájemné zkušenosti, učíme se od sebe, to je opravdu hrozně cenné. A v neposlední řadě já mám hrozně dobrý pocit z toho, že ta klíčová pracovníce mě jakoby kontroluje, jestli já jsem v pořádku, jestli to dělám dobře, jestli nedělám nesmysly, jak se cítím. Vždycky se mnou probere jak mi je, vždycky mi řekne, že u mě ještě pořád vidí, že rezerva je v tom, abych si našla čas pro sebe, dělala něco pro sebe. Jsme jakoby velmi opečovávaný od nich a velká podpora.

A s Dobrou rodinou spolupracujete hned od začátku, od toho semináře s p. Hláskovou?

Ano, to organizovala Dobrá rodina, ona sama vedla ten seminář. Pak jsme se tři čtvrtě roku školili, ty psychotesty, všechny tyhle věci, já jsem si to tak jako rozmejšlela, zkoumala jsem ty různé organizace, které jsou. A vyšlo mi z toho, že oni mají nejvíce zkušeností s tou přechodnou pěstounskou péčí i jako dostupností, všechny ty okolnosti mi byly sympatické, takže jsem se obrátila na ně.

Zeptala bych se, jestli jste s manželem zavedli nějaký rituál po odevzdání dítěte?

Úplně doslova rituál ne, protože jsme se po každý ocitli v jiných podmínkách, ale principiálně jsme si dali zásadu, že musíme hned naplnit čas. Není to úplně příjemný, my samozřejmě prožíváme velkou radost z toho, že dítě jde do rodiny, ale na druhou stranu já jsem 24 hodin denně, sedm dní v týdnu po dobu x měsíců, jsem tady s nějakým miminkem a najednou tady to dítě není a teď tady sbíráte ty hračky a tak a furt na něj myslíte. A samozřejmě je to o tom, že člověk myslí na to, jestli se mu vede dobře, jestli se mu nestýská, jestli je opravdu dobře navázanej na tu novou rodinu. Takže je to takový schizofrenní stav těch emocí, je tam i ta radost, i ta lítost z toho, teda spíš stesk a obavy, jestli je to všechno jako v pořádku. Po prvním dítěti jsme si říkali, musíme vyrazit ven, po dlouhé době můžeme oba s manžele někam jít, tak jsme šli na koncert a to jsme pak vyhodnotili, jako že to není dobrý, protože při té hudbě vám ty myšlenky ale jedou a jakmile, ještě to byla klasická hudba, nějaký barokní koncert, italská sopranistka, v Rudolfinu a jakmile přišla tklivá árie, tak člověk říká, jestlipak už spinká, jestli třeba vůbec usnul, je to vlastně první noc, kdy to dítě spí mimo domov. A to bylo první dítě a pak jsme si říkali, hele ne musíme chodit třeba na nějakou komedii, nebo do kina, něco co nám zaměstná hlavu. No a při dvojčatech jsme to měli jinak, protože náš syn žije ve Francii, takže my jsme okamžitě odjeli za ním, což bylo teda skvělé. Na té cestě jak člověk změní to prostředí a začnem se fokusovat na něho, že vlastně uvidíme to vlastní dítě, které jsme dlouho neviděli, tak to je taková velká pomoc. Ale jako doslova rituál ještě nemáme, jenom s tím, že víme, že ten večer musíme něco podniknout.

A mohli byste cestovat i s dětmi?

No například u téhle holčičky jsem vyřídila pas. Jde to zařídit, dokonce to není takový problém a jsou pěstounky, které cestují s těma dětma, my jsme to ještě nikdy neudělali.

A jak jste postupovala, když jste chtěla zařídit pas?

Já jsem se obrátila na doprovodku, protože jsem věděla, že Alžběta Hlásková už to několikrát absolvovala, dokonce vypracovala manuál pro nás, jak to máme udělat. Takže to byl první krok, pak jsem požádala OSPOD, protože to musíme v součinnosti s OSPODem. Ten k tomu musí vydat vyjádření. Většinou je potřeba souhlas matky, když není matka k zastižení, není v dosahu, tak OSPOD napíše vyjádření, že je to spojeno s neřešitelnými problémy, nebo nějakou takovou formulí maj a vlastně není docela problém ten doklad získat a my jsme s touhle holčičkou to takhle měli v plánu, že budeme s ní cestovat a nakonec k tomu

nedošlo, protože najednou došlo k předávání, tak jsme si řekli, že už ji jako nebudeme blbnout a už jsme nikam nejeli.

Ještě bych se zeptala na začátek procesu, jak to probíhá?

Vždycky mi volali z OSPODU, z různých OSPODŮ. Po každý to byl jiný OSPOD s dotazem, že teda vědí, že jsem volná. To oni vědí přes ten magistrát, a že oni mají teďkon takovýhle potřebný dítě a jestli jsme schopný ho teda přijmout. A dokonce mě se stalo, než k nám šla tahle holčička, že mi vlastně takhle volali několikrát. Nejdřív mi volali, že miminko z porodnice, hned mi dali spojení na porodnici, na paní doktorku, já jsem ji hned volala, hned jsem šla vyprat novorozenecké hadříky. Ty už visely na půdě a druhý den mi volali, že se maminka vzpamatovala a že si přijde pro holčičku, takže to spadlo. Pak mi volali z jiného OSPODU, že mají sourozeneckou dvojici 5 a 7 let a že ještě, ale pátraj v širší rodině, jestli by se někdo nepostaral, takže jsme čekali přes víkend a pak nám zavolali, že se teda našel někdo, kdo se postará. Takže máme takovýhle různý zkušenosti. Ale vždycky je to teda OSPOD, vždycky se zeptá, jestli jsme schopni, připravený, jestli teda můžeme přijmout to dítě a já jsme teda vlastně, nikdy se mi nestalo, to právě byla legrace s těma dvojčatama. Já jsem okamžitě vypálila, že jo, i když jsme teda vedený k tomu, že speciálně v takových situacích, jako jsou ty dvojčata, by bylo na místě zkonzultovat to s tím manželem. Protože na něho to teda dopadlo ty dvojčata, že to není jako, že je to moje pivo, ale to se ho velmi týkalo, takže on by měl mít právo se k tomu vyjádřit a měli bychom si vzít čas na rozmyšlenou a říct si, jestli to zvládnem. V tu chvíli mi to vůbec nešlo, nevím, jestli mi to půjde příště líp, zatím jsem vždycky řekla no jasně. No a oni mi nechaj na sebe kontakt. I ty lhůty byly pokaždý úplně jiný, protože třeba u těch dvojčat se mě na to zeptali a řekli, že ještě chvíli, že zatím teprve sondují, protože mnoho pěstounů to odmítne, oni si na to netroufaj. Jsou i samopěstounky, kde to vůbec nepřipadá v úvahu, když nemají toho partnera, to by fakt jako nevydejchali, anebo prostě ne každé si na to troufne a takže oni nejdřív mapovali, jestli vůbec jsem ochotná do toho jít, když jsem řekla, že jo. A teď mě napadlo, že to vlastně bylo výjimečný, že mi nezavolal OSPOD, že se mě nejdřív ptal magistrát, jestli jsem schopná přijmout dvojčata a až když jsem řekla, že jo tak předali kontakt OSPODU. Ale jinak mi vždycky volal OSPOD. A u prvního chlapečka to vypadalo tak, že mi řekli, zítra vám zavoláme, kdy bude vyhotovený předběžný opatření, čekáme na to, až bude schopen opustit porodnici, až ho propustěj. Vždycky mi daj kontakty na sebe, řeknou, co vědí o tom dítěti, kde je, věk, abychom si připravili oblečení a takovýhle věci, zdravotní stav. U těch dvojčat to bylo specifický, protože tam jsme ve výsledku čekali asi tři týdny, že jsme věděli, že k nám přijdou, furt jsme čekali, ale nevěděli jsme, co se tam vlastně odehrává, na co se čeká. Já jsem do toho nešťourala, mě to bylo jedno. Holčička ta k nám šla skoro jako z hodiny na hodinu, to bylo opravdu rychlý odebrání. Jeden den nám zavolali a druhý den jsme jí měli. Oni ji odvezli do Klokánku nejdřív.

Ještě bych se zeptala k tomu vzdělávání, jestli máte pocit, že jste byli dobře připravený?

Já musím říct, že je to hezká otázka, jako na mě nasměrovaná. Já jsem zjistila, že jsem byla daleko víc připravená těma filmama a tím životem předem. Opravdu já jsem to viděla, jak mě to hrozně uklidnilo během toho školení, během té přípravy, protože já jsem viděla, jak já jsem hodně jinak reagovala než většina těch lidí tam. Byla tam teda skvělá kolegyně, která pracovala léta v sociální oblasti. Nejdřív kojenáku a potom teda v Klokánku. Tak ta samozřejmě ta to věděla taky a ta to měla osahány úplně z té praxe, ale jako třeba některé ty věci týkající se psychologie a týkající se toho speciálního zacházení ona nevěděla a já jsem je věděla, protože oni se nás dost ptali, na to jak by jsme řešili různé situace, co bysme dělali, kdyby se stalo tohle a tohle a mě to prostě strašně zvedlo sebevědomí, protože mě se tam nestalo za celou tu dobu, že bych řekla nesmysl, nebo že bych vůbec nevěděla. Já jsem tím byla hrozně překvapená. Já jsem to nevěděla a najednou mě to hrozně uklidnilo, že jsem se vlastně toho dozvěděla v průběhu těch let mnoho. A já v momentu, kdy jsem se rozhodla, že se dám na tuhle dráhu a kdy jsme se školili, tak já jsem začala hlídat děti, jako chůva. Vlastně už jsem v té době nic netočila, to jsem vlastně úplně pověsila na hřebík. A rok jsem chodila jako chůva a tam jsem si ty své dovednosti, tak jako ověřovala, právě jsem u jedné hlídala i dvojčata, ale už byli dvouletý. A vyzkoušela jsem si tam různý, teda ono to zní hrozně, že jsem si to vyzkoušela, ale tu teorii co jsem v sobě měla, jsem tam realizovala a ono to fungovalo a to bylo ohromný povzbuzení. No ale jinak, co se týká té přípravy, co jsme absolvovali, tak rozhodně dostatečná nebyla. I pro mě když jsem měla velký základ z těch let před tím, tak absolutně nejsme připravený na to přijmout ty starší traumatizovaný děti. Proto z toho mají také lidi strach, protože každý trošku inteligentnější člověk ví, že s tím neumíme zatím zacházet. Já i s touhle holčičkou jsem narážela na takové věci, kdy jsem si najednou řekla, jak bych to vlastně

správně měla dělat. Když je tu to období, kdy se stanovují hranice, ale já vím, že na ní musím být furt laskavá a ona ale nereaguje, no prostě x problému a člověk zjistí, že by potřeboval být opravdu hodně v tomhle vzdělaněj. A to my s ní nezažíváme nějaký úplně speciální problémy, ale co vím ty kolegyně s těma staršíma dětma, to jsou někdy fakt svízelný věci.

Pokud by vám tedy zavolali z OSPODU, až předáte holčičku, že mají 15letého kluka, tak byste mohla říci, že na to nejste připravená?

Řekla bych, že ne, vím to už stoprocentně, to jsem si fakt během té doby rozmyslela, protože vím, že na to fakt nejsem připravená. Protože mezi tím jsme i nějaký ty školení prošli, které byly cíleny na ty starší děti, ale přece jenom byly to děti jakoby menší a bylo to takový jako první seznámení a v té době jsme měli tady doma ty dvojčátka, který byli malý a vlastně se mě to netýkalo. To je vlastně to klasický poučení, že dokud to ten člověk, není schopen tou praxí rovnou si nějak ověřovat, neví přesně o čem je řeč, tak to nějak proustí tím mozkiem a dneska vím, že mi toho spousta v té hlavě neuvízla, že se o těch věcech nějak mluvilo, že nám to říkali, jako střípky si nějak pamatuju, jak jako přepólovat tu emoci, ale to je jako opravdu žalostně málo, co si z toho pamatuju. To už vůbec nemluví o tom, že 15letý hoch s výchovnými problémama. Fakt jsem zjistila, že bych si s tím nevěděla rady, že nejsem kompetentní. To musejí být lidi, který jsou na to připravený a troufaj si na to. To je základ, já když budu nejistá, tak nemůžu fungovat, to dítě to pozná notabene puberták.

A můžete se u Dobré rodiny, popř. jiné organizace přihlásit na školení, které aktuálně řeší problém, s kterým se potýkáte, nebo to zadat, jako zakázku?

Teoreticky to vlastně je, ale prakticky to takhle nefunguje. Jsme závislí na tom, jaké semináře probíhají. Já jsem třeba přesně teďka s tou holčičkou tohle potřebovala. My jsme na takovýmhle semináři byli s dvojčaty a to byl pobytový seminář, takže jsme tam děti měli s sebou, takže to nebylo jednoduchý se soustředit dva a půl dne a přitom tam ty housenky. No a vlastně se nás to v tu chvíli úplně jako netýkalo a nebyla jsem schopná si třeba v té době psát poznámky, protože jsme tam furt měli ty děti. A teď si říkám, jak bych to potřebovala slyšet znova, no a zrovna minulý víkend se ten seminář opakoval, ale my jsme v tom procesu předávání, takže jsme tam s ní nemohli odjet, takže jsme to zase prošvihlo. Takže bohužel to zatím takhle zacíleně nezafungovalo, bylo by to skvělý, kdyby to tak bylo.

Je ještě něco, co si myslíte, že by mohly doprovodné organizace zlepšit?

Je to jakoby složitý, můj osobní názor je, že se především mají sanovat ty malinký děti, že to je to přerušení toho kruhu. Člověku rve srdce, že nám umístěj 15letýho hochu. Už se stalo, že jedna přechodná pěstounka dostala do péče 17letýho hochu, on ji tedy za týden zdrhnul, byl teda hrozně hodnej, napsal dopis na rozlučenou jo, tak jako všichni čekali, jak to dopadne, co z toho bude. Protože bydlí v bytě, který nikdo nehlídá, není tam 24 hodin přítomná pěstounka, které tam sedí a pozoruje ho. Ty lidi chodí normálně nakupovat, no a jednou se vrátili a chlapec tam nebyl. Nechal dopis na rozlučenou. A vy víte, že nějaký dítě mezi tím mohlo být v pěstounské péči, prostě nějaký novorozenec šel do kojenáku, protože prostě byli obsazený pěstouni. Třeba v té Praze teďkon jsou úplně všichni pěstouni obsazený. Není jediný volný pěstoun, takže takhle. Ale na druhou stránku, teďkon bych cejtla, že..., ale přitom jako ta Dobrá rodina se snaží to dělat, cílit to vzdělávání i na ty starší děti, protože se to začíná dít. Snaží se umisťovat i ty starší děti do těch přechodů. Oni to moc dobře vědí, že potřebujem v tomhle směru jakoby vzdělat. No od nich jakoby od těch organizací ne, já bych řekla, že co je spíš takový jakoby celospolečenský naladění to, že tady pořád existujou třeba poslanci, který usilujou o to, aby to prostě neexistovalo ten institut, že je tady jako vytvářena taková jakoby vlastně hrozně nepříjemná atmosféra, která nás se samozřejmě hrozně dotýká. Nás se samozřejmě dotkne, když nám někdo tvrdí, že to děláme pro peníze. Já bych fakt chtěla vidět někoho, kdo tohle bude dělat pro peníze. To někdo počítal, že vyděláváme 17 korun za hodinu a to říkaj ty poslanci s těma jejich platama. Nemůžeme nic, nikam nemůžeme, náš osobní život, my si nemůžeme nic naplánovat. Je to obrovský zásah do chodu celé rodiny, člověka to pak uráží, když pak se někdo k tomu takhle vyjadřuje a znejišťuje to celý, jako jestli to bude nebo to zamáznou.

Takže by byla spíš na místě nějaká osvěta celé společnosti....

No hlavně nějaký celospolečenský konsenzus a hlavně politický. Aby to dostalo nějaký řád a směr, aby ti lidi v klidu pracovali ku prospěchu těch dětí a přestali se tam mezi sebou štekát a tak. Tak to jediný. Jinak mám pocit, že všichni dělají, co můžou, že se snažej.

- **Děkuju. Ted' bych se zeptala na tu motivaci. Dokázala byste pojmenovat, co bylo tou příčinou toho, že jste se s manželem rozhodli stát pěstouny?**

Já jsem o tom samozřejmě mnohokrát i přemýšlela, když nás školili, tak se nás na to ptali, tak jsem si to už formulovala. Řekla bych, že speciálně u mě se tam sešlo několik zásadních faktorů. První ten faktor byl, já jsem opravdu 20 let točila v té televizi sociální dokumenty s tematikou, já jsem třeba 8 let točila projekt Pomozte dětem, který mapuje projekty, který pomáhají dětem, zacílený opravdu na tu dětskou skupinu. Takže já jsem měla nesmírně dobře za tu svoji televizní kariéru zmapovaný to sociální dění, jak to u nás funguje, jaké existují organizace, jak pracují, jakým způsobem pomáhají, kde jsou ty bolavé místa. A já jsem x krát točila v kojeneckých ústavech, tam to na mě vždycky hrozně dopadá. A teď jsem tam točila, já to schválně řeknu úplně konkrétně, protože ono to má, ono to pak spojí ten kruh. Takže já jsem tam točila o muzikoterapii například, že chodí skupina občanský sdružení, které jezdí do kojenecké ústavu a tam těm dětem zpívá, hrajou si s nimi. Pak jsem točila o dobrovolnictví, o tom jak chodí dobrovolnice navštěvovat, aby to dítě mělo jednoho člověka, tak jednou týdně za tím dítětem choděj. Pak jsem točila o občanském sdružení Šafrán dětem, to bylo hodně stimulační pro mě, oni jezdí do kojeneckých ústavů dělat bazální stimulaci. To znamená opravu ve smyslu, aby se někdo těch dětí dotýkal, aby je hladil, aby je kolébal, zpívají jim písničky, prostě mazlí se s nimi. Učí je tomu kontaktu s těma dětma. Zase opakuje se tam ten model, že jednou týdně ty děti zažívají něco takovýhleho, na co ty zdravotníci nemají vlastně čas. A tenkrát vedoucí toho sdružení, vyprávěla o těch dopadech na ten dětský mozek, já jsem to do té doby nevěděla, o tom jak se skutečně podle těch výzkumu vlastně ten dětský mozek vyvíjí úplně jinak, když jsou děti v kojeneckých ústavech. Mě to tenkrát teda úplně zdrtilo, my jsme odjížděli a já říkám, co je to jako za hrůzu, jak my jako lidi, jako společnost, můžeme něco takového dopustit, že to dětem jako děláme i ve chvíli, kdy to jako víme, že to takhle je. No strašně mě to sebralo no a pak se sešlo to, že shodou okolností to bylo naposled, co já jsem vlastně točila v české televizi, cokoli na tohle téma. Mě se sešlo vyhoření, já jsem byla ubitá, z toho jak jsem hodně pracovala do toho beznadějí z toho, jak jsem mapovala to v těch dokumentech, přišlo mi, že to vůbec nefunguje, že prostě máme miliony občanských sdružení, který jezdí napravovat nějaký ty chyby, ale vlastně se neřeší ten základ, tam se nepředěje tomu, aby se nezakládali požáry, ale máme výborný hasiče, který potom jezdí a ty požáry hasí, ale tam vždycky zůstane spáleniště. Takhle bych to obrazně řekla. Na mě opravdu padla hrůza. Já jsem pak točila i takové ty organizace, jak pomáhají těm dětem v dětských domovech, jak jim pomáhají potom se uplatnit v normální životě, jak jim pomáhají najít si bydlení, a jak jim pomáhají najít si práci, chráněný pracoviště, chráněný bydliště. Pak jsem točila o sanaci rodin, kde hlavními hrdiny byl manželský pár, který vlastně oba přišli z dětského domova a pak nebyli schopni mít vlastní rodinu a starat se o vlastní děti, takže další organizace tam chodila, aby zachraňovala to, aby ty jejich děti neskončily v dětských domovech. Přišlo mi to jako takovej bláznec, který prostě nefunguje, jako při obrovském úsilí. A do toho se u mě sešlo to vyhoření z práce, mě to přestalo bavit, já už to fakt vůbec nechtěla dělat a hledala jsem, co jinýho půjdu dělat. A do toho prostě najednou přišla tahle informace, která mi odpověděla na ten začarovaný kruh toho, jak to nefunguje. Já jsem si říkala, to je přece řešení, když se ty děti vyváží z toho, že vůbec do toho kojenečku nepůjdou a nebudou se poškozovali, myslím tím samozřejmě v jednom tom segmentu společenských problémů, takže to vlastně přetne ten kruh pomyslně, že je to řešení. Strašně se mi to líbilo. Já sama po tom, co jsme jeli z toho kojeneckého ústavu s tím Šafránem, tak jsem přemýšlela o tom, jak by jako rovnovážná společnost, měla řešit ten problém s těma dětma. Že toto se děje, pro ty děti je to strašný, vyjdou z toho špatně, vlastně i normální člověk citově vybavený, tak je to pro vás hrozný, když přijdete do toho kojenečku. Tak jsem si říkala, proč to takhle děláme, jak by to jinak mohlo být, jak to bylo dřív za starých dob, a došla jsem k názoru, že ty děti by přece měly být v rodinách, že ta společnost by si měla ty děti rozebrat a ty funkční rodiny, by se měli o ty děti postarat, ty který na to mají kapacitu. No a do toho přišla tady ta informace, že to vlastně existuje, že už to funguje, takže mě to úplně uhranulo, takže proč bych o tom točila film, protože tam se ukázalo, že by to bylo hrozně složitý, protože mi nesmíme ukázat ty děti, nesmíme sdělovat ty intimní informace, nic moc konkrétního se nesmí říct, tak to jsem říkala, když je daleko (lepší) a jak jsem byla unavená z toho natáčení, jak jsem vlastně nechtěla už nic točit. Tak jsem si říkala, vždyť je to lepší to jít dělat.

Takže se to zlomilo na tom semináři?

Jo, my jsme odtamtud šli domů, já jsem pak zjistila, že to dělá jedna moje kamarádka, takže já jsem se ji ještě doptala na spoustu věcí a prostě to bylo pár rozhovorů doma s manželem. Jsme říkali necháme to uležet, já jsem šla teda velmi brzo potom semináři na OSPOD se na to zeptat, říct že bych o to měla zájem. Paní sociální mi dala nějaké formuláře, řekla mi nějaké základní informace a řekla mi tehdy takovou novou informaci, že teda nemůžeme si určovat, jaký věk chceme těch dětí, že musíme být schopní se postarat o dítě od 0-17 let, což s náma teda docela zacvičilo. Takže my jsme si dali takovej měsíc, kdy jsme o tom doma vlastně přemýšleli, jestli na to máme, jestli jsme schopný se o takhle různý děti postarat, jak to jako uchopit a nakonec jsme se rozhodli, že jo, že do toho fakt půjdeme.

- **A jaké byly největší obavy?**

Obavy byly jediný a to vlastně jestli jsme dostatečně kompetentní.

- **A očekávání?**

To jste mě docela zaskočila, protože si vůbec očekávání nevybavuju, asi jsem o tom takhle nepřemýšlela. Asi, že to prostě zkusím, že přijmeme, co přijde. Já jsem fakt neměla jako nějaký očekávání v tom, že bude to nějaký úžasný nebo něco. Protože nějaký ty lidi tak reagují. Já jsem do toho šla, že to fakt nebude lehký, ještě s tím, že nás ta sociální pracovnice postrašila tím, že musíme být schopný přijmout 15letýho výrostka. Pak jsme s ní o tom vedli velké rozhovory, jsem říkala, že já jsem si udělala takovou vlastní analýzu, odkud se zhruba můžou rekrutovat, když se dostanou do PPPD, takže jaká je ta původní rodina. Bylo mi jasné, že my jsme pak povinný nějakýho toho kontaktu s tou rodinou a od toho se odvíjí obrovská řada nejednoduchých, složitých situací, takže já jsem si byla vědoma, že to může být opravdu svízelná záležitost. Ale pro mě vlastně další motivace byla. To je vlastně o krok zpátky ještě k té motivaci. Že já když jsem o tom začla přemýšlet, tak jsem měla takovou tu první reakci asi jako většina žen, jak to ty ženy mohou dokázat, že mají doma nějaký miminko a oni ho pak odevzdají někam. No, a když jsem přes tuhle první minutu se překlenula, přemýšlela jsem o tom, že je to vlastně úžasný a našla jsem v sobě, že se domnívám, že tu schopnost mám, že jsem na to byla od dětství svým otcem připravována. Jako výchovně, můj otec byl velmi altruistický člověk a od dob kdy jsem byla malá, jsme se bavili o tom co je adopce a jaké jsou rozdíly mezi vlastním a přijatým dítětem. A táta vždycky říkal, že to neumí odlišit, že si neumí představit, kdyby mu do rodiny přišla další malá osůbka, že by jako k ní mohl mít nějaký jiný vztah než k vlastnímu dítěti, a tím mě opravdu jako infikoval. Takže když jsem pak o tomhle přemýšlela, jak to je, že člověk doma má dítě, tak jsem zjistila, že já vlastně vůbec nepotřebuju to dítě vlastnit, k tomu abych ho milovala, přesto, že jsem věděla, že to bude velmi cituplný, že ale zvládnou to dítě předat prostě dál.

A jak tohle vnímal váš manžel, jak on byl na předávání připravený?

Bavili jsme se o tom a on říkal, že to má taky tak, a že jeho vlastně na tom nejvíc uhranulo to, jak mu to přišlo najednou, že je to vlastně hrozně přirozený a normální, že by to takhle v té společnosti mělo fungovat. Že to přece není nic extra, že se někdo postará o dítě, které se ocitlo v nouzi.

- **A uvažovali jste někdy s manželem, že byste si nějaké dítě osvojili nebo vzali do dlouhodobé péče?**

Je pravda, že kdysi v mládí jsme o tom uvažovali a jak jsme byli tehdy nezralí, protože my jsme vlastně prvního syna měli velmi brzo, mě bylo 22, když se náš syn narodil a posléze bylo několik pokusů o další dítě a nezdařených. Tak jsme začli uvažovat o tom, jestli bychom šli do adopce nebo pěstounské péče a já jsem zjistila, že z toho mám obavu, protože syn byl malej a já jsem uvažovala, vždyť vůbec nemám jistotu, jestli umím vůbec vychovat dítě, ještě nemám žádné výsledky své výchovné práce a přišlo mi to hrozně troufalý. Nebyly tehdy žádné informace, nebyla žádná osvěta. Ty informace co na veřejnost prosakovaly, byly spíš hrůzostrašný, typu film Smradi, i když to bylo o mnoho let později, že vždycky ty děti jsou strašně problematické, že jsou po těch rodičích, že je to všechno geneticky daný, a že když jsou nezvedený rodiče, tak to dítě bude taky nezvedený. Takže já si tehdy nebyla jistá, jestli bych to ustála, jestli na to mám. A pak mě pohltila práce časem, ze začátku mě strašně bavila ta práce, takže jsem se tomu hodně věnovala a už jsem pak tyhle myšlenky neměla a pozdějc jsme o tom už nepřemýšleli.

A když jste teď zkusily PPPD nezvažovali jste znova dlouhodobou péči?

Ne, úplně jednoznačně, protože mě je za pár dní 54 a manželovi 57 a jednoduchý počty, když si spočtu, kolik nám bude, když by dítě šlo k maturitě, tak já bych to sama tomu dítěti neudělala, jako v sedmdesáti bych o holi napochodovala na maturitní ples, jako že jsem maminka, no to prostě ne. Jsme si vědomi svých limitů a musím říct, že i třeba když jsme měli doma ty dvojčátka, to byl takovej záhul, že jsme si sáhli, vyzkoušeli rezervoár našich sil fyzických.

- **A co se týká emocí, byla byste schopná, říci, jaké emoce se ve vás odehrávaly, když přišlo nové miminko?**

No hlavně to první miminko, to bylo nesmírně specifický, já tomu říkám, mě se opravdu hrozně proměnil život. Walker má krásnou báseň: Den se mi v rukou přelomil, já bych to nazvala: Život se mi v rukou přelomil. Já jsem prostě točila filmy, točila filmy a najednou jsem doma měla miminko, malinkatý, dvou a půl kilový, prostě mi dodnes, to úplně vidím, jak s ním ležíme v posteli a zíráme na něj, jako co se nám to v tom životě přihodilo a bylo to teda nádherný. Já teda nikdy neprožívám, jako že nějaký pocit štěstí, protože já tam pořád mám v hlavě ten příběh toho dítěte, že to dítě je opuštěný, já se od toho neumím oddělit, jako že to není a že je to jako „jé, úžasný, máme doma miminko“, já to pořád беру tak, že to není jednoduchý osud toho dítěte. A tady ten první chlapeček, to je opravdu speciální, protože já jsem s ním vlastně nějak v kontaktu byla mimosmyslově, já jsem to pak analyzovala, že to bylo celou dobu toho těhotenství. Je to neuvěřitelný, ale je to tak. Já jsem si to až potom spočítala, kdy se mi poprvé objevilo v hlavě, že u nás bude malinký chlapeček a pak jsem to počítala a říkala jsem aha, tak on v tu dobu vlastně byl nějak počat. Já jsem vlastně po všech těch školení, už jsme byli schválení, odjela na týden do ciziny a tam jsem měla sen jedné noci, velmi dramatický a v podstatě to bylo až takový jako legračně symbolistický, že jdu do nějakýho doupěte, kde prostě šílený smažky, píchaj si prostě tohle a já tam vtrhnu, jako taková mlha. Jako kýč prostě hrozej a odnáším odtamtud malého chlapečka, miminko, o týden později jsem se dozvěděla, že ten den se narodil tenhle chlapeček, kterého maminka byla narkomanka, tatínek narkoman a my jsme si ho přivezli domů. Takže bylo to strašně zajímavý a já jsem vlastně už několik měsíců s ním vedla vnitřně rozhovory, že jsem ho uklidňovala, že on se nemusí ničeho bát, že půjde k nám. Že i když ho maminka opustí, že on není opuštěný dítě, že má tu cestu. Takže to bylo opravdu mystický. Někomu to může znít jako přitažené za vlasy, ale takhle to opravdu bylo, takhle jsem to prožívala, takhle jsem to vnímala. Ten chlapeček byl opravdu speciální, strašně klidný miminko. Jak se říká, když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají. Všechno v tom příběhu bylo krásný. My jsme za celou dobu neměli žádný problémy, to děťátko bylo fakt jako výjimečný. Kromě jedné periody asi dvou týdnů, kdy si jako odplakával asi to trauma, zatím jsme to zažili se všema dětma, tak to tak měl, ale jinak on byl úplně bezproblémový, od dvou měsíců spal celou noc, čůral na nočníček, my jsme skoro nepotřebovali pleny, používali jsme tu bezplenkovou metodu. Od začátku jsme věděli, že on půjde do rodiny za svou biologickou sestrou, do pěstounské péče, takže jsme ani nemuseli mít obavy, co s ním bude. Úžasná sociální pracovnice z toho OSPODU, všechno to bylo ukázkově krásný. No pak jako pocity, ty dvojčata, tam to bylo velmi specifický, protože první když jsem teda zvedla telefon a zeptali se mě, jestli přijmeme teda dvojčata romského původu, já jsem řekla, že ano a pak jsem to řekla manželovi. Byla to fantastická situace, prostě klasika, my jsme odjížděli zrovna na chalupu, já jsem držela v ruce tašky, stála jsem mezi dveřma, takhle jsem došla do toho auta, řekla jsem to tomu manželovi, že úplně bez rozmyslu, bez porady s ním, že tohle, že jsem to odkývala, že dvojčata a pak jsme se pomalu zhroutili. Odjeli jsme na tu chalupu, byli jsme úplně vyřízený a vlastně jsme měli strach. Normálně jsme měli strach, jak to vlastně budu dělat, jak se to vlastně dělá s těma dvojčatama. Jak budu krmit dvě najednou, co budu dělat, když budou obě plakat. Teď jsme věděli, že ty děti potřebujou mít péči, v tom smyslu, s tím prvním chlapečkem to bylo v pohodě, já jsem ho prostě nosila v šátku, měla jsem ho na sobě, s ním jsem všechno dělala, takže on byl plně saturovaný, tak jsem si říkala, jak to budu dělat s těma dvouma. To jsme byli pár dní na té chalupě a to jsme byli opravdu z toho úplně v nervu. A nešlo my vůbec navázat jako nějaký takový kontakt s těma dětma, nějaký jako mentální, protože než k nám přišlo to první dítě, tak já jsem dopředu k němu pocítovala hlubokou lásku, fakt ten pocit, který mě obaloval, byla prostě nesmírná láska k tomu miminku, který jsem ještě neviděla. A tady ty dvojčátka mě to prostě nešlo a teď jsem si říkala ježíšmarja, co je špatně a pak mi to jednoho dne došlo, že kde je strach, tam není láska, že je to proto, že se bojím. A fakt najednou mi to došlo a já jsem ten strach odložila, já jsem si říkala, co se furt strachuju, ono to nějak půjde, prostě jsem říkala, tak budu dělat, co budu umět a ono to nějak půjde. A tam se to pak rozjelo, takže prostě opravdu začla proudit ta energie, protože oni nám řekli tu informaci a my jsme docela dlouho čekali, než jsme si ty děti mohli vzít, než proběhl soud a šlo to pomalým předběžkem. My jsme asi tři týdny věděli, že k nám přijdou, než jsme si je vzali, pak jsem za nima 4 dny chodila do toho kojenáku a to bylo supr, protože jsem si to tam

s nima vyzkoušela, seznámila jsem se s nima. No a ta třetí holčička, to bylo úplně jiný a bylo to zase úplně specifický, protože to bylo poprvé takhle starší děťátko, který už je takový daleko vědomější a bylo to za takovejchle dramatických okolností, kdy ona byla odebraná a přišla k nám a byla úplně ztraumatizovaná. Bylo pro nás hrozně smutný se na to dívat v jakém stavu tedy je, domýšlet co ona teda prožila a teď hledat ten způsob, co udělat aby roztála, aby se uvolnila, takže to bylo méně radostný. Takže první chlapeček, to byla taková exploze, radost, láska, pak ty děti dvě, to byl nejdřív opravdu strach z nás, a jak my to zvládneme a ještě tam byl teda jinej strach. Já jsem opravdu měla reálnej strach, protože jsme věděli, že romské děti se daleko hůř umísťují a dvojčata a romský, jestli je vůbec někdo a ty šly do adopce a to ještě to zdrželi nějaký příbuzný, který se tam začli objevovat, ty kdyby do toho nevstoupili, tak by ti děti byly po 5 měsících v rodině. A mají nádhernou rodinu, jsou to nádherný děti. Jsem strašně šťastná, že jsme to prožili a tahle holčička, to byla zas nová zkušenost toho, jak to může vypadat, ta tíha toho, co ty děti vlastně můžou prožít.

A udržujete s dětmi nějaký kontakt, s jejich novými rodinami?

Ano, ta první rodina, protože ty jsou hodně akční, mají hodně zaneprázdněný život, tak tam je to jakoby miň, oni občas pošlou fotku a párkrát jsme se viděli, ale vlastně docela málo, třikrát třeba jsme se viděli, dvakrát. S těma dvojčatama máme opravdu atypický a specifický kontakt a to teda velmi mimořádný. Když jsme je předávali do té rodiny, tak nás rovnou požádali, že by byli hrozně rádi, kdybychom pro děti už napořád zůstali jako teta a strejda, protože ty rodiče teda tady nemají žádné příbuzný, všichni jsou v zahraničí, nejbližší příbuzný jsou na Moravě. Oni tady fakt nemaj nikoho a během toho procesu předávacího, jsme se hrozně sblížili, byli jsme si hrozně sympatičtí. Ale pro nás je zákon, že mi nikdy nesmíme těm rodičům volat, to prostě neexistuje, my se nemůžem navázat do jejich rodiny, naše mise končí tím, že to dítě předáme a je to na nich, jestli se nám ozvou, jestli podaj informaci. Takže já jsem jim to i řekla, prostě takhle to je, takhle s tím naložte a já vám sama nikdy nebudu telefonovat, takže to tak je, oni vždycky volali a pak mě jednou poprosili, jestli bych se na to nemohla vyprdnout, že taky chtěj, abych jim volala, což bylo pro mě tak povzbudivý, nicméně já se snažím to opravdu jako nedělat, i když mě k tomu vybídli. Jako je pravda, že jsem to párkrát udělala v tom smyslu, hele já jedu kolem vás, já bych vám něco hodila nebo můžem se třeba potkat, ale ve svý podstatě to jako nedělám a chci to nechávat prostě na nich. No a oni se nám ozývají a my se vidíme každý dva týdny, jestli byla jednou pauza jako že měsíc, tak to bylo maximum, jinak se fakt vídáme. S tou poslední holčičkou uvidíme no, to asi nebude takový kontakt, ono by to ani nebylo pro nás únosný, abychom na sebe nabalovali ty děti. Taky je to rodina, která bude mít hodně aktivit, myslím, že s těma dvojčatama je to výjimečný, není to ani obvyklý, ani jsem ještě nekonzultovala do jaké míry je to jako správně, se schválně na to zeptám těch lidí, co nás vlastně školej, jestli by proti tomu někdo měl námitky, ale myslím si, že asi ne, když je to z vůle těch rodičů. Ale je to opravdu hrozně hezký protože nás ty děti hrozně rádi viděj. Ve mně dokonce i hrklo, že jsem si říkala, jestli to jako není blbě, že oni přijedou a teď začnou jako vískat, ale oni když pak upadnou, tak oni běžej za svoji maminkou a to je prostě krásný, z toho mám radost, je prostě vidět, že je to úplně v pořádku. Oni sem jdou, že si to pamatujou, že nás znaj, ale ta maminka a tatínek, ty jsou jejich a když je nějaká svízeľ, už nikdy nejdou za náma, jdou za nima. Náhěra.

- **Ted' bych se zeptala, co na to říkalo vaše okolí. S jakými reakcemi jste se setkávali u přátel nebo širší rodiny?**

Myšlím, že negativní reakci jsme nezažili, to si fakt nevybavuju. Syn měl reakci, jestli bysme nechtěli spíš si odpočinout a užít si života, ten tím byl překvapenej, že se vrháme do takovýhle věci. Ale zároveň řekl, že smeká, že si myslí, že je to úžasný. A maminka vyjádřila totéž, ta měla trošku obavu z toho, že si uvědomovala, že to bude hrozně těžký a náročný, tak jak to budeme zvládat, ale úplně stejná reakce taky v tom smyslu, že to považuje, že je to prostě nádherný, že ona sama by to jako nezvládla, říkala, ani právě emocionálně, že ona by toto jako právě neuměla, ale jako že nám drží palce. Ale jinak jako ve směs musím říct, že asi ty lidi, co k tomu mají třeba negativní postoj, nám to neřeknou. Většinou ty lidi, až nesmyslně to adorujou, já zas na to takovej pohled nemám. Já si nemyslím, že jsme nějaký borci, já si myslím, že je to nějakěj náš úděl v tom životě a úkol a ještě vlastně je tam pro mě, to se možná ještě pojí znovu k té motivaci, nebo je to pro mě takovej roztomilej moment, já jsem hrozně právě točila dokumenty o výchově dětí a o různých poruchách a sourozenecký vztahy. A to co jsem celý ty léta do sebe čerpala a furt jsem si říkala, co s tím budu dělat, tak jsem to najednou zúročila. A to je teda veliká náhěra, vlastně se to ukázalo, když nás školili a mě úplně hned naskočilo, no jo to jsme točili a já to tam teda furt tahala. Takže mě přišlo, že to

najednou dává smysl, že to nebyla nějaká nahodilost, ten život, že celej ten průběh co jsem prožila, směřoval tady k tomu.

- **Zeptala bych se, co si myslíte o finančním ohodnocení vaší práci?**

Myslím si, že asi není dostatečný. Jako s kolegyněmi o tom mluvíme. Je to těžko říct, jako zároveň jsem si vědoma, jak špatně jsou placeny jiné profese, speciálně v té sociální oblasti, takže v tomhle smyslu člověk nemůže nic říct. Na druhou stránku, možná se to ani netýká toho ohodnocení, jako takového, spíše docházíme k závěru tomu, že dostáváme málo peněz na ty potřeby těch dětí, že to vlastně dotujeme z toho platu. My dostáváme 4 500Kč na potřeby těch dětí. Teď, když k nám přišla holčička, tak první investice, co jsme udělali hned první den, bylo za 4 tisíce kočár a pak vám zbyde 500Kč na mlíčka. Tak to koupíte tak na deset dní, určitě ne na měsíc a teď pleny a všechny spotřeby a jídlo, kosmetika, to nemá cenu to ani to. Je tam strašně hodně těch velkejch investic. My navíc tím, že po každý máme úplně jiné děti, jiná věková kategorie, do toho dvojčata, to jsme naštěstí teda dostali půjčený kočárek, ale stejně najednou musíte mít všechno dvakrát. Dvě autosedačky, dvě židličky, oblečení, holčička, chlapeček. Samozřejmě dochází k různým škodám v domácnostech, tady rozbitý lampy rozflákaný, spoustu věcí je poničených, takže člověk musí pak různé rekonstrukce, vymalovat, to nese sebou ty náklady. Jako nás osobně to neruší, protože jsme jako zabezpečený, ale když si představím ty jiné rodiny, co jsou na tom finančně hůř, nemají ten vstupní kapitál, tak mi přijde, že je to docela drsný.

- **Děkuju. Zeptala bych se co pozitivního a negativního vám PPPD přináší?**

No pozitivního rozhodně strašně hodně. Je tam spousta nádherných zážitků, je tam obrovský pocit naplnění, té smysluplnosti. Každý ten příběh, který člověk vidí, a představí si, jak by to vypadalo, kdyby ty děti, třeba notabene, když jsem si ty dvojčátka vezla z toho kojeneckého ústavu, to je takový střed s tím prostředím, v jakém stavu byly, takže to je opravdu obrovské naplnění, že člověk jim může dopřát tu muzikoterapii, tu bazální stimulaci, proč má prostě existovat x organizací, když vlastně tady to člověk dělá úplně přirozeně, úplně normálně. Ty děti přináší obrovskou porci lásky a mě strašně baví se vzdělávat, to je moje celoživotní motto, já bych bez toho nemohla být. Když jsme do toho vstupovali, tak mě to nenapadlo, že to tohle s sebou nese a ono to nese obrovskou porci vzdělávání. My jsme teda permanentně školený a musíme se školit, když to člověk chce dělat pořádně, tak musí. Takže já pořád studuju, čtu, chodím na semináře, mnohonásobně víc, než je uloženo. My máme uloženo 24 hodin ročně, tak já jsem v tom prvním roce absolvovala 70 hodin, těch seminářů a všeho a to jsem ještě doma četla a viděla všechny možný přednášky a videa, co se kde dalo, co jsem stíhala pobrat, takže tohle беру jako obrovský benefit. Pak pro mě nádherný benefit, získala jsme mnoho nesmírně kvalitních přátel z řad těch pěstounů. To je opravdu nádherná, to je krásný.

A vlastně z těch negativ bych řekla, že je jediný to, s tím se člověk musí naučit pracovat, že člověk vlastně úplně přijde o osobní život. Fakt to tak je. Možná je to trošku s těma menšíma dětma jinak, ale tyhle děti, který už chodí, běhají, spí jenom jednou denně, tak my nemáme ani vteřinu času pro sebe a když jde holčička spát, tak já musím rychle uvařit oběd, udělat všechny takový ty nutný věci, takže člověk se dostane docela snadno do izolace. Nemůže nikam jít, nemůže se s nikým moc vídat. Ona je dost závislá na pozornosti, jsou tam hodně patrné ty dopady prvních měsíců, není takové to miminko, že sem někdo přijde a ona si bude hrát. Takže najednou občas na člověka dolehne, že je to moc, ale naštěstí nás v tomhle dobře školej, že si tohle musíme ohlídat, že se musíme naučit s tím zacházet tak, aby nám nějaký ten prostor zbyl pro nás, že to jde si to zařídit a že jinak to ani kvalitně nemůžeme dělat. Že vždycky musíme být odpočatý, zrelaxovaný a naplněný ve všech těch oblastech, jako mít celkově dobrý pocit ze života. Tak tady nám to ještě jako pokulhává, my si to jako neumíme zorganizovat, tak abychom si saturovaly ty potřeby. S těma dvojčatama třeba to nešlo, to byl boj o to, abychom to přežili. Byli prostě celé týdny, kdy já jsem spala hodinu, dvě hodiny, protože oni se budili na střídačku, fakt to bylo hrozně náročné, než se člověk naučí v tom chodit, než si najde ty způsoby.

Tak poslední okruh se týká kvality života. Zeptala bych se vás, jak se teď momentálně cítíte po fyzické a psychické stránce?

No tak jako není to úplně jako strašný. Jako fyzicky jsem se docela zocelila, byli chvíle, kdy jsem se cítila..., teďka při tom posledním pěstounství, ...obrovskou únavu. Holčička má separační úzkost celou tu dobu, co je u nás. Já jsem nemohla jít sama na záchod, já jsem nebyla osm měsíců sama na záchodě. Furt ji nosím

v náručí, ona už má přes deset kilo, takže člověk furt vzpírá. No a i mentálně je to nesmírně namáhavý. Vlastně takovej nověj poznatek a zážitek pro mě, že je to v podstatě klaustrofobickej pocit. Ona když tu je, tak já nemůžu nic dělat, ona vyžaduje totální koncentraci. Teď jsem to teda uklidila, protože ona tady už přes den jakože není, ale ona tady má plac, já vytáhnu všechny ty hračky, ona si hraje. Já odejdu do kuchyně a ona okamžitě začne křičet a musí být se mnou. Zazvoní telefon a já nemůžu telefonovat. Nemůžu, dokud je vzhůru, nemůžu udělat nic. Nemůžu s ní vařit. No to bylo furt, tak jasně vezmu si ji do kuchyně, máme tam kvůli tomu židličku, pak jsem si ji začla posazovat na linku, ale to prostě nejde.

To bych se teda možná ještě zeptala, u holčičky se sešlo období separační úzkosti s obdobím předávání. Vnímáte to tedy komplikovaněji než u ostatních dětí?

Určitě, ona i tím že je starší. Ono to teda vzniklo i kvůli úřední chybě, tak my předáváme už třetí měsíc, což je teda strašně dlouhá doba, je to hrozně vyčerpávající. Sice už mám dny, kdy si můžu odpočinout, ale ono je to jako odpočinout, odpočinout. Teď ji píšu tu knihu života, dělám všechny ty deníky, připravuju to předání, takže to ještě není úplně o odpočinku. Je to teda rozhodně složitější. Musím říct, že jsem z toho měla teda obavu, říkala jsem si, to jsem opravdu zvědavá, jak to uděláme, protože ona na mě byla nacucnutá šíleným způsobem. Ale asi to, že to trvá takhle dlouho, tak nám se stalo, že se to úplně překlátilo a ona je úplně navázaná na ty nové rodiče. No a my jsme teďka v takové situaci, že je potřeba, aby ona už tam jako zůstala, už teda naštěstí proběhl ten soud. Protože ona je tam šťastná, jen co vidí maminku, tak je úplně rozzářená, hrozně se tam těší. To poznáte, to se prostě stane, opravdu nakonec je to ze dne na den.

Takže nakonec je možná lepší, že to úřední chybou trvalo déle...

Já vždycky tvrdím, že všechno se děje pro něco, že to fakt jako nejsou náhody. Takže poprvé, když se stala ta věc, že nám odročili soud, tak já říkala, hele to není náhoda, prostě to tak má být. Furt jsme si říkali, jasně ještě jsme nerozjeli to intenzivní předávání, je možné že kdybychom se do toho fakt obuli. To se pak dělá, že ona je od rána do večera u nich, prostě se prodlužuje ta doba, 5 hodin, šest, sedm a oni se pak velmi rychle překlápí. Tak my tím, že se odročil ten soud, tak jsme to tak jako pozvolněji táhli dál a najednou se to stalo. A minulý týden už jsme viděli, že ona by chtěla zůstat tam a je to nádherný, je to fenomenální záležitost. Já kdybych to nezažila, já bych nevěřila, že se to může stát. Víím, že o tom hrozně lidí pochybuje, ale i psychologů.

A neměla by teda ta doba předávání v době separační úzkosti být pozvolnější?

Stoprocentně, vždycky by se mělo počkat na to, až to dítě bude připravené, já si neumím představit situaci, kdy to dítě by na to jako nebylo zralý, tuplem takhle větší dítě. U toho malého miminka tam je to těžko takhle odhadnutelný. To malý miminko je těžko odhadnutelný, protože ono to nedá, tak jasně najevo, jako umí samozřejmě plakat, ale jemu jde hlavně o to, aby byly naplněny ty potřeby, takže když tam má to papání, tu náruč, tu reakci na ty jeho potřeby, tak je vlastně spokojený a ono si rychle zvykne na tu novou osobu, ale tady ta holčička, ta prostě když něco, tak ona řekne ne a normálně zdrhne, ta dá naprosto najevo, jestli jako ano nebo ne. A ta kdyby nechtěla, když najednou vidíte, že přijde ta nová, my ji říkáme maminka, ona se objeví a ona se rozeběhne a skočí ji do náruče, tak to je prostě nádhera. Má jet k nám domu a ona řekne ne, tak to je naprostá nádhera, pro nás je to fakt jako, že to je správně.

Ale přece jenom, ona ještě musí teď čekat...

No my doufáme, že je to na týden, teda aspoň nás tak uklidnila paní soudkyně.

No, a kdyby se to prodloužilo, tak tam nejsou nějaké kroky, kterými by se to dalo urychlit?

Řeší se to a my to řešíme furt. Je fakt strašný, jak je to tady legislativně nedorozřešený, že se fakt dějou tyhle ty případy. Nás zkontaktoval magistrát s téma novejmá pěstounama vlastně na konci srpna, začátek září a pak dojde k tomu, že soud je až prostě 21. listopadu?! A teď se ještě čeká, až to nabyde té právní moci a tyhle ty věci. Je to fakt šílený a je to šílený pro všechny zúčastněný, protože všichni jsou v tom emocionálně angažovaní. A to že dojíždíte, že se setkáváte, narušuje to váš normální život, že jo. No a pro ty děti je to mazec, jakoby hrozněj. A víím, že jsou ty případy, myslím, že se to množí, kdy opravdu dojde k tomu, že všechno vypadá, že to je, jako nějak se to nasměřuje to předávání k nějakému tomu datu a ten soudce rozhodne tak, jak ještě nikdo nerozhodl. Všichni zírají, prostě Alžběta Hlásková má myslím 18. dítě a říkala,

že ještě neměla případ jeden stejnej jako druhý, ani po té úřední linii. Vždycky to souděj jinak, má to úplně jiný průběh, takže my se nemáme moc čeho chytat. Oni nám daj předem nějaký slib, řeknou nám, jak to bude vypadat. My k tomu nasměřujem to předání, zesílíme ten kontakt a ono to tam pak jako není, ta soudkyně to udělá prostě jinak. Jako nám včera padla sanice. My furt jako to bereme jako jasně, je to nový, všichni se to učeť, ale zase máme i zkušenosti ty že byly holky v senátu školit. Teda vlastně to byli poslanci, ale pak probíhalo školení i těch právníků, ale oni se o to moc aktivně nezajímali.

Takže další věc, co by se dala zlepšit, je ta legislativa...

My to teď vidíme, jako největší kámen úrazu, jako že není pracováno v zájmu dítěte. Že je soudkyně schopná odmítnout předběžné opatření, protože dítěti nic nechybí, když je v pěstounské přechodné péči a že není třeba spěchat s předáním k definitivním rodičům, to prostě. Právě že je to tak, že oni nemají žádný regulativy. V zákoně stojí, že to má být v zájmu dítěte. A ona si to vyloží takhle, že dítěti nic nechybí, že nedaj rychlý předběžko, aby dítě z porodnice mohlo jít rychle do přechodný pěstounský péče, protože jemu v porodnici nic nechybí. To dítě tam leží samo a oni ho tam nechají o týden dýl ležet. Teď má kolegyně úplně stejný případ, takhle si dítě veze z kojeneckého ústavu, oni to opravdu protáhnou o deset dní.

Takže by to vlastně chtělo nějaké školení pro ty soudce...

Pokud vím, tak jedno to školení už proběhlo a co vím od těch holek, které tam byly. Odborníci tam byli, co já vím, tak Alžběta Hlášková jim tam chtěla hrozně dát nějaký seminář a oni ji odmítli, že není odborník. Ona, která to tady prokopala a ona která má v přechodný péči 18. dítě. Říkali ty lidi, že to na ně působilo, jako že nechtějí přijímat žádné informace. V poslední době se fakt jako mnozej příšerný zprávy o tom, jak hrozně ty soudy rozhodují. Nejvíce to protahuje tu péči a obecně já osobně si třeba myslím, že vlastně furt je ta praxe, i ta zákonná opatření jsou víc ochranné vůči té biologické matce, než vůči těm dětem. Že to tak je a že to strašně protáhlo tu dobu, než ty děti můžou jít do té definitivní rodiny, že se to strašně protáhlo.

Tak je pravda, že jsou to tři roky od novely, tak snad se to časemlepší. Já bych se vrátila zpátky k okruhu té kvality života a vlastně jsme to tu i zmiňovali. Jak vnímáte vaše sociální zázemí, jaký máte čas na rodinu, na přátelé?

No to je fakt katastrofa. U nás se to sešlo s tím, že manžel teď od srpna pracuje na Slovensku. On je střihač, stříhá tam nějaký seriál a tím pádem já jsem tady sama doma. A je vymalováno. A ještě se to sešlo s tím, my jsme velmi povzbuzovaný právě tou doprovodnou organizací a školí nás v tom, že je právě dobrý, abychom měli někoho, kdo nám může vypomoc, když jsme hodně unavený, nebo potřebujeme jít k doktorovi. Že bychom měli mít někoho na koho je dítě hodně zvyklý a kdo nám může pohlídat. Ale tím, že k nám přišla tahle holčička, fakt v šíleném stavu, tak ze začátku to vůbec nebylo možný. Já jsem se hrozně bála ji mást. Já jsem to směřovala k tomu, aby se vůbec naučila ke mně navázat vztah a uklidnit se a mít tu jistotu, že ji neopustím, že se na mě může spolehnout, že to všechno prostě funguje. Takže já jsem se neodvážila shánět někoho, kdo ji bude hlídat. Byli jsme rádi, že vůbec přijala manžela, tam se ukázal ten její problém s chlapama. Ona si ho na začátku držela od těla no, ale pak teda fungoval on, ale pak nastalo to, že on tady víc nebyl, než byl a je to takhle doteď, takže já jsem tady s ní byla vlastně sama a ona je takhle hodně intenzivní, takže mě opravdu ten osobní život šel úplně jako do kopru a hodně si to uvědomuju a vím, že na tom chci velmi zapracovat. Víím, že příště to nemůže takhle být, protože to není dlouhodobě udržitelný. Já bych se sama necítila dobře a nebyla bych jako spokojená a pak ten člověk nemůže dětem ani nic přinášet, když bych byla nějaká vysosaná, že jsem tady furt sama doma s dítětem a nemám ani možnost vést nějaký dospělý rozhovor a načerpat něco někde jinýho, tak to by bylo. My sice jsme hodně akční, takže já i s tou holčičkou jsem vyražela všude možně, jako to co všude jde, jako když jsou různé festivaly venku, tak to všude jsme vymetaly, že jsme si užily, jako obě.

Ale neměla jste tedy čas sama pro sebe..

Přesně a to fakt strašně chybí a tam tentokrát došlo ke klaustrofobickému pocitu, že jsem věděla, že jasně a teď se probudí a teď už neudělám vůbec nic.

Kdybyste měla na škále od 1 do 7 vyjádřit spokojenost se svým životem, kolik by to bylo?

Jako celkově s tím životem, já bych řekla, že skoro 6.

A co by se muselo stát, aby to bylo o stupeň lepší?

No myslím, že právě naplnit i ty jiné potřeby, to co jsem zmínila, že mi teď chybí, včetně té psychohygieny, nějaký práci na sobě, kterou mám ráda. Včetně třeba samoty a takovéhle věci, které chybí, tak až to se podaří to do toho nějak začlenit, tak to bude skvělý.

Tak to je super, že víte přesně na čem pracovat. A teď budete na to mít snad trochu prostoru, asi pojedete teď za manželem...

Jo, jo to jsem si říkala taky, ale on možná než se podaří to předání, dokončí tu práci. Ale jo to jsem si říkala, že jo, že bych tam hrozně ráda na pár dní jela.

Poslední otázka. Jaké tři hodnoty jsou pro vás ve vašem životě nejdůležitější, jestli byste dokázala nějaké tři hodnoty pojmenovat.....není to snadná otázka, klidně si to rozmyslete....

Tak asi neubližovat, jestli se to takhle dá. Být přínosem, prostě jako být kladnou složkou toho celku, nebejt na straně nějakých záporů, ale bejt v něčem tomu celku ku prospěchu, to je pro mě asi alfou omegou mého života. Napomáhat hezkým mezilidským vztahům, to myslím, že je pro mě strašně důležitý.

Děkuju moc.

Jana V.

Dne: 23. 11. 2016

Kde: V místě bydliště

Přítomní lidé: Dcera s vnučkou

Tak první okruh se týká osobní a rodinné anamnézy, takže bych se ráda zeptala na vaši studijní a profesní kariéru?

Tak já jsem původem dětská sestra, takže mám za sebou zdravotnickou školu. Pracovala jsem po škole v nemocnici, pak jsem byla na mateřské s dvěma dcerama a poté jsem pracovala v kojeneckém ústavu tady v Praze a potom v Klokánku a dnes teda jsem PPPD.

A kolik je tedy celkem dětí ve vaší rodině?

Tak mám dvě vlastní děti. Už teda dospělé dcery a zatím jsem měla dvě děti. Byli to miminka a teď teda čekám na rozsudek a už jsem na něm napsaná. Budu mít tříletého chlapečka.

A jak vnímáte vztahy mezi sourozenci, vaše dcery jsou tedy už dospělé, ale jaké měly teda vztahy k miminkům?

Tak dcery se moc těšily, protože už když jsem dělala v tom kojeneckém ústavu, tak tam za mnou rádi jezdily, hrály si s dětma. Starší dcera je paní učitelka na základní škole a moje maminka je sociální pracovnice. Dnes tedy už v důchodu. Takže my jsme se pořád motali, tak jako i v rozhovorech a v tomhle, takže děti, moje vlastní děti, jsou od malička v tomhle informovaný a zběhlý a vrhlý do toho sociála.

A vy jste tedy přišla v rodině první s tím jít do pěstounské péče na přechodnou dobu?

Ano já. Já jsem vlastně dělala v tom kojeneckém ústavu a nelíbilo se mi, jak prostě se ty děti vychovávají v tom kolektivu, jak to prostě funguje. Na to že máme jednadvacáté století, tak mi to přišlo hodně špatný. Pak jsem šla do Klokánku, tam jsem byla nejdřív nadšená a pak jsem tam taky viděla v mých očích ty chyby, jak by to prostě nemělo být, takže když jsem se někde v médiích dočetla, že bude toto, tak jsem zajásala, že už na to ten stát konečně přišel, že ty děti patří domů. A že vidět tu běžnou rodinu je pro ně to nejlepší, takže jsem si dál hledala informace, protože se přiznám, že ty vlastní holky byly dost veliký a trochu jsem přemýšlela, jestli jsem ochotná obětovat, ten vlastní osobní čas, protože je to na 24 hodin. A já jsem vášnivý čtenář a miluju si večer číst v posteli a být hodinu ve vaně a takhle. Tak jsem zvažovala, jestli trochu tu sobeckost překonám a vezmu si sem zase malý dítě, protože vím, co je s malýma dětma práce. Je něco jiného, když jdete do práce a tam třeba v 6 večer odejdete a už je jedno, co děláte. Můžete jít třeba do restaurace atd. Ale tady jste samozřejmě svázání téma potřebama toho dítěte, takže jsem asi rok nad tím dumala. Byla jsem v Dobré rodině na jedné přednášce a od toho, co to vůbec je ta pěstounská péče na přechodnou dobu, jak to má probíhat a od toho asi rok jsem nad tím přemýšlela a tak to postupně zráló a zráló. Povídali jsme si o tom

s manželem a s dcerama, to tu ještě bydlely obě, pak se teda ta starší stěhovala a zůstala tady ta mladší. A pak to teda došlo, takže jsem došla na OSPOD a začla to všechno vyřizovat.

Ted' bych se zeptala na osobnější otázku, jestli jste věřící?

Já jsem pokřtěná katolička. Já jsem ještě jako dítě byla křtěná, ale spíš budu ateista. Ale věřím, že nad náma něco je a v takových těch krizových situacích se asi každý obrací k tomu Bohu, ale do kostela nechodím vůbec. Jen když jsme v nějakém městě, tak se jdeme podívat, jak to tam vypadá, ale spíš by se řeklo, že jsem nevěřící.

Druhý okruh se týká dětí, které jste měla v pěstounské péči na přechodnou dobu. Kdybyste mi mohla o nich něco obecně říci, jak na vás děti působily, odkud přišly a kam pak šly?

Já jsem během vzdělávání říkala, že bych chtěla děti ve věku 3-7 let, že mám ráda batolata, že mám ráda ten předškolní věk, že ráda hraju pexeso, ráda čtu pohádky, že tenhle zvědavý věk mám velmi ráda. Všichni, co nás vzdělávali, tak když na tohle došlo, koho bychom si přáli mít, tak byly ty psychologky nadšený, že i ty starší děti potřebují zachránit. Ale když jsem šla na magistrát podepisovat to rozhodnutí, tak mi řekli, že v Praze je nejvíce miminek, takže mi tam ta paní musí dát tu nulu aspoň do závorky. První telefonát byl tedy na miminko. Na chlapečka z porodnice ve stáří deseti dnů, od drogově závislé matky. Takže v jeho deseti dnech jsme si ho přivezli domů a ten chlapeček u nás byl 17 měsíců. Doufám, že to zvládnu, nebudu brečet, protože je do dneška naše velká citová záležitost. Shodou okolností včera měl narozeniny, dva roky, takže jsme byli u nich doma gratulovat, trochu oslavovat. Bylo to hrozně hezký ten jeho pobyt tady, ale bylo to náročný z toho důvodu, že to takhle bylo první dítě a bylo dlouho. My jsme s mužem schopni brečet do dneška. Byl to poloromský chlapeček a šel do dlouhodobé pěstounské péče, je tady v Praze, takže se opravdu můžeme vidět. Ta paní je velice rozumná, i to podporuje, abychom se vídali, abychom mu jakoby neumřeli. Druhá holčička byla romská, usměvavá, strašně krásná a ta šla ve 4 měsících zpátky do své biologické rodiny. Ty rodiče taky byli úžasný, asi měsíc jsme se stýkali a bylo to taky všechno moc hezký.

A ta byla u vás jak dlouho?

4 měsíce.

Takže tu jste si také vezli rovnou z porodnice?

Ano, pátý den jsem si ji vyzvedávala.

A ten chlapeček, co u vás byl 17 měsíců, to není úplně obvyklý, to bylo kvůli protahování u soudů?

Ano. To bylo, protože matka žila přechodně na Praze X, tak nejdřív teda, když mu byli ty tři měsíce a má se prodloužit to předběžné opatření, tak to šlo na Prahu X, tam to pan soudce smetl ze stolu, že to tam nepatří a že se to má poslat na Y podle mého bydliště. Do toho přišly prázdniny, takže první jednání proběhlo až v září. To už mu pomalu potom v listopadu byl rok a tam teda paní soudkyně, od toho datumu v tom září vynesla rozsudek na rok. Takže vlastně jsou soudci, kteří do toho započítají tu předběžnou dobu, co jsou u nás a jsou soudci, kteří to berou, že od vynesení rozsudku platí rok. Což já jsem z toho tehdy byla trochu zaskočená, ale bylo to strašně dobře, že byl delší čas tu rodinu najít. On tím, že ta matka požívala ty drogy, byly tam teda pro něj z toho plynoucí nějaké nepříjemnosti na začátku, plus teda že je poloromský a bohužel dlouhodobý pěstouni nebo adoptivní rodiče moc poloromský, romský děti moc nechtějí.

- **Další okruh se věnuje celému průběhu PPPD, celému procesu od té doby, co se vám poprvé ozvou až k předávání dítěte do rodiny. Tak jestli byste mohla říct něco k tomuhle? Třeba i co se týká vzdělávání přípravy, co vás napadá?**

Takže mě vždycky telefonoval OSPOD, přičemž já jsem si nikdy nebrala čas na rozmyšlenou. Pokud jsem volná pěstounka, mám napsáno 0-7 let, tak to dítě беру. Já jsem jednou měla, to se přiznám, telefonát na 14letou dívku, to bylo potom, co jsem odevzdala toho chlapečka. A ještě jsem měla pár dní na zotavenou, tak to jsem té paní z OSPODU vysvětlila, že nemám tohle dítě jakoby napsané, nemám postel, nemám žádné věci. Ale hlavně nehodlám suplovat diagnostický ústav. A netajím se s tím a ví to i moje doprovázející organizace, což je v téhle chvíli OSPOD tady v místě bydliště, že jsem do toho vstupovala za podmínek, kdy nebyl problém, mít tam ty děti do těch sedmi let. A jestliže si stát ted' vymyslel nějakou změnu a bude nás tlačit od 0 do 18, tak to dělat nebudem moct. Takže tu 14 letou dívku jsem tehda té sociální pracovníci odmítla, ona informovala magistrát a magistrát mi volal a trošku jsme o to diskutovali. Kdy paní mi říkala, že

nemůžu být dlouho volná, neobsazená a já jsem ji řekla, ale mi tady hovoříme hypoteticky, mě ještě neskončila regenerace. A uhájila jsem si to a byla jsem ochotná si to hájit dál. A tady na OSPODU jsem jim řekla, že kdyby mi tenkrát, když jsem se o to šla zajímat, řekli, že je to od 0 do 18, tak jsem poděkovala a odešla. Já nemám nic proti pubertální mládeži, ale myslím si, že tahleto instituce, tohleto PPPD by mělo být prvotně pro malé děti. A dokavad' bude jediné malé dítě v kojeňáku, tak mi bysme tady neměli mít pubertáky. A ještě si myslím, že stát by si měl přijít na to, že bude mít rozdělený ty pěstouny. Bude mít odborníky na malé děti, na předškoláky, na školní děti a potom teda na ty děti náctileté. Takhle by to podle mě mělo být a i si myslím, že pan Macela, který tvořil tehda tu novelu, ten zatím stál žejo úplně na začátku, tak že to takhle zamýšlel a trochu se to vymklo. Takže se teda vrátím k tomu, že jsem si přebírala ty dvě děti z té porodnice. Volal mi teda ten OSPOD, já jsem řekla hned, že ano. Řekli mi, kdy teda se mám dostavit. Přivezla jsem si to miminko domu. A začal ten běžný život, prostě jako když máte miminko. Informujete lékařku z místa bydliště, kterou máte nasmlouvanou, že k ní budete chodit, že jste si dneska přivezla miminko. Takže ona do 48 hodin buď vás má navštívit, nebo vy máte navštívit ji. Takže my jsme k ní vždycky druhý den vyrazili. Miminko zkontrolovala a domluvili jsme si další návštěvu, která následovala za týden. A začne ten běžný život, jako když máte miminko. Ono když už si pro něj jdete, tak vám ta paní z OSPODU zjišťuje, jaké pije mlíčko, protože mi nekojíme. Takže to je dobrý všechno, už mít připravené. A nastanou obyčejné strasti a radosti života s miminkem. Je pravda, že ten první chlapeček, tím že ta maminka brala drogy a před porodem letěla letadlem. Takže přiletěla do České republiky a hned šla do porodnice. Takže bych řekla, že tohle všechno negativně působilo, takže ty první dva měsíce s tím prvním dítětem byly krušný. To se přiznám, že jsem měla chvílky, kdy jsem si řekla proboha, co jsi to udělala, do čeho si vlezla. Protože on opravdu byl ochotný nám spát na ruce, jinak se prostě vztekal, řval, prohýbal se do oblouku. Nešel tedy klubičkovat. Miminkům je dobře, že jo v té poloze, jakoby na bříšku v tom klubičku, to nešlo, on byl takhle... Takže ty dva měsíce byli opravdu docela krušné, ale pak to nějak z něj spadlo a nastaly krásný časy a bylo to báječné. Ta holčička druhá, to vyložené bylo vidět. Maminka v té době byla ve vazbě, takže oni ji přivezli k porodu a zase odvezli zpátky do vazby. Ale ta holčička bylo vidět, že byla chtěná. Že oni se na ní s partnerem těšili. Ta matka taky nekouřila, drogy tam nebyly, takže to bylo od začátku milý, usměvavý děťátko a celý ty 4 měsíce byla strašně pohodová. Krásně spala, já když ji brala z porodnice, tak měla 2 600gramů, takže furt spala, protože musela to dohnat všechno, ale krásně přibývala. Krásně uměla všechno, co měla umět, v tom období. Mamince se teda potom, když byl soud, podařilo přesvědčit soudce, aby dostala odklad trestu o rok, takže teda jí to bylo uznáno. Bylo to za krádeže, byl to první trest, takže se jí tohleto zaplat'pánbůh povedlo, takže v tuhle chvíli má holčičku doma, pečuje. A pravděpodobně, měla by v roce znovu nastoupit a odsedět si teda zbytek toho trestu, což je teda už necelý rok a pravděpodobně holčička půjde s ní do věznice. Pokud by to nedopadlo, tak se postará ten její partner, tatínek té holčičky.

A předávání prvního dítěte proběhlo....

Předávání toho prvního chlapečka bylo teda do dlouhodobé pěstounské péče a my jsme se teda měsíc intenzivně scházeli, čímž myslím každý den. A probíhalo to teda na začátku tak, ta paní měla vlastní holčičku o rok starší, která bych řekla nám i dost pomohla. Protože ten chlapeček viděl, že je tady o kousek větší druhý dítě. Takže když ho potom třeba odváželi autem a on už měl tendenci nabírat, začít plakat, tak když usedal do toho auta, do té autosedačky a tam vedle byla ta holčička, co ho začla uklidňovat, aby neblecel, tak oni odjížděli s úsměvem. A z kraje teda byla návštěva tady u nás doma, pak jsme šli do toho hracího koutku, pak zase přijeli, byli tady spolu na zahradě. A pak nastala ta doba, kdy oni si ho ráno odváželi a my jsme si pro něj zase s manželem odpoledne nebo na večer jezdili a pak jsme jeden den prostě nepřijeli, potom měsíci. A bylo to opravdu docela plynulý, kdybych nezažila, nevěřila bych, že by se to dítě dalo takhle překlomit. My jsme tady ten měsíc neměli žádnou návštěvu, nestýkali jsme se s nikým jiným, abychom mu nepletli hlavu, aby tam figurovala jenom tahle rodina a opravdu se to podařilo. Měla jsem z toho strach, protože jsem říkala 17 měsíců je dlouhá doba, ale budu ji věřit, že říkala, že tam nebyl žádný pláč. A ona je to teda rodina, mě se to líbí, že spí všichni v jedné posteli. Takže spí ten náš, pak ta maminka, pak ta holčička a pak spí tatínek. Takhle od začátku spolu spí v posteli a fakt včera jsme ho viděli a on je náramně spokojený a ještě řeknu, že on byl poloromský a oni mají taky smíšené manželství. Paní je bílá a pán je Rom, takže i ty jejich tři vlastní děti jsou trochu snědší a já si prostě myslím, že on tam k nim patří a že se jim jako krásně poved. A i žijou tak jako možná. Oni mají teda velké hospodářství a trochu žijou tak jakoby jinak než my. Pořád tam chodí nějaký návštěvy, je tam vidět ten romský vliv, i když to vypadá, že ta maminka je větší Romka, než ten tatínek Rom, že ona je taková. Možná proto si ho i vzala. Prostě, když jsme tam včera byli, tak tam běhalo

pět psů, 3 jsou jejich, dva byli jejich dcery, která teď kon pracuje a nemůže je hlídat. Venku oni mají kachny, oni mají slepice, ovce jo, a takže když přijde fotka, jak on drží v náručí jehně, tak si prostě říkám, to už je jeho krásný život. Jsem o tom přesvědčená.

A to když šla ta holčička zpátky ke své biologické mamince, tak to probíhalo jak?

Je to rodina mimopražská, ale oni byli oba hrozně rozumní, byť byli mladí. Mamince je 18, tatínkovi 20 let, tak mě opravdu poslouchali, jak jsem řekla, tak bylo. Poprvé jsme se teda sešli na OSPODU holčičky a potom, jsme se už my domlouvali, takže jsme se sešli většinou v nějakém obchodním centru. Já jsem to teda většinou směřovala, tak aby tam vyšlo krmení, aby si ji mohla maminka přebalit a nakrmit a pochovat a prostě to. Ale opravdu poslouchali, když jsem řekla, že už je malá unavená, že ji dám do kočárku spinkat, tak bez řečí prostě poslechli. Dokonce i projevíli, ono ji vyšlo očkování hexavakcíny, tak projevíli přání jít se mnou a pak už chodili sem ke mně domů. Já jsem si na začátku řekla a možná jsem i tím trochu uklidňovala manžela, že biologický rodiče sem k nám domu chodit nebudou. Oni i v zařízeních, třeba když jsem pracovala v Klokánku, tak rodiče mají možnost přijít, ale do nějaké společenské místnosti, nechodí na ty jednotlivé byty. Opravdu se chrání i ti zaměstnanci, s tím, že by mohlo dojít k tomu, že se jich nemůžete zbavit, nebo vám něco ukradnou a že jsem to v tom Klokánku zažila. Takže jsem si říkala biologickou rodinu, domu prostě nepustím. Tady jsem to teda porušila, protože mě přišlo, že jsou natolik slušní, tolik fajn. Takže jsem si řekla, není rodina, jako rodina a udělám to hlavně kvůli té holčičce i kvůli tomu předání. Že si ji přece nebudem předávat někde na ulici. A neklamali mě.

Takže to proběhlo taky bez problému. A co se týká toho školení a vzdělávání?

My máme ze zákona 24 hodin muset absolvovat za rok. Já se teda většinou snažím mít v tom jeden víkend, protože to už mi dá 18 hodin a pak jen doplním 6 těch hodin nějakýma přednáškama. Vybírám si sama. Já jsem začala s Dobrou rodinou, kde mě se líběj jejich přednášky, ale trochu jsem měla problém s doprovázející, s tou klíčenkou. Ne že bysme si nerozuměli. Ji mrzelo, že končím u nich, ale šlo o to, že ta slečna byla sice fajn na to dát si s ní kávu a popovídat, ale tvrdím, že u toho chlapečka pro mě nikdy nic neudělala. Nikdy se nedovolala na ten OSPOD, nikdy nic nevyřídila. Všechno jsem si vyřizovala sama, takže jsem se rozhodla pro OSPOD tady v místě bydliště. Je to pro mě pohodlný, že vyjdu tady dvě stanice autobusem a jsem u nich. A pak když bude nějaký zádrhel, tak ty paní z toho OSPODU se spíš mezi sebou domluví, oni mají na sebe mobily, já mám ten pevný telefon z internetu a ta klíčenka ho taky má. Takže na žádný mobil zavolat prostě nemůžeme. A i teda ta doprovázející organizace nikdy není účastník řízení, takže ona když bude volat na soud, tak s ní se nikdo bavít nebude. Zatímco když volá paní z OSPODU, tak je to něco jiného. Být jsem si říkala, je pravda, že když budu mít třeba problematický biologický rodiče, tak asi tu doprovázející bych mohla chtít, aby tady u toho byla, ta paní z OSPODU asi nebude mít čas. Ale i s tím rizikem jsem do toho šla, je pravda, že zatím jsem žádnou takovou situaci neměla, takže tady vařím z vody, co říkám. Ale když jsem zvážila pro a proti, tak jsem prostě na ten OSPOD přešla a mám s nima zatím dobré vztahy a oni my teda nabízejí, co se jim sejde, prostě nějaký přednášky, tak mi to přeposílají do emailu a já si z toho vybírám. A dokonce Dobrá rodina se držela 24 hodin, a když bylo nad, tak jsme si to dopláceli sami a tady mi paní řekla, že když si vyberu něco navíc, tak to nebude problém.

A ty přednášky organizuje tedy většinou kdo?

Někdy chodím na Dobrou rodinu, někdy a teď nevím, jak se ta organizace rodina.cz, myslím, že se to jmenuje. Tam je, nevím, jestli jste o něm někdy slyšela, je to romský psycholog a dělá, on sám se teda narodil a první tři roky žil v kojeneckém ústavu a pak se dostal do pěstounské péče a vystudoval teda psychologii. A má úžasný, úžasný, vtipný, báječný přednášky. A řekla bych, že dlouhodobým i krátkodobým pěstounům on s kolegyní jsou ochotní hodně pomoci a ty jsem si našla sama přes internet. My si takhle dáváme vědět, navzájem, co bude jako dobrýho. Nebo když mi ta paní přepośle něco od Rozumu a Cítu, tak když mě to zaujme, je to k té mojí práci, já v tuhle chvíli nepůjdu na seminář o tom, jak zvládnout pubertální dítě.

A to vaše úvodní školení vám přišlo dostatečný?

Já jsem absolvovala v centru Paprsek. Něco bylo dobrý, ale nepřipraví vás to, spoustu praktických věcí vám neřeknou. Asi nejlepší bylo, když přišla ta konkrétní pěstounka na přechodnou dobu, že se nám zhmotnil někdo, kdo to opravdu dělá. Ale řeknou vám takovou tu omáčku okolo, mnohý věci vám řeknou třeba i špatně, protože vy se vzděláváte ve smyslu, že vy budete jenom pečovat a všechno ostatní ty rodný listy a ty

kartičky pojišťovny, bude vyřizovat ta doprovodná organizace a pak jste hozená prostě do vody a tak to prostě není. To si vyřídíte sama. Já jsem si naivně myslela, že mi ani nebudeme chodit k soudu, naopak tam lítáte každou chvíli, takže není to o tom, jak vám říkají - budete jenom pečovat, jenom se starat o dítě.

Jak si myslíte, že by teda ta organizace mohla zlepšit své služby? Zajištěním více těch administrativních věcí?

Jako třeba se to neustále vylepšuje. I to školení, dneska to je Pride a ten docela dost chválí. Ten Paprsek opravdu, měli jsme tam třeba logopedku, to bylo pro mě fajn a užitečný. Měli jsme tam třeba první pomoc, to byli záchranáři, to bylo báječné. Dělalí jsme s těma psychologkama, co tam s náma byli celou dobu různé modelové situace, to bylo takové šolichání, ale v danou chvíli vám přijde, že je to hrozně fajn. Ale ono nikdo vás nepřipraví třeba na ty problematické rodiče. Těch případů nebo těch situací, co vás může potkat, je tak strašně moc, že vás na to nikdo nemůže připravit. Musí to být. Je to dva a sedmdesát hodin, je fakt, že by se to dalo zvládnout za 14 dní. Ono to trvá skoro rok. První bylo v kojeneckém ústavu, jak jsem tam pracovala, tak mi to přišlo směšný. Primářka si tam vychvalovala kojenáka a čte nám tam vděčné dopisy od adoptivních rodičů. Směšné mi to přišlo. Vevnitř vám kojenák neukáže, řekne, že ji by to nevadilo, ale nepřeje si to zřizovatel, čili magistrát. Skoro mám sto chutí se na to magistrátu zeptat, já myslím, že lže. Takže to byly dva dny, kdy jsme po sobě koukali, kdy jsme si tam o přestávce šuškali, jako proč tady jsme, abychom poslouchali chválu na kojenáka.

A před jak dlouhou dobou jste říkala, že jste poprvé slyšela o PPPD?

No já jsem o tom už slyšela tak v roce 2012 možná i 11, protože když jsem pracovala v tom Klokánku a začal s tím ten pan Macela, tak jsem asi dvakrát byla na jeho semináři, kde on vyprávěl, jak by to teda mělo být a jak by to mělo fungovat v praxi. A všichni to viděli černě, všichni se káceli, kde se ty pěstouni vezmou. To bylo možná 2010, 2011, už si nepamatuju. Ale pak když jsem slyšela paní Hláskovou, tak se mi v tom udělalo jasno.

Tedy bych se teda zeptala na ten okruh té motivace. Konkrétně, co bylo tou příčinou stát se pěstounkou, už jsme to tu asi zmínili, že to souvisí s tím, že jste měla ty zkušenosti z kojenáku a z Klokánku....

Přesně, přesně. A dělat to jinak, i když ten Klokánek už je taková rodinná alternativa, no ale i tam se ty tety střídají. Minimálně, když to tam dobře vychází, tak po týdnů. Oni to hlavně dělají ženy, kterým je většinou nad 50 let. Ono se chce, aby měly už velký děti a neodjížděly od svých dětí starat se o jiné děti. Pak může nastat situace, že jsou třeba nemocní a pak pokud tam ta druhá teta není ochotná, ta její proti teta, není ochotná tam strávit tři neděle, ale to je zase náročný, tři neděle strávený s těma dětma. Takže pak tam jde jiná teta, která je ochotná to vzít. Navíc dochází ke zpoždění výplat, nízké výplaty, takže fluktuace zaměstnanců. Takže prostě byly děti, které tam... prostě my jsme se tam velebili tím, že se u dětí střídají dvě děti, ale ve skutečnosti to bylo tak deset. A potom samozřejmě nikdy se vám nepodaří docílit toho běžného života doma, třeba dám příklad o starším dítěti. Doma řeknete, tak o víkendu půjdeme do kina, no ale dítě ve středu přinese pětku ve čtvrtek poznámku, v pátek mu řeknete, ať vynese koš a ono se na to vykašle. Tak doma řeknete milej zlatej/ milá zlatá do kina se nejde, dokud to nenapravíš. To v tom Klokánku nejde, protože to vám zazvoní telefon, tam se ozve nějaká firma, někdo, my vás chceme děti pozvat do kina, bylo by to za týden, řekněte kolik dětí, by mohlo jít, podle toho pořídíme vstupenky. To byla moje práce, takže já jsem šla do sociální kanceláře, tam jsem se zeptala, spočítala jsem si, kdo jde na propustky, kdo je nemocný a napočítala jsem třeba pětadvacet dětí, takže jsem oznámila tomu telefonu třeba pětadvacet dětí plus třeba pět dospělých, takže třicet vstupenek. A vždycky se stalo, že někdo třeba onemocněl, někomu nečekaně přijeli příbuzní, takže najednou jsem měla těch dětí jednadvacet a do toho přišla teta, hele on nepůjde, on si to nezaslouží, on dostal pětku. No to nejde. To ona by se ta firma zlobila, když bysme takhle ještě ubírali ty děti, takže výchovně, to není vůbec dobrý. Já jsem se tam snažila držet třeba Vánoce, nebo cokoli, co se tam třeba i nosilo. Dole jsou samozřejmě sklady, kde je oblečení, kde jsou hračky. Ty děti přijdou a nemají nic, ale na to dobrý se hrozně rychle zvyká. Takže pošlete kluka, ať si jde vyzvednout mikinu, co nechal na hřišti a on řekne, že se mu nechce. Ale tak je to tvoje mikina. Teta mi ze skladu přinese jinou. Nebo holčička, to vyprávěla paní, která si vzala holčičku do pěstounské péče. Že holčička rozbila panenku. A ona ji říká: „co teď budeš vozit v tom kočárku, když tu panenku jsi si rozbila?“ Půjdem do skladu pro jinou. Teda do sklepa, do sklepa pro jinou řekla. Tak jsem ji vzala doma do sklepa, ona viděla, že tam jsou zavařeniny, že je tam

složený dříví, ale že tam žádný sklad s panenkama není. Takže jsou z toho Klokánu na to zvyklý. Děti malují Ježíškovi, přijde firma a řekne každému dítěti do tisícovky dárek, takže děti malují a pak to kazí i ty tety. Vezme katalog a řekne dítěti, ať si namaluje, co by chtělo. Dítě si namaluje něco za 250 Kč, co by chtělo a teta mu řekne: „Ty jsi hloupej, to může být do tisícovky, vyber si něco lepšího.“ Takhle se to prostě zvrhává, ono je to obrovské problém dětských domovů, pokud je pan ředitel, paní ředitelka dobrý manažer, ty děti chodí značkově oblékaný. Pak se nemůžeme divit, že v 18 vylezou a jdou si to ukrást to oblečení, protože oni tričko od Vietnamce nosit nebudou, když do teď nosili značkový. My jsme dávali, když to opravdu nešlo, tady šel do Klánovic, přišel na návštěvu, a když nám řekl kolik má kapesný najednou, to bylo dvěstěkrát víc, než měl u nás, že ho vzali hned do značkových obchodů, ať si vybere oblečení, ať si vybere mikinu, kalhoty, všechno. A teď víte, že to je rodina, která, že on je z rodiny, kde prostě neměli. Jako vzestup je hezký, ale do toho sešupu potom se nikomu nechce logicky. To bych řekla je dneska obrovský problém DD a takovýchle zařízení, že po materiální stránce jsou vybaveny perfektně, to veřejnost ani netuší kolikrát. Jako stromy splněných přání, výchovně pro veřejnost dobrý, ale jinak z těch nějakých pětaticeti tisíc nedokáže děcák našetřit, aby dětem koupili hračky?

Tak to ty peníze nejsou úplně dobře využívány...

To opravdu stoprocentně. Ale nedá se tomu ubránit. Já jsem v Klokánku byla 11 let, takže já si pamatuju ty začátky, kdy jsme se ledasčemu bránili, ale neubráníte se. Protože další věc, vy jdete s dítětem do kina, dejme tomu, že mu koupíte ten popcorn, ale nemusíte, protože odměna je to kino, ale zase ozve se vám firma a pak má... jakože ještě musí vzít děti k McDonaldu, nebo ještě Mladá Fronta jim musí dát své časopisy a knížky, takže jednou po druhý, po třetí, pak přijde čtvrtá firma a ta je veme jenom do kina a dítě řekne: „A dárečky nebudou?“ A zase tohle mi řekl kluk, který opravdu přišel a doma neměl nic, ale já se na něj nemůžu zlobit, ty tři firmy předtím ty dárečky daly. Nebo sponzor, dárečky, Vánoce, narozeniny, sponzor. Já jsem vždycky říkala, dítě jméno sponzor vůbec nemá znát. Ale to víte, že se mi minimálně dvakrát do roka stalo, ťukání na dveře: „teto já až budu mít narozeniny, tak já bych chtěl od sponzora kolo.“ „Počkej od jakého sponzora?“ „No teta říkala... Tak já jdu na byt za tetou. No vždyť jste na poradě říkala, že si mají říct. Ano, že tobě mají říct, co by si přáli k narozeninám, ale ne že jim řekneš, dojde za Voldřichovou do kanceláře a řekni, že od sponzora budeš chtít kolo. A to je strašně vidět, že ta teta to neplatí ze svého. Dítě vychováváme tak, že ano můžete dítěti koupit značkové džíny, ale když vás stojí tři tisíce, tak mu k tomu dáte tu omáčku, hele jsou strašně drahý, na to já vydělávám týden. To v tom zařízení v životě neslyší, vychovatelka v děcáku řekne: „No hele chceš ty Pumy? Tak dojde za tím ředitelem, jestli ti je ochotnej na ně dát peníze a když je, tak je to v pohodě kup si ty Pumy nebo Adidasky nebo cokoli.“ Ona to neplatí ze svého, takže co by mu tam vykládala, hele oni jsou drahý, dávej si na ně pozor. Mě tady v Klánovicích dělala kamarádka. Běžně k Vánocům dítě dostane koženou bundu, pak jede na propustku k tátovi, kterýho vidí jednou za rok, vrátí se bez bundy. Kde máš bundu? Jsem ji nechal tátovi, mi koupíte novou. A tohle veřejnost vůbec neví, tím se nechluší žádný takovýhle zařízení.

Ale jak říkáte, je těžké se z toho dostat ven....

No, ono za minulého režimu bych řekla všechny tyhleto zařízení, teda nebyli Klokánky, ale byli dětské domovy, byli na okraji zájmu a lidi tam nosili oblečení po svých dětech a ty děti jakoby nebyly značkově oblékaný, oni tady ani ty firmy nebyly žejo. No a byly asi opravdu vedený ty děti ke skromnosti. Pak opravdu začla ta doba prostě jiná a i začlo to, že přece tam nemůžou bejt chudinky, ale já nechci, aby byly chudinky, ale na druhou stranu to musíme brát tak, že ty děti, kdo z nich dostuduje střední školy, to je tam desetinka. Takže musíme vzít, že až vyleze ven, tak co on si vydělá. Když bude muset zaplatit nájem a všechno okolo, kolik mu zbude na to oblékání. Bude si moct dovolit to značkový? V devadesáti procentech nebude. Tak proč ho na to teďkon zvykat. Notabene kolik normálně rodina kupuje oblečení u Vietnamců a ty děti v tom chodí. Takže to je scestný, říkat my z nich nechceme mít chudinky, my chceme, aby zapadli. V každé třídě se najde někdo, kdo má tatínka vydělávajícího podnikatele a ten je značkově oblečený a pak je tam takovej ten průměr. Jako dohánět jim takhle sebevědomí. Jako k čemu. Když se děti z Klokánku nebo dětských domovů braly na tábory s ostatními dětmi, tak tam docházelo k tomu, že přišel vychovatel a říká, támhle ten kluk v tom modrém musí vyhrát ten závod. Proč? No protože on je z děcáku. A jako s tím projde životem? Bude mít tady nalepenou cedulku, byl jsem v děcáku, všichni mi ustupujte. Vždyť to je blbost. Ale ono se řekne on je chudák, on je z děcáku.

Takže by to chtělo spíš nějak zapracovat na přístupu vychovatelů nebo i celé společnosti...

Já nevím, co je k tomu vede. Vždycky, když o tom slyším, tak si říkám jako proč. Dobře jsou v tomhle podle mě vedené vesničky SOS, já jsem měla možnost poznat Chvalčov. Pana ředitele, pana psychologa, protože dvakrát byli u nás a brali od nás takovýty větší skupinky dětí. Ty 4, 5 sourozenců, to není šance takový děti umístit do pěstounské péče dlouhodobý. Zase logicky, když někdo začíná, rozhodne se stát pěstounem, tak si nevezme pět dětí najednou a když už má doma 3, 4 děti, tak by to byl taky problém. Ale u těch vesniček se mi opravdu líbí, jak to vedou. Oni mají dům s tou maminkou, ona dostane nějaký objem peněz a s tím si oni hospodaří a tam přesně dochází k tomu, tohle koupit nemůže, na to nemáme korunky a takhle. Oni dokonce někdy z té SOS vesničky odejdou, protože jsou schopni si ušetřit na nějaké jiné bydlení a jde s nima bydlet jinam a tam uvolní místo jiným. Bohužel o to není takový zájem a to už berou i manželské páry. Některé byty nebo domy jsou teda prázdný.

Ještě bych se zeptala k té motivaci. Vy jste s tím přišla a šla jste na tu přednášku a pak jak probíhalo společné rozhodování s manželem?

Samozřejmě manžel s tím taky musel souhlasit, můj muž je taky sociálně zdatný v tom smyslu, že já když jsem dělala v kojeneckém ústavu, tak jsem si půjčovala několik dětí, jakoby postupně, na víkend třeba nebo na celý den. Po službě po noční jsem si vzala chlapečka, večer jsme ho zase dovezli zpátky. Ukázat mu ten svět venku, a když jsem dělala v Klokánku, tak jsem tady dvakrát měla, jednou na deset dní v létě a na týden v zimě jednoho chlapečka. Takže můj muž taky. Večer jsem mu to vždycky vtoukala do hlavy, co jsem za den zažila, koho jsme přijímali, takže vždycky taky stavoval se tam za mnou, že jo. Potkával ty děti na chodbě, takže taky vždycky věděl o čem to je. Takže když jsem s tímhle přišla, že se nám uvolnil pokoj, tím že se starší dcera odstěhovala a že to bude fajn. Líčila jsem samozřejmě všechny ty pozitiva a oni ty negativa vás třeba ani tolik dopředu nenapadnou. Třeba to, že tomu musíte opravdu dát ten čas, ne že to dítě si večer někdo vyzvedne a my si můžeme vyrazit, kam chceme. Takže jsme o tom s mužem diskutovali. Co a jak tohle, co a jak tamhleto. Je fakt, že když jsem tu měla to druhé dítě a měla jsem nějakou krizi a vykřikovala jsem tady, že skončím na psychiatrii, tak můj muž mi řekl krásnou větu: „A nezapomeň tam na té psychiatrii říct, že si tuhle práci vždycky chtěla dělat.“ Ale je opravdu báječněj. Třeba toho prvního chlapečka, jak jsme tam včera jeli. On byl první, komu se v tom autě začli lesknout oči. Opět jsme si museli říct... on by si ho totiž nechal a byla jsem to já, kdo prostě říkal, že prostě už je nám...mužovi 51 mě 48 a chci to dělat, chci pomoci vícero dětem, ne se zapíkolovat tím prvním. Nechci už znovu absolvovat celou tu základní školu a tu pubertu a prostě všechno. A i mám dvě zdravé holky, budu od nich mít vnoučata, prostě kdybych chtěla být dlouhodobý pěstoun, tak do toho jdu už před pár lety a vezmu si třeba dva sourozence a budu to už dělat třeba deset let. Já prostě chci pomáhat, aby ty děti do toho ústavu vůbec nešly, a přesto ten první chlapeček je prostě naše srdcovka a asi vždycky bude.

A zvažovali jste tedy někdy s manželem tu dlouhodobou pěstounskou péči?

Ne, vlastně až teď to vyplynulo. On už se blížil ten rok a začlo to vypadat, že ta rodina není. No a já si neumím představit, že bych vezla dítě do ústavu. To už bychom se opravdu museli pochlapit, nebo teda odvezu a skončím. Já si neumím představit, že odvezu to dítě do toho kojenečku. Oni mi řeknou, tady máte ústavní věci, převlečte ho. Tady ho dejte do postýlky a já to teda udělám, půjdu domu a zavolám na magistrát, že jsem volná, tak mi dejte další a budu žít s tím, že jsem tamto dala do ústavu.

A slyšela jste od svých kolegyně, že by se to dělo?

Ne, co takhle vykazují ty statistiky, tak třeba je tam jeden případ na celou republiku a ještě je to nějaký zamotaný. Ne nestává se to.

Pak bych se zeptala, jaké byly vaše očekávání a obavy?

Tak asi začnu těma obavama. A proto jsem tam ani já nechtěla ty miminka, protože mám pocit, že u těch miminek musíte rychle vyhořet, rychle se unavit. Ne vyhořet v tom smyslu, že ty miminku jsou sladký a ňuchat si je a takhle, ale to noční krmení a takový ten i stereotyp. Já třeba neřídím auto, takže nejsme mobilní, takže je to i o tom, aby byl ten autobus nízkopodlažní a jak jsou v metru ty schody, takže tam radši nepojedu a budem tady. Takže taková ta sociální izolace a takhle. Takže toho jsem se bála, že by se mi točili ty miminka a já bych za tři roky řekla, že už toho mám dost. Že chci do nějaké normální práce, než tady pořád přebalovat a v noci krmit a samozřejmě i o cizí dítě máte mnohonásobně větší strach, než máte o vlastní. Takže se přiznám, že jsem vždycky monitor tepu, hahaha to je pro nemocný děti, mám ho dneska a

jsem za něj ráda. Protože první dítě jsem přijala, moje děti už byli dospělý, takže než jsem si zvykla, že ty miminka dýchají trochu jinak, že občas i nedýchají, že je tam i krátká doba, apnoická pauza a pak zase dýchají zrychleně. Takže vylezu dvacetkrát za noc z postele a jdu se podívat. Třeba u téhle druhé holčičky už ne, to už jsem se taky uklidnila a to jsem dětská sestra. Ale prostě je to obrovská zodpovědnost. A možná je to i tím, že vím víc, než když to jde dělat paní z kanceláře, třeba o syndromu náhlého úmrtí a podobně a umím si představit, jak to tady funguje. I kdyby jste za to nemohla, tak už vidím ty palcový titulky v Blesku. Takže to jsou ty obavy, aby se tomu dítěti nestal ten úraz, aby se prostě něco nestalo, protože bohužel a to je zase zkušenost toho Klokánku, bio rodiče, které dítě sami odložili a mají máslo na hlavě, dítě které týrali, tak nedej bože aby mělo nějakou modřinku, nebo šlinc na tváři, když se rejpně hračkou samo nebo o větev. To je oheň na střeše, jak jsme tohle mohli, kde jsme byli a nehlídali jsme ho. Takže tyhle obavy tady prostě pořád jsou, že narazíte na nějakou biologickou rodinu, že to třeba budou drogově závislí, nebo bezdomovci a že tady na vás potom budou nějak útočit. Tyhle ty mám a myslím, že je asi máme všechny.

Očekávání prostě tím, že jsem v tom pracovala, mě to jako nezaskočilo. Já jako svorně s holkama nadávám, že to těm soudům dlouho trvá a nechápu a takhle, ale zrovna včera jsem to říkala, kamarádce/kolegyni do telefonu, že já jsem to v tom Klokane žila. Já jsem přesně byla ta paní v kanceláři, která když ty tety přišly jaktože to ještě furt není, říkala, jako co můžeme dělat, holt musím počkat, až to ta soudkyně napíše, tak pak se to dovíš. Teď jsem na druhé straně barikády, kdy občas vykřikuju, to se tam jako flákaj, jaktože to furt není, ale vím, že to tak funguje. No, ale když si v klidu sednu, tak si řeknu, ale vždyť to tak bylo, vždyť jsi v tom žila v minulosti.

A jaké emoce se ve vás odehrávali, když jste si miminko přivezla, nebo když jste ho poprvé uviděla?

Veliký. Opravdu to miminko milujete hned. To tam vejdete. Ten první chlapeček taky byl drobnější 2400g, když se narodil a i ten desátý den měl 2400g a já tam přišla a to vidím jako včera. On tam seděl v rohu. On byl zrovna po nakrmení, tak ho opřeli do rohu, aby měl zvýšenou polohu, vedle v postýlce ležel takhle nařvané Vietnamce a tady byl takovej stažený králík. To byl ten můj. Já jsem na něj koukala, říkala jsem, si tohle přece nemůžou myslet vážně, tohle mi přece nemůžou dát domu. Moje děti měly přes tři kila, tady moje vnučka měla teď 3,70 a teď tohleto malinký. No a budu to umět ještě oblíct, a co s tím budu dělat. No a sestřička řekne, tak si ho oblečte. A vy ho začnete oblíkat a je to prostě bezbranný a je to krásný a voňavý. Já se tady dojmů vlastními slovy. Opravdu mu tam začnete šeptat do ouška, to je jedno, že je to cizí dítě, vy ho najednou milujete a chcete ho chránit a chcete mu dát to nejlepší. Jen to dítě zavrtní, už k němu běžíte, berete si ho do postele, nucháte ho, nosíte ho. Domácnost stojí, protože tohle je teď to nejpřednější. Já jsem běžně s tím prvním volala manželovi, hele kup pizzu, nebo nějaký nudle u Vietnamců, nevařím, chováme. A můj muž je v tomhle báječněj buď vařil on, nebo jsme si mazali chleba nebo něco přivezl. A on to prostě bral, že to dítě je přednější a je jedno, že je cizí, v danou chvíli je vaše.

Děkuju moc. Ještě bych se zeptala na reakce okolí. Třeba širší rodiny nebo přátel?

Já narážím na velice vstřícné okolí. Mě nevadí to těm lidem vysvětlit. Měli jsme velmi vtipnou příhodu, hned na začátku, jsem vyrazila s kočárem a potkala jsem paní, tady tak potřetí a začala mi vyprávět, že její syn se snahou, zvažují další dítě, ale ta snacha už nechce, protože jim bude 40, tak ta paní říká, že jim začla vyprávět, že tady ve vedlejší ulici je paní s kočárem a těm už určitě bylo 40, že jo, vždyť váš muž už je prošedivělej. A tak jsem ji musela vysvětlit, že teda manželovi neujeli nohy, že jsme pěstouni na přechodnou dobu a od té doby, kdykoli mě paní potká, říká, už nemáte miminko. Já říkám, nemám, budu mít tříletýho chlapečka. Samozřejmě nelíčím jim podrobnosti, ale řeknu křestní jméno těm lidem, nemáme to tak, že bychom si tady vyměřšeli. Pokud bych přijala miminko, o kterém by mi sociální pracovnice řekla, že půjde do adopce, tak samozřejmě najedu na broučka, kočičku, miláčka, ale tady ty děti, co jsem zatím měla, jsem oslovovala tím jejich jménem. Ono samozřejmě u minka jednou řeknete jméno a třikrát kočička, ono to malé dítě svádí k tomu mu říkat nějak mazlivě. Já prostě tvrdím, nikdo by ze mě nedostal příjmení, ale těch Honzíků běhá po světě hrozně moc, takže na tom nevidím vůbec nic špatného. A samozřejmě ten tříletý, kterého příjmu je se svým jménem zžitéj, ale i těm miminkám jsem říkala jejich vlastním jménem. Jednak i v zařízení, i v kojeňuku i v Klokane má dítě nějaké jméno a takhle se mu prostě říká, tohle trošku vymysleli pěstouni na přechodnou dobu, že budou mít nějaké pracovní jméno. Dítě se jmenuje František a oni mu říkají Pepíku a přijdou k doktorovi a tam říkají, že má přijít na řadu František. Mě to přijde schizofrenie, když budu mít desátý dítě, tak z toho budu už magor. Takže pro mě je to František. A oběma těm dětem zůstalo tedy to jméno, které jim dali biologický rodiče. To druhé je jasné to se vrátilo do bio no a ten chlapeček to bych taky

v roce a půl s nějakým kocourkem nevydržela, potřeboval slyšet svoje jméno. A pěstounce se to jméno moc líbí, je na něj pyšná, že se jmenuje takhle, jak se jmenuje, jak ho maminka vlastně pojmenovala.

A co se týká finančního ohodnocení vaší práce, myslíte si, že je dostatečný?

Já jsem v podstatě na svém. Já se celý život pohybuji v té sociální oblasti a tam ty platy nejsou závratný, takže já to nevidím, tak hrozně. I ušetřím, protože nemusím denně chodit na oběd, platit dopravu a doma můžu chodit v teplákách, tričku, takže i za tu garderobu ušetřím. Ale vím o kolegyních, které šly hodně s penězma dolů. Dokonce jsme měla nedávno sraz od zdravky a jedna kolegyně je na ministerstvu zdravotnictví a ta mi tam vyprávěla, jaké máme směšné platy na sedm dní v týdnu. Je pravda, že někdo to spočítal, že je to 7,50 na hodinu, tím že je to 24 hodin. Ale jak říkám já jsem na svém, pro mě žádná extra změna. Jenom trošku, je pravda, že začátek je krušný, třeba sama jsem vytáhla z úspor 30 tisíc. Já jsem začla tím, že jsem nakupovala na těch 3-7 let, takže jsem koupila střední postýlku v IKEA, povlečení, nějaký hračky, nějaký oblečení, abych od každé té velikosti měla nějaký základ. Protože když to dítě přijde, tak moje zkušenost z Klokánku... v tom, co mají, přijdou na sobě a ještě je to většinou špinavý, dřavý. A šup najednou je tu miminko, v pondělí mi zavolali, že ve čtvrtek budu mít miminko. Já říkám, ale já na mimino nic nemám, takže jsem měla od pondělka do čtvrtka na to si obstarat kočár, postýlku, autosedačku, oblečení. Dneska jsem do roku a půl plně zařízená. Včetně toho, že jasně třeba polohovací lehátko, ale hojda už je trochu nadstavba, pelíšek pro miminko už je trochu nadstavba. Já když jsem brala ty peníze z těch úspor, tak jsme říkala, já to tam vrátím, ale nevrátila jsem tam dodneška ani korunu. Mám hodně hraček, teď už se specializuji na to, že se budem vzdělávat s tím tříletým. A ty peníze, co jsou na potřeby toho dítěte 4 a půl tisíce, tak pokud je to malé dítě a je zdravý, tak to se dá, ale problém je při nemoci. To necháte za antibiotika třeba tisíc korun, jen to teda fíkne. Pokud budem jezdit za maminkou do věznice, tak to je 80 km tam 80 zpátky, tak to už potom bude napínavější. Vedou se debaty o tom rodičáku, jestli nám náleží nebo nenáleží, zákon praví, že rodičák náleží tomu, kdo celodenně pečuje, což mi splňujeme. Jenom si myslím, že by to mělo být, dobře jste pěstoun, dostanete ho, ale dostanete ten nejnižší, což je 3800, aby ten kdo převezme po vás, mohl být klidně 4 roky doma. Bohužel myslím si, že si to zkazili sami pěstouni. Já nevím, jestli znáte ty částky. Ono je to pokud jdete na mateřskou na dva roky, je to 11 a půl tisíce, pokud na tři roky, tak je to 7 600 deset měsíců a pak 3 800, aby to vyšlo teda na ty čtyři roky. Prostě na dítě je objem 220 000 a to se takhle rozpočítá. Bohužel se našly pěstounky, které šly do těch 11 500 po nás potopa. A myslím si, že tohle to zkazilo. Kdyby nám ty peníze nechali tu nižší částku, je to příjemný bonus, můžete za to víc těm dětem dopřát, zase když budeme věřit, že všichni to mají na to, že za to dopřávají těm dětem. Mě už ten život poučil o tom, že se můžu spolehnout sama za sebe a nemůžu mluvit za jinou pěstounku. Pár jich znám, který si myslím, že to mají srovnaný, tak jako já, ale nemůžu se zaručit za těch 570 pěstounek, který jsou v republice. Myslím si, že jsou určitě ženský, který do toho šly kvůli těm penězům. V těch regionech, kde je ta nezaměstnanost, tak ty peníze jsou na to slušný, ale zase si myslím, že taková paní rychle skončí, anebo ji to chytne. Já jsem vždycky měla v Klokánku ráda, když se paní přišla hlásit o práci a řekla, ale já nevím, já to chci zkusit. Tu jsem měla radši, než když přišla jiná, která říkala, jak celý život chtěla pracovat s dětma a nebylo ji dopřáno. Měla ty scestný, vznosný kecy, jak je tam přišla spasit.

Ještě bych se zeptala, co pozitivního vám tahle PPPD přináší?

Strašný naplnění. I když si myslím, že to ocení až další generace, protože tyhle děti budou prostě jiný, budou fungovat jinak ve společnosti. Nebudou střídat partnery, nebudou se na nikoho všet. Víte, že holky z DD otěhotní v 15, protože jim někdo řekne, že je má rád a pověsí se mu na krk. Ty holky z Klokánu...já jsem s nima přes FB ve spojení mají 4 děti, zase s dalším kterému uvěřili, že je bude milovat. Oni potřebují, aby je někdo miloval, protože je nemilovala máma s tátou tou bezpodmínečnou láskou. Ať seš špinavej, ať nosíš pětky, já tě pořád mám rád. Pokud tam tohle nebylo, tak oni celý život hledají a upínají se k těm, kdo jim tyhle banality budou říkat.

A co negativního vám přináší PPPD?

Nedostatek soukromého času. Třeba to, že je v péči miminko a nevlastní tatínek v nemocnici. Nemůžu za ním jít na návštěvu, mě tam s miminem nepustěj. Řešit to tak, že pohlídá manžel. Vlastně cokoli vlastní doktoři. Chodím poctivě na prevence, takže vždycky musí někdo hlídat. Řešíte věci, které jste už ve svém věku při normální rodině dávno, dávno neřešila. Už nastala ta doba, kdy si s kamarádkou zavoláme, půjdeme zítra po práci na kafe. Ale to prostě nejde. Hele možná bysme mohli, ale nevím kdy, jak my vyjde krmení,

což si myslím, že teď s tím tříletým budu mít trošku jednodušší. Ale prvotní jsou ty potřeby toho dítěte, vy jste až na tom druhém místě. Ale mě to stojí za to. Ale současně říkám, že v okamžiku, kdy už budu mít pocit, že už toho mám dost, že mě to nenaplní, že se neteším na další dítě, tak půjdu o dům dál. Prostě skončím, věci nechám dcerám nebo rozprodám. Nebudu se už vracet do Kojeňáku, do Klokánku. To samozřejmě ne, spíš bych si hledala práci na nějakém středisku nebo v jeslích.

Děkuju. Poslední okruh se týká kvality života, takže bych se zeptala, jak se teď aktuálně cítíte po fyzické a psychické stránce?

Úplně báječně. Já jako žiju hezký život. Já říkám, jestli se mi v životě něco povedlo, tak je to můj muž. Mám dvě báječné dcery. Dobře spolu vycházíme na všechny strany, snad to tady teď nezakřiknu, tak i s tou širší rodinou. Člověk často naráží, že to všude není ideální. Někde jsou problémy s touhle...nebo i v té užší rodině, ale my to prostě nemáme. Jsme se o tom i nedávno bavily s dcerou. Můj muž má dvě ségry. Já mám dva bráchy. Všichni už mají ty své rodiny, prostě spolu vycházíme dobře. My se rádi scházíme. Ne tak často, protože jsme po celý Praze, nebo někdo i mimo Prahu. Prostě nepomlouváme se, rádi se vidíme. A i právě tohle, že chci dělat, já se nesetkala s nikým, jako jste blázni, jako proč, máš svoji práci, tak se ji drž, nekomplikuj si život, cizí děti. Ne prostě všichni to uznali. Říkám z té naší strany jsme víc sociálně, asi od té maminky. Já jsem se trošku té mámy bála, máma je sociální pracovnice. Ví, jak to v tomhle chodí, tak mi řekne, že jsem se zbláznila, mamky teda prvotní reakce byla, tak vždyť to nemusíš dělat navěky. Dneska ty děti miluje, kupuje jim dárky k Vánocům, ať přijedeme. Mamka si pořídila kočár domu, aby když tam přijedu, aby to miminko mohlo jít spát na zahradu, když mě tam manžel přiveze, protože máme problém narvat kočár do auta. Tak si koupila v bazaru kočár. Ptá se, co ten chlapeček, jestli nějaký fotky atd.

Takže tím jste mi zodpověděla i další otázku která se týkala širší rodiny, zázemí...Takže bych přešla rovnou k další otázce, je v životě něco, co byste chtěla změnit?

Ne.

A kdybyste měla na škále od 1 do 7 vyjádřit spokojenost se svým životem, kolik by to bylo?

7

A poslední otázka, jaké tři hodnoty, jsou pro vás v životě nejdůležitější....v klidu si to rozmyslete, je to docela těžká otázka.

No už jsem ve věku, kdy na prvním místě budu říkat zdraví, protože od toho se úplně všechno odvíjí. Já si myslím, že i jakoby, hodně záleží na těch lidech, který okolo sebe máte, kým jste obklopený, takže na druhém místě vztahy. Vztahy v rodině i vztahy s přáteli. Já třeba se trápím tím, když někomu budu něco říkat a on to jakoby nepochopí, úplně to otočí, než já jsem to jako zamýšlela, čímž nemyslím v té rodině, ale třeba příklad, zúčastnila jsem se nějaké internetové diskuze. A když to potom, já to nějak myslím a potom je nějaká odezva, která je že to ten dotyčný vůbec nepochopil a začne to hanět. Konkrétně o tom PPPD – dělaj to pro peníze a je to blbý. A já sama sobě vyčítám, že jsem měla použít jiná slova, abych ho jako přesvědčila. Takže já se toho zúčastňovat nemůžu, musím si říct, že tam se zúčastňují jenom blbci a nejít do těch debat, protože pak si to vztahuju jako na sebe a už se dlouho nezúčastňuju. Takže na prvním to zdraví na druhém ty vztahy a to třetí. Teď nevím, jak bych to popsala, ale já k tomu abych byla v životě spokojená, potřebuju... jsem býk a jako býk musím mít trochu své jistý. Bojím se dluhů, bojím se a mám ráda... já si hrozně ráda čtu a i časopisy si občas koupím, pak si vyčítám, že jsem teda to, ale já to potřebuju. Potřebuju si sednout támhle do toho ušáku a vzít si tu knížku a já když mám toho autora ráda, já ty knížky chci mít. Mě neuspokojí jít do knihovny a vrátit je, já je chci mít doma. Já nemusím mít každý hadr a nedám moc malování. Neutrácím za tyhle věci, ale spíš jako mě ty knížky, nebo nějaký dobrý film zkouknout, protože já k tomu životu potřebuju ten klídek to teplíčko, tu pohodu a pak jsem spokojená. Nemám ráda hádky, já jsem vdaná 28 let a nemůžu se s manželem pohádat, že bychom se večer pohádali a šli našťvaný spát, pak by šel do práce a byli jsme rozhádaný. To bych asi nepřežila. Já nerozumím, když někdo jako týden jsme spolu nemluvili. To tady jako budeme chodit a budeme se spolu míjet. Já nevím, jak to přesněji pojmenovat.

Určitě stačí to takhle popsat. Moc děkuji.

Radka

Dne: 1. 12. 2016

Kde: V místě bydliště

Přítomní lidé: holčička v PPPD

První okruh by se týkal rodinné a osobní anamnézy, takže bych se ráda zeptala, kde jste pracovala a co jste studovala?

Já jsem vystudovala vyšší odbornou školu sociálně právní a po několika dvaceti letech jsem vystudovala ještě vysokou školu. A mám obor sociální pedagogika. S tím, že teda magisterský titul. A moje profesní dráha je pořád v sociální oblasti, ať už jsem pracovala na oddělení péče o děti, což je dneska oddělení sociálně právní ochrany dětí, to bylo ještě z revoluce. Pak mám zkušenosti z prací v kojeneckém ústavu jako sociální pracovnice, ale to jsou spíš kratší a ještě totalitní. Pak jsem kvůli dětem dělala několik let sociální pracovníci ve firmě - tzn. péče o zaměstnance, a když děti povyrostli, tak už jsem si mohla dovolit trochu tu terénnější práci a být trochu víc mimo domov. Tak jsem se začala věnovat v jedné neziskové organizaci zdravotně postiženým lidem. Ale tím, že už jsem měla vysokou, tak mě do terénu moc nepouštěli, spíš mi dávali tu manažerskou práci, což jsem si moc neužila, ale zase jsem vedla tým skvělých lidí a s nimi jsem pak konzultovala všechny ty problémy, kteří naši klienti měli. A potom jsem se rozhodla po těch několika letech se zdravotně postiženými, že ten neziskový sektor, mou pozicí bylo i shánět peníze a zaplatit ty lidi, to prostě jako pár let vydržíte, ale pak když máte uživit 80 lidí a nemáte ty dotace a každý rok vám to skrouhnou víc a víc, a z těch 130, když jsme začínali, pak bylo 80, pak 50, pak už jen dvacet, tak je to takový deprimující, že prostě něco začínáte máte nějakou vizi, kterou i ministerstvo podporovalo z počátku velkými finančními dotacemi, tak pak to prostě nebylo udržitelné. I když jsme byli celorepubliková organizace a žádali jsme krajské dotace a ministerské dotace a všechno, tak bylo míň a míň peněz a je to takové frustrující. Nakonec jich tam zůstalo jenom dvacet a já jsem řekla, že prostě odejdu, že na to nemám. Spíš psychicky, než fyzicky, protože to bylo opravdu jenom shánění peněz a práce pro klienty šla úplně stranou a to už pro mě nebylo. No a v té době jsme se už s manželem rozhodovali, protože naši synové už odrostli, už byli v podstatě dospělí, i když studovali, tak my jsme celý léta uvažovali o tom, že bychom ještě poskytli náruč dalším dětem, ale pořád to bylo něco. Samozřejmě já jsem měla oba dva syny zdravotně postižené, takže s nima bylo hodně práce a nebylo by to vůči nim fér, kdybych vlastně tu péči dělila ještě o další. Takže jsme prostě počkali, až bude ta nejvhodnější chvíle a začali jsme se zajímat o pěstounskou péči, dokonce jsme už měli vytipovanýho chlapečka v DD a šli jsme do toho jako dost bezhlavě a spíš jenom tím srdcem a ne tím, že bychom si zjišťovali informace. A já jsem pak dostala tip na jednu organizaci, jmenuje se Natama, kde si s námi sedli, probrali všechny pro a proti, udělali takový vstupní rozhovor a seznámení se. On ten chlapeček byl taky postižený a hovořili jsme i o tom, že našim rodičům je osmdesát a taky budou brzo potřebovat pomoc a kdo potom se postará o toho chlapečka, když ten taky bude potřebovat pomoc. Takže nám to v podstatě jako rozmluvili. Říkali, že kdyby nám bylo o deset let míň, tak není problém, ono přece jenom s tou padesátkou na krku už je to trochu víc zodpovědnosti, když by dítě dospívalo, my bychom prostě byli ve věku sedmdesátky, tak jako prostě nám to rozmluvili. No a v té době, nebo už rok nebo dva roky předtím jsem četla různé články o přechodné pěstounské péči, tak jsme začali zjišťovat více informací o této možnosti. Také jsme samozřejmě uvažovali o hostitelský, všechny tyhle možnosti jsme jako probrali. Natama nám byla velkou oporou a velkým diskutérem a vždycky nám ukázala i ty negativní stránky té péče, což je dobré, protože vy do toho jdete opravdu srdcem a s tou dobrou vůlí, ale je třeba si uvědomovat i to podstatné, ty následky, které musíte potom snést i v horizontu několika dalších let. Ale oni mají zkušenost velkou. Oni dělají terapeutickou pomoc náhradním rodičům s těmi dětmi. Tam jsme se poprvé seznámili od attachmentu a o poruchách vazby vůbec, takže říkali, že ty jejich zkušenosti jsou takové, že opravdu ty děti jsou jiné, že potřebují jinou péči než naše vlastní děti a že je potřeba, abychom to hodně zvážili. A pak jsme se dostali až k přechodce. To byl nějaký rok 2011. S tím, že už se samozřejmě připravovala novela zákona o sociálně právní ochraně dětí, takže už jsme jako viděli, že tam ten horizont je i o tom, takovým tom finančním zabezpečením těch pěstounů. Ne že by to bylo prioritou, ale už to bylo jako profesně, dáno jako profese, to znamená, že je to naroveň nějakého zaměstnání. A hlavně tam v době, kdy nemáte to dítě, že si nemusíte platit zdravotní pojištění, že se vám to započítává do důchodu. A hlavně u těchto malých dětí nemůžete chodit do zaměstnání, musíte se jim 24 hodin denně věnovat, takže tohle zázemí bylo velice pozitivním

přínosem do toho našeho rozhodování a i ten smysl. Zpočátku to byl opravdu smysl toho, že když jsme se seznámili se všema těma, jak bych to řekla, nechci říct poruchama, ale tím čím si ty děti procházejí, tak největší smysl jsme s manželem našli u těch nejmenších. Protože když to špatně začne, tak se to s těmi dětmi táhne celý život a že i pár měsíců v náruči jedné osoby je pro jejich budoucí vývoj a vůbec vztahový vývoj strašně důležitý, takže jsme se rozhodli, že pokud je to možný, takže bychom se věnovali dětem do tří let. Tehdy to bylo ještě možné si zvolit kategorii, dneska už se o tom hodně diskutuje, dokonce jsou i tlaky, že musíme vzít jakékoli dítě, což nakonec teda i ministerstvo uznalo, že to z technických důvodů není možné, aby člověk v domě nebo v paneláku měl připraveno vše na dítě od 0 do 18, to technicky není možné. Takže jsme se rozhodli, podali jsme si v tom r. 2011 žádost, s tím, že jsme ještě vcházeli do období, kdy nebyla ta novela schválená, a přesto jsme do toho šli, jako o ty peníze toliko nešlo, byli jsme jako nějak zabezpečený, manžel řekl že náš uživý a pokud to bude smyslový a smysluplný, tak to podpoří i tím, že by mi platil zdravotní a sociální pojištění. To bylo to prvoční, chceme pomáhat těmhletěm nejmenším dětem a to to rozjelo. My jsme si přivezli první děťátko, ještě těsně dva dny před Štědrým dnem 22. prosince právě 2012 s tím, že teda jsme se víc jak rok, bylo to víc jak rok, připravovali, bylo to hodně těžký, protože jsme oba chodili do zaměstnání. Museli jsme si brát dovolenou, hodně tam byla příprava v pracovní době, takže ten rok byl hodně náročnej. Ještě nás vyšplouchl magistrát, který nám neuznal přípravu v Natamě, i když nám řekl, že nám ji uzná, takže jsme museli absolvovat dvě přípravy. Jednu jsme absolvovali v Natamě, pak jsme si přinesli ten papír na magistrát, že teda už máme přípravu a oni řekli, že ne, že musíme projít ještě jejich přípravou, takže jsme ještě prošli Paprskem. A pak ještě přišli samozřejmě prázdniny, všichni odjeli na dovolenou. Byli na dovolený asi tři měsíce, protože to chvíli leželo u revizního lékaře, pak to leželo u psychologa, pak to leželo nevím kde a my jsme vlastně rozhodnutí o zařazení dostali až 30. listopadu, takže opravdu jako takový ten postup byl spíš to neuspěchat a my máme na všechno čas. Ted' my už tady všechno připravený, natěšený. Já hlavně jsem v práci řekla, že budu končit a ted' jsem nevěděla, kdy budu končit to je takový, dneska říkám, nikdy v práci to neříkejte, prostě je postavte před hotovou věc, ale člověk má ohleduplnost vůči kolegům a nadřízeným, aby je připravil na to, že prostě ze dne na den jde na mateřskou, takže jako chápu, že to potom nejde naplánovat, takže říkám prvoční motivace byla ta, že chceme pomáhat těmhle dětem, aby u nich nevznikli poruchy vazby, aby dostali ten základ. A až postupem, tohle je naše sedmé děťátko, postupně se ta motivace měnila téma zkušenostma, které jsme měli. Protože jsme dostali samozřejmě i starší děťátko z kojenecké ústavu a tam ta porucha byla velká, bylo teda devítiměsíční, ale už těch 9 měsíců v kojenečku je hodně. Pak jsme dostali nedonošený děťátko, který bylo 6 týdnů v inkubátoru, takže i tam už byla určitá porucha. No a pak jsme měli jednoho hodně závislého od závislé matky, které bylo měsíc na opiový tinktuře, takže měsíc bylo taky na JIPce v nemocnici, v porodnici. Takže jsme z těch sedmi dětí, měly tři, které nebyly hned jako po porodu, aby tam nemohlo něco vzniknout, takže téma zkušenostmi jsme přicházeli stále více na to, že když si to dítě přineseme hned 5, 6, nebo i 10. den z porodnice, když to soud rozhodne, tak je to furt lepší než po šesti týdnech nebo po dvou měsících. Z tohoto důvodů už je ta motivace ted' taková, že nám jde o to dostat ty děti z toho zařízení, co nejdřív, abychom jim mohli dát, co potřebují. Protože čím víc jsem s těma dětma, tím víc si uvědomuju, jak moc je to důležitý, aby u nich byla jedna osoba, aby načítala jejich potřeby a hlavně, aby na ně reagovala a poskytovala jim prostě to co potřebují, protože já vždycky říkám, že těch 9 měsíců vůbec nevíme, co ty děti zažívali, protože většinou to nejsou děti, které přišli na svět chtěně, spíš nějakým omylem, i když se ta maminka rozhodla, že to děťátko donosí a pak rozhodla o tom, že ho předá do adopce, tak i to se na tom děťátku podepisuje a je možný že, já mám takovou teorii, že ty děti tři měsíce jako donáším, tzn. že máme ještě jeden trimestr, který ty děti dostanou, ale nenahradí to samozřejmě těch devět měsíců ty tři. No a ty tři měsíce se jim věnuju opravdu maximálně, jsme spolu tělo na tělo 24 hodin, což je normální, ale jsme hodně spolu. Já jako uznávám i spaní s dětma, jsme takovéto kontaktní, intuitivní rodičovství, tohle všechno se snažím na ty děti aplikovat, no a pak už máte jenom takovej dárek. Odměna za to, že to dítě věří v tento svět, má prostě tu největší důvěru, že kdyby cokoli, tak jenom zavolá a okamžitě je tady někdo, kdo mu je k dispozici, takže po těch 3 až 4 měsících vidíte, jak to dítě rozkvetne. Ono opravdu rozkvetne, to je opravdu jinej človíček, než když si ho přinesete z porodnice, takže ono to stojí za to a to je prostě motivace, opravdu ta největší, co může vůbec existovat.

Ted' bych se ráda zeptala kolik je aktuálně dětí ve vaší rodině, i když jste mi teda asi už odpověděla, že máte dvě děti vlastní a holčičku na přechodnou dobu...

Ano, vždycky mám jedno v té přechodce, sourozence jsem ještě neměla.

Ted' bych se zeptala, jak vnímáte vztahy mezi vašimi syny a dětmi v PPPD, jestli se tedy potkávají?

Potkávají se hodně. A dokonce ten mladší syn s námi ještě donedávna bydlel, protože studoval, teď tedy od září nastoupil do zaměstnání, už se osamostatnil. Zpočátku z toho měl teda on obavy, protože měl před prvníma státnicemi a jak se mu bude učit, takovéty zkušenosti, že dítě stále pláče. Tak jako samozřejmě děti pláčou, ale musí k tomu mít, že jo důvod. Naše děti k tomu měli důvod ten, že opravdu jsme tam měli několik dětí, které byli od závislých maminek, takže ta ta takováta nespokojenost, nemám to správný slovo. Že ty děti byly hodně neklidný. Hodně, hodně neklidný, hodně plačtivý, špatně spinkají. Prostě ty následky té závislosti, i když jsou čistý, protože ty vám z porodnice nepustí dřív, dokud ty výsledky nejsou dobré, tak prostě ta psychika je ještě dlouho narušená, takže samozřejmě toho se nejvíce obával, ale brzo přišel na to, že tou péčí se dá všechno změnit, zmírnit, pokud se těm dětem věnujete, tak oni pláčou chvilinku a dá se to všechno zvládnout a spíš naopak bych řekla, že mi byli velkou oporou, hlavně v tom počátku, když já sama jsem měla pocit, že některé ty věci nezvládám. Ta zkušenost je hrozně důležitá, že víte jak se zachovat, co máte dělat. Důležité je i to sdílení mezi námi pěstounkami. Najednou zjistíte, že to není vaše chyba, že je to prostě normální, že to není tím, že špatně pečujete nebo že děláte něco špatně. Že je to součástí té péče, že ty děti takový jsou, a proto potřebují tu péči, kterou my jim dáváme, takže mi byli velkou oporou v tom úplným počátku, kdy jsem si říkala, já to nezvládnou, já to nedám. A když jsme předávali první dítě, tak to je taky, nevíte, jaké emoce vás zasáhnou, protože prostě k tomu dítěti si tu vazbu ten vztah uděláte jako k vlastnímu, a pak najednou prostě přijde den, kdy ho předáte. Hlavně u toho prvního děťátka říkám, tam to bylo asi nejtěžší, najednou je prázdný byt, je tu hrozný ticho, nikdo tu není, ty velký nedělají žádný rámus. A já jsem ještě měla to první to velký, takže to tady bylo všude, takže já jsem tady furt lítala, zachraňovala jeho sebe, následky, které by případně mohli být. Takže já jsem prostě byla tak jako nešťastná, že nemám co dělat, protože fakt jedete čtyřicet hodin non stop a ještě ten chlapeček měl hodně, on prostě nespál. On spal 45 minut v noci a okamžitě se probouzel, takže my jsme tři měsíce spali, že jsem ho měla na sobě na hrudníku a tímhle způsobem jsme spali, takže on spal, ale já ne. Já potřebovala, aby on si odpočinul a byl v pohodě, takže jsem věnovala vlastní tělo, aby byl v klidu a on opravdu tu důvěru během pár měsíců našel a zklidnil se. Ale bohužel to trvalo ty dva a půl měsíce, než přišel na to, že může v klidu usnout, že se nic neděje. Takže já když jsem ho předala, tak jsem byla úplně vyplivnutá, to byl fakt záhul. A v tu chvíli mi moje děti byli opravdu oporou a pomáhali. Oni doteď, když potřebuju, tak tu jsou hned. Starší se teda teď oženil, už mám rok a půl starou vnučku a odstěhovali se do Ostravy, ale stále pracuje v Praze, takže je neustále tady. Takže jeden pokoj je takový hostitelský, kde se střídají, takže je tu vždycky veselo. Musím říct, že kdykoli, cokoli jsem potřebovala, tak jako a mají k těm dětem neuvěřitelný vztah. Myslím si, že teda, ten starší ten teda odešel dřív a má už vlastní dítě, takže tam je ta zkušenost zase jiná, ale ten mladší má k dětem tak úžasný vztah, že bude budoucí nevěsta mít velký plus. Já se opravdu nebojím mu dítě svěřit, dokáže se o něj postarat od A až do Z. Já si myslím, že jsou oba synové po manželovi, že jsou velmi empatičtí, k dětem mají úžasný vztah. Takže kdykolik, cokoli je potřeba, mám v nich velký zastání. Takže musím říct, že bez, no manžel o tom ani nemluví, protože bez jeho souhlasu a nadšení bych to určitě nedělala, ale i bez toho souhlasu té širší rodiny, jako je babička, bez toho bych do toho nešla, protože to ovlivňuje celou tu rodinu. Ten osud toho dítěte, i když my jim nic neříkáme o těch osudech dětí, ale to vycítíte, když jste s nima, že jim něco schází, že odněkud přišli a někam zase putují, tak to prožívají s námi úplně stejně. Takže bez jejich souhlasu a pozhnutí bych tu práci nedělala, to fakt ovlivní celou rodinu.

Vy nebo manžel jste si první všimli toho, že existuje institut PPPD?

Myslím si, že já. To bylo na základě nějakého článku v novinách ještě daleko, daleko předtím. Oni vlastně Hláškoví začínali už před rokem 2009 a už tenkrát myslím, že jsem v časopise četla s nima rozhovor a říkala jsem si, že to by v podstatě bylo to, pro co bychom se rozhodli, kdybychom měli možnost se těm dětem věnovat. A pak, když jsme sháněli další informace, i když jich ještě moc tehdy nebylo, tak Natama se nás snažila seznámit se vším, co s tím souvisí. Já jsem se pak seznámila s Hláskovými a tím to vlastně celé začalo, to jejich nechci říct, že nadšení, ale to zapálení pro tu věc, že těm dětem je potřeba pomoc a ty jejich zkušenosti jsou fakt neuvěřitelné a ono se to přenáší i na nás.

Ted' bych se zeptala na osobní otázku, jestli jste věřící?

(kroutí hlavou, že ne)

Děkuju. Druhý okruh se týká dětí, co jste měla v PPPD, jestli byste mi o každém příběhu toho dítěte mohla něco říct, odkud přišli, kam šli a tak?

Tak my máme zkušenost, jak z kojenáku, tak z porodnice. Z kojenáku to bylo devítiměsíční děťátko a bylo u nás 5 měsíců a vracelo se do biologické rodiny, takže máme zkušenost i s předáním do biologické rodiny. A z těch zbývajících šesti dětí, protože i tohle je už uzavřený příběh (*tím bylo myšleno dítě, které chová v náručí*) a už taky to má šťastný konec, všech šest přecházelo do náhradní rodiny, což znamená, že se nevrací do biologický. Všichni měli souhlas matky už v porodnici, ale některé matky po šestinedělí ten souhlas neztvrdily. A tím pádem se to třeba protáhlo a muselo to projít soudně, takže u nás byli třeba deset měsíců. A díky tomu, že jsou tam nějaké lhůty, které se musí dodržovat, než se rozhodne, že to děťátko je právně volné a že je možné jej osvojit. Takže 5 jich šlo do náhradky a dvě z toho byly, nechci říct, že starší, ale nebylo to po porodu, protože jeden byl nedonošený, takže jsme ho dostali asi po sedmi týdnech jeho věku, protože byl v inkubátoru a další bylo po detoxikaci. A pak jsme měli děťátko, které taky mělo maminku závislou, ale tam nebyla potřeba opiová tinktura, ale ve stoličce měl ještě drogy, takže tam se to potvrdilo. Děťátko závislé od matky na alkoholu, ale hodně, protože tam byla prognóza, že děťátko se nebude vyvíjet, že mu neporoste mozek, že to bude velkej ležák, ale naštěstí nic se nepotvrdilo. První neurologické vyšetření bylo tak pesimistické, že to bylo neuvěřitelné, a když jsme tam za měsíc přišli znovu, tak paní doktorka nechtěla věřit, že je to to samé dítě. Takže jsme měli i tuhle zkušenost. No a z těch šesti dětí, pět šlo do péče budoucích osvojitelů a jedno šlo do dlouhodobý pěstounky s vyhlídkou na osvojení, protože se jednalo o děťátko cizí státní příslušnice a tam je to komplikovanější. V tom soudním řízení je to mnohem komplikovanější, aby byl vysloven nezájem rodičů, takže proto šla jako do pěstounky, s tím, že až se vyřeší státní občanství, uvolní se z toho svazku té země, tak pak to bude moct být nějak soudně ukončeno a děťátko bude právně volné, takže tam byl tenhle problém.

A ten nejdelší pobyt a nejkratší bylo těch deset měsíců a....

To bylo úplně na začátku 3 měsíce, to bylo ještě před účinností zákona o sociálně právní ochraně, kdy o tom rozhodovali jenom OSPODY, takže v podstatě byli vybráni ty rodiče a v podstatě do týdne měli miminko, protože to nešlo přes soud. Na týden se přestěhovali do Prahy, protože my jsme měli děti z celé republiky, ne teda jenom pražský. Takže si objednali pokoj v penzionu a od rána do večera tady maminka byla, abychom mohli překlomit vazbu a opravdu se to za těch 5 dnů u toho 4 měsíčního povedlo.

Ted' bych se zeptala celkově na ten průběh PPPD, včetně doprovodných organizací s kterými jste spolupracovala a tak.

Takhle, úplně na začátku, kdy ještě nebyl v účinnosti zákon, to ještě doprovodné organizace nebyly, neexistovaly, tak i přesto já zůstala u Natamy, protože nám dělala přípravu a nabídla nám formu doprovázení, i když to ještě nebylo v zákoně, nebylo to jako povinnosti. Takže jsme s Natamou spolupracovali, pomáhali nám s tím prvním chlapečkem, protože tam byl každotýdenní styk s biologickou matkou. Takže i v té době, kdy to nebylo povinný, byl asistovaný kontakt a prostě bez Natamy si myslím, že bych to opravdu nedala. Protože maminka byla deset let na ulici, tzn. bezdomovec a její sociální chování, prostě cokoli co se týká sociálních věcí, jako komunikace, hygieny, prostě všeho, bylo úplně na jiné úrovni, takže domu bych si ji prostě nevzala a byla jsem strašně ráda, že Natama nám poskytla svoji hernu a mohli jsme se tam s maminkou scházet. Což je úplně úžasná věc tohle zázemí a z počátku to bylo za přítomnosti psychologů a i když to nebylo jejich povinností, tak to dělali a jsem jim za to vděčná, protože to byla velká pomoc. U Natamy jsme uzavírali i první dohodu, protože jsme v ní měli velkou důvěru a v té době už vznikala i Dobrá rodina. Já jsem byla u jejího vzniku. S Hláskovými jsem i pomáhala se vznikem seminářů pro budoucí zájemce, jsme tam přednášeli s manželem, takže jsme byli i u zrodu. A v té době vlastně Natama dostala dřív tu možnost uzavírat dohody než Dobrá rodina, takže i z toho důvodu jsme zvolili Natamu. Navíc jsem si říkala, že když budu s Dobrou rodinou spolupracovat jako dobrovolník, tak je lepší, aby mě doprovázela jiná organizace. Což se teď za poslední půl rok potvrdilo, protože Natama nás na začátku roku požádala, že její kapacity jsou zcela vyčerpány a ona se celou dobu věnuje všem náhradkám, jak osvojitelům, tak dlouhodobým pěstounům spíše po té terapeutické stránce, tzn. ona je doprovází, ale terapeuticky jim pomáhá v péči o ty děti a je to malá organizace a nechť expandovat a my jsme byli jediný přechodný pěstouni, které měli a ta administrativa spojená s tím, co musí všechno dělat jen pro toho jednoho, tak nás požádali, jestli bychom si nevybrali jinou organizaci a nerozváděli dohodu. Takže jsem přešla v březnu k Dobré rodině, no a od března se řeší situace, kdy já jim pomáhám dělat všechno možný jako dobrovolník a zároveň mě

doprovázejí a stále řešíme střety zájmů. Takže doufáme, že nebudu muset odejít, nebo přestat se všemi aktivitami, které pro Rodinu konám, teď tam mají nového pana ředitele, tak doufám, že se to vyřeší. Ale to je jen tak na okraj, že bych dělala ráda v Dobré rodině cokoli, pomáhala, protože vím, že to má smysl. Věřím v tu filozofii, kterou tam Hláškoví zavedli a oni ty zkušenosti mají tak obrovský, že jako šířit vše co oni umí, znají, si myslím, že je dobré, aby se rozvíjelo po celé republice. Protože naše zkušenosti, protože jsme trochu organizovaní na sociálních sítích s pěstouny z celé republiky, tak vidíme a slyšíme ty zkušenosti ty jiných pěstounů, jak doprovázející organizace jsou různé úrovně a neposkytují, nechci říct, že komfort. Každý si to představuje jinak, co by doprovázející organizace měla dělat. Pro mě není důležitá materiální podpora, že mi seženou dudlík a plíny a já nevím, prostě materiálně, ale že mě pomůžou po té psychický stránce tzn. v péči o dítě, v péči o mě, že jsou čtyřicet hodin na telefonu, když potřebuju tak pomůžou. Kdyby se cokoli stalo, tak se na ně můžu obrátit a nejsem v tom sama. A je tam taky takovej ten určitý pohled třetí osoby, protože my jsme hodně emočně zaháčkovaní u těch dětí, takže občas máme zatmění před očima a ten pohled toho nezainteresovaného účastníka toho příběhu dítěte je strašně důležitý, takže já jako prioritu doprovázení považuju tohle. Mimo Prahu, možná i téma ekonomickými podmínkami, mimo Prahu kvitují že mají plíny a že mají dudlíky. Já to nepovažuju za to podstatný, co by doprovázející organizace měla dělat. Já to třeba pro Dobrou rodinu dělám, sháním sponzory, oslovuju organizace. Ano, dělám to, ale není to jako priorita té organizace, priorita je pomoc těm pěstounům po té trochu jiné stránce, než té materiální. Takže je to různý a já přešla do Dobré rodiny z toho důvodu. Protože kdykoli cokoli, tak tam vím, že je pomoc. A snažím se teda, nebo snažím všichni, protože nás je tady samozřejmě více v Praze, mluvit o tom, co je podstatou toho doprovázení a co by každý z těch pěstounů měl vyžadovat. Že tam je prostě spousta možností, které nám ta organizace dát může. My si samozřejmě můžeme vybrat. Já jsem, abych odbočila, já si ze začátku myslela, že zvládnu sama, já nepotřebuju dalšího člověka, ale ono vás to hrozně vysiluje a vy potřebujete být v pohodě při péči o to dítě. Vy se nemůžete nervovat, že soudní nařízení, nebo soudní rozhodnutí je takový a makový. Vy prostě, ano, já jsem profesně deformovaná, protože jsem sociální pracovník a mám k tomu hodně blízko. A u doprovázení jsem si uvědomila, že od těch starostí jsou tu jiní lidé, možná víc profesionální než já. Takže k tomu jsem dospěla, ale ze začátku jsem si říkala, já vás nepotřebuju. Ne že bych jim to řekla naplno, ale vnitřně jsem si to myslela. To zařídím, to zvládnu, není to problém.

A ještě s nějakou další organizací máte zkušenost?

Jako osobní ne, ale jakože jsme v kontaktu, Rozum a cit hodně. V jihomoravském kraji tam jsem kontaktovala spoustu organizací jenom z toho důvodu, jestli by nepředali naše kontakty svým doprovázejícím klientům. Takže jsem tam mluvila s několika organizacemi, takže tam jsem hodně cítila rivalitu, jako co nám Pražáci chcete. My jsme jenom pouze chtěli, jestli by, jestli o tom víte, Hláškoví, nebo tedy Alžběta konkrétně vymyslela a nabídla to MPSV, mapování příběhů našich dětí. S tím, že ministerstvo to tenkrát, běží to už třetím rokem, nechci říct, že odmítlo, nemělo kapacitu, kdo by to tam dělal. To bylo zrovna období, kdy se tam měnili ministři, takže Alžběta to nabídla. Nebo takhle nabídla, udělala to, hodila to na web a technicky to podpořila. Je to prostě mapování příběhů dětí, je to anonymní, nikdo do toho nevidí, ale je tam zmapováno odkud přicházejí, kam odcházejí, jak probíhá ta péče, kdo jsou rodiče těch dětí. Je to obecně, nic konkrétního. A ty výsledky pomáhají nejen Dobré rodině při argumentaci různých věcí, ale i ministerstvo je využívá. A všichni, když potřebují dokázat, že naši děti necestují. Nejsou baťůžkáři, že si je nepřehazujeme, že když přejdou do přechodky, tak se to snažíme vyřešit, aby to řešení od nás už bylo konečný. Takže právě tohleto mapování je strašně důležitý a já jsem oslovovala doprovodné organizace, aby předaly tuhle informaci pěstounům, a tam jsem cítila opravdu hodně negace vůči tomuhle tomu, i když jsem to vysvětlovala. Já opravdu nerada píšu, protože to nedokážu tak popsat, aby to bylo dobře pochopeno, takže radši telefonuju, nebo dojeďte za mima a vysvětlím jim, v čem spočívá ta práce a proč to děláme a tak. A i přesto jsem měla pocit, hlavně teda jižní Morava, Ústecký kraj a taky Severní Morava, takový jako nepleťte se nám do toho, my víme, jak to máme dělat a nějaký Pražáci. A já nevystupovala jako Pražák, ale jako pěstounka, která má zájem na tom, aby se o našich dětech dozvěděla veřejnost, ne jenom laická, ale ta odborná, která o nich rozhoduje, že to opravdu je strašně důležitý vědět. Protože my chodíme často na sociální výbor poslanecké sněmovny. Snažíme se na každé zasedání, a tam neustále slyšíme tím, jak je ta péče o děti roztržistěná mezi ministerstva, tak nejsou jednotlivé statistiky o tom, co jsou to za děti a kam jdou ty děti. Protože oni pendlují od ministerstva zdravotnictví, když se narodí a skončí v kojeňáku přes MPSV, které mapuje celou tu dobu, ale neví o všem, jenom po té stránce té sociální práce, která když se o nich dozví, tak se dozví, pak přicházejí do DD, což spadá pod ministerstvo školství a pak ještě ministerstvo spravedlnosti, které rozhoduje o dětech po té soudní stránce, takže je to tak strašně roztržistěný, že kdykoli poslanci chtěli na MPSV

informace jako čísla: „My chceme čísla.“ Ale my vám je nedáme, pokud nebude ta péče sjednocená, tak každé ministerstvo vám dá čísla jen za sebe, za tu svou péči, ale není to, že by tam byla kontinuita mezi tím, že tohle dítě je takový a šlo tam a udělalo tohle a poskytl jsem mu tohle. Tohle prostě do čísel nedáme. Takže to mapování bylo takovým prvním krokem k tomu, že tam nějaká ta kontinuita aspoň v té přechodce byla. Tzn., přišlo dítě do přechodky, prožilo v ní něco, to je tam taky zachycené. Přišlo od těch rodičů a dále pokračoval ten jeho příběh tam a tam. Takže buď šel do náhradky, do biologické rodiny zpátky, třeba přímo rodičům nebo do širší rodiny. A my jsme do toho dali i takovou tu psychohygienu toho pěstouna, tzn. doba odpočinku, co na to širší rodina těch pěstounů. Budou pokračovat, nebudou, abychom i tyhle informace měli. Aby si každý z nás uvědomil, že odpočinek je hrozně důležitý. Když nenaberete sílu a pojedete non stop, což z počátku po těch třech dětech ještě říkáte: „já mám síly dost to je v pohodě já jedu“. Takže si jedno předáte rodině, tady si uklidíte a jedete dál. To se nedá dlouhodobě zvládnout. Každý máme nárok na 14 dní ročně na dovolenou. To je hrozně málo, když pak jedete čtyřicet hodin deset měsíců a opravdu jedete non stop, tak minimálně 3 týdny. Protože ten jeden týden uklízíte, druhý lítáte po doktorech, protože na to předtím není čas. Na ty prevence a tak, protože nechcete obtěžovat širší rodinu: „hele pohlídej mi, já potřebuju tady a támhle“, tak já až předám, tak si to oběhám. No a pak konečně si sednete a řeknete si, tak mám hotovo a už bych si mohla odpočinout a už tam není ten čas. Tak teď i magistrát, například Praha je v tomhle skvělá, že se i ptá, jakou si představujete dobu odpočinku. Samozřejmě, že někteří pěstouni jsou takový nekritičtí k sobě sama, že si řeknou: 14 dní mi stačí a tam je důležitá role té doprovodky, která mapuje těch x měsíců té péče a řekne: „nenene, tady by to chtělo ještě dva týdny“, navrhne, abyste si opravdu odpočinuli. A magistrát na to opravdu dbá, protože on nás nezná, on nás zná jen podle papírů, ale ta doprovodka tady je, každou chvíli s náma komunikuje. Ví o všech problémech, co máme s tím dítětem, co jsme si zažili, co jsme si prožili, ví o zdravotních problémech nebo tak. A pak řekne: „nene v zájmu duševního zdraví musíte mít odpočinek o týden nebo o dva delší.“

A doprovodka teda pošle zprávu na magistrát?

Ona posílá každý čtvrt rok zprávy našim sociálním pracovnícům, po předání udělá takovou souhrnnou zprávu, takže tam to je. Je to na základě toho doporučení, vzhledem k tomu, jaká ta péče o to dítě bylo, tak že doporučují. Třeba já jsem po minulém dítěti měla zdravotní problémy a potřebovala jsem rehabilitaci. Chytili mě klouby a bohužel teď se to objevilo znovu. Já jsem se dala do kupy, převzala jsem po měsíci další miminko, dodělala jsem všechny ty rehabilitace, všechno v pohodě a najednou se ty klouby ozvaly znovu, takže chodím po různých vyšetření. Takže v tuhle chvíli říká doprovodka, no tak to až předáte tak minimálně měsíc, takže ona tohle doporučí tomu orgánu, což je v tomhle případě magistrát, takže oni nám dají delší volno, abychom se mohli připravit na další dítě, protože když nebudete v pohodě, tak ta péče není kvalitní, je potřeba, aby bylo všechno v pohodě.

A na začátku vám volají pracovníce z OSPODU nebo magistrátu?

Teď se to sjednotilo. Ze začátku to bylo hodně roztržité, nevěděla levá ruka, co dělá pravá. Od loňského roku, kdy my jsme trochu... no my jsme začali zlobit, my pěstouni, protože v jednu chvíli tady bylo deset volných pěstounů a děti chodili do kojenáku a my jsme se to dozvěděli. My jsme mysleli, že nejsou děti a proto deset pěstounů v Praze je volných a pak jsme se to dozvěděli, že prostě komunikace mezi OSPODy jednotlivých městských částí a magistrátem je na tak špatné úrovni, že pro ospodačku je snazší strčit dítě do kojenáku. Za prvé je s tím méně práce, než když ho musí dávat do přechodky, myslím administrativní práce, takže prostě to rozhodnou a pošlou a je to. Je to vyřešený. A my jsme prostě tenkrát zašli i na magistrát za radní a požádali jsme ji o pomoc. Za radní pro sociální věci, ona se hodně zabývala zdravotními postiženími a my jsme ji otevřeli oči v tom, že je potřeba, aby se podívala i na děti ohrožené, děti v kojenáku. A najednou to od loňského roku začlo fungovat, komunikace se rozjela. Nevím, jestli to bylo třeba změnou lidí tam, to je úplně jedno, mě to nezajímá, důležitý je, že to funguje, takže teď je zavedený takový systém, že kterákoli ospodačka zavolá na magistrát, řekne problém, kterej tam má s tím dítětkem a magistrát má seznam všech pěstounů, koukne a řekne té ospodačce a ta potom nás kontaktuje, ale to vždycky po domluvě s magistrátem, aby tam měli evidenci jaký děti a co a jak. Ze začátku jsem říkala, že nás nutili brát děti od nula do 18, tak i magistrát začal uvažovat trochu jiným způsobem, že nás má trochu specializovaný, protože každý se cítíme na něco jinýho. Někdo na miminka, někdo na větší děti, někdo má i podmínky pro větší děti. Takže to začli respektovat, takže kuknou do seznamu a řeknou: „sice tady paní je dva měsíce volná, ale chtěla by větší děti a máme tady teď tři týdny volnou pěstounku, která chce miminka, tak ji prostě dejte miminko, protože je

specializovaná na miminka a na tuhle péči.“ Takže říkám hodně se to během roku změnilo, přístup, organizace, vůbec všechno. My jsme teď končili setkání na ministerstvu. To bylo poprvé, co se setkali ospodačky, doprovázející organizace a my jako pěstouni. Ministerstvo teď jezdí po všech krajích a dělá to ve všech krajích a tam bylo moc hezký, že jsme si to mohli jako říct. A pochválit ten koncept, že to takhle opravdu vyhovuje všem stranám. Tam se mluvilo i o tom, jaké jsou role a kompetence těch doprovázejících organizací, protože to taky některým opsoďákům nebylo jasné a odmítali třeba komunikovat s doprovázející organizací. Takže to je taky strašně důležitý, aby každý věděl, kde je jeho úloha, co je jeho úlohou. Že doprovodná organizace je tu pro pěstouna, pro to dítě a může nabídnout jakoukoli pomoc i OSPODU a je součástí sociálně právní ochrany, protože má ten status, což jen tak mimochodem my ho nemáme. My jako pěstouni nejsme součástí sociálně právní ochrany dítěte, i když je nám dítě svěřeno, my máme jenom pečovat. Jenomže bez informací, které k tomu pečování potřebujeme, to prostě nefunguje, my musíme vědět vše k tomu děťátku, protože přijdete k jakémukoli doktorovi a on se ptá na anamnézu a pokud řeknete já nevím, tak pak ta diagnostika je mnohem delší. Čím víc víte, tím více pomůžete lékaři při jakýchkoli problémech dítěte. Takže i to jsme si tam ujasnili, že to je prostě potřeba. Že i když to zákon nestanovil, že mi tyhle informace potřebujeme.

A volali vám tedy někdy kvůli staršímu dítěti?

Volali. Syn tady donedávna bydlel, takže já jsem mohla mít dítě jenom v ložnici, nemohu ho strčit staršímu synovi do pokoje. Takže spíš z těchto bytových důvodů jsem chtěla dítě do tří let, pak mají hernu, tady si to uzpůsobí, je tady hrací prostor. Aby to prostě neomezovalo mou rodinu. Takže když mi zavolali, že mají dvouleté dítě, tak já jsem neodmítala. Ale bylo to někde od Jeseníku, bylo to daleko a v tu chvíli to nikdo neřešil. Říkám ano jsem volná, ano jsem ochotná přijmout dvouletou holčičku, není problém, ale řekněte mi proč, jaký je tam plán. Proč by tady to děťátko mělo být, co se očekává. Je potřeba se připravit a v případě téhle holčičky šlo o to, že maminka byla psychiatricky nemocná a z toho městečka, kde bydlela v azylovém domě, ji nabídli léčbu tady v Praze a na rok. Je to takové komunitní centrum, kde se tyhle nemocní léčí. Nebyla to žádná závislost, byla to opravdu psychiatrická nemoc. No, a aby se tady s malíčkou mohla stýkat, tak by bylo dobré, aby ji převzala pěstounka z Prahy. Říkám, no to není problém, teď mi jenom řekněte, kde to komunitní centrum je, abych věděla, jak tam budu jezdit. Já jsem takový systematický člověk, hned vymyslím, co a jak, jak to bude fungovat. Samozřejmě mě zajímalo, jaké jsou tam návštěvní hodiny, kdybychom tam mohli za tou maminkou chodit, kdy by ona mohla chodit ven, třeba na hřiště že jo, byla to dvouletá holčička, bylo to přes léto. Prostě už mi to šrotuje v hlavě při té první informaci, tak mi to sdělili, a jelikož já jsem pracovala se zdravotně postiženými, takže i s psychiatricky nemocnými, tak jsem věděla, kde to komunitní centrum je, našla jsem si jejich webový stránky, pozjistovala jsem si veškeré informace. No a už jen z těch webových stránek jsme zjistila, že to komunitní centrum ano má sídlo v Praze, což mi bylo divný, protože taková zařízení většinou bývají mimo Prahu, prostě mimo méně obydlenou oblast. Samozřejmě, že to bylo 90 km od Prahy. Já jsem nelenila, já vím, že to třeba není moje kompetence, ale bylo to v zájmu toho dítěte. A já jsem zavolala do toho 90 km vzdáleného a ptala jsem se, jaký jsou tam podmínky pro to přijetí a hlavně návštěvy. A oni: „návštěvy? My jsme uzavřené komunitní centrum a minimálně 3 měsíce neuvidí nikoho ze svého příbuzenstva.“ A já říkám: „Ani dceru?“ No to v žádném případě, to by narušovalo průběh léčby, minimálně tři měsíce je to na uzavřeném pracovišti a po těch 3 měsících se to zhodnotí a může to být klidně ještě další tři měsíce. Tak já říkám, takže ona by tu holčičku půl roku neviděla. Takže volám zpátky do toho městečka támhle v horní dolní a říkám té pracovníci: „Máte tyhle informace?“ Jako já nejsem proti tomu, aby byla v Praze, ale je to zbytečný. Vytrhnete ji z prostředí, které má tam. Odvezete ji úplně do neznáma, a kdyby tam byl styk s matkou, ale tady styk s matkou nebude, minimálně 3 měsíce, možná půl rok. Tak to všechno říkám téhle ospodačce a říkám víte tohle všechno? Nevěděla. Tak říkám tak víte už proč jsem se ptala na začátku, jaké máte informace a plány. Jasně styk s matkou, ale ví tohle maminka, že by holčičku minimálně 3 měsíce neviděla. Vy ji navrhnete komunitní centrum, léčbu, ale musí vědět i ty podmínky. No byli ze mě vyplesklí. Já vím, že ty informace na malých městech třeba nejsou takové a že já jsem unikát v tom, že jsem profesně deformovaná a že potřebuji všechny informace. A oni mi pak děkovali. No tak jsem odmítla a volala na magistrát a říkám, ale já jsem ho neodmítla, jenom bych prostě nemohla poskytnout takovou péči, která by se ode mně očekávala a teď jsme jim řekla ty důvody. Nebo mi volali z Moravskoslezského kraje, že tam mají zdravotně postižené dítě, už větší, myslím, že šest let a maminka jde na operaci tady do Prahy a jestli bych ho teda nevzala, že by tam teda byla docházka. Myslím, že do Motola nebo někam na návštěvu. Taky bych ho vzala, i když mám kategorii 0-3, protože to bylo potřeba, protože maminka musí na operaci, protože to bylo akutní a že teda nemá nikoho, kdo by se o dítě

postaral tam a že bude dobré, když bude tady a že i dítě souhlasilo s tím, že bude u nějaké tety se strejdou, aby mohlo maminku vidět minimálně dvakrát týdně na návštěvách. Pak se to vyřešilo teda úplně jiným způsobem, protože operace se odložila, tím pádem i naše péče. Takže se dostáváte i do takových situací, kdy vám zavolají, ano jsem připravená a pak čekáte, protože to má nějakou posloupnost, jestli už na tom, zda maminka na operaci půjde, nebo jak to mají v komunitním centru. A pak jsem měla mít dvakrát děti, jedno šlo z kojeneckého ústavu a jedno šlo z porodnice. A to taky v tu chvíli řeknete ano, jsem ochotná, jsem připravená, dejte my vědět, kdy si mám děťátko vyzvednout a oni mi za pár týdnů, dva týdny to trvá, zavolaj, že to nevyšlo, takže vy dva týdny čekáte. A v obou dvou případech, co jsem teď jmenovala, bylo rozhodnutí soudu, že v případě toho děťátka v kojeneckém ústavu, že dítě tam zůstane, protože žádnou přechodnou péči nepotřebuje.

Jak to nebo proč?

Zdůvodnění já se nedozvím, protože v tu chvíli já nejsme účastníkem. Účastníkem je ten OSPOD a ty rodiče, kteří jsou uvědomněni o tom, že by dítě šlo z kojeneckého ústavu do přechodky, takže já jsem se nedozvěděla, proč se ta soudkyně rozhodla, že dítě v kojeneckém ústavu zůstane. Dozvěděla jsem se to v tom případě, když jsem si měla jít vyzvednout holčičku z porodnice. A v pátek jsme šli do porodnice. Holčička měla zdravotní postižení, takže jsme šli už v pátek, aby nám řekli, co všechno dělat. V pondělí se dal návrh k soudu a předběžko je vykonatelný do čtyřadvaceti hodin, takže už v pondělí bych si vyzvedla dítě, nejpozději v úterý, takže my tady připravili vše na příchod toho děťátka. Byla to pětidenní holčička, ale říkám nějaký velký handicap tam byl. No a v pondělí mi volali z OSPODU, že to soudkyně shodila ze stolu, že dítě je tak zdravotně postižené, že musí do kojeneckého ústavu. My jsme se toho lékaře vyloženě ptali, jestli potřebuje to dítě lékařskou péči, řekl nám, že ne, že kdyby byla maminka schopná, tak stačí určitě docházení ambulantně, že je dítě schopno být v rodině.

A dostane soudkyně tohle rozhodnutí od lékaře?

Ano. A přesto rozhodla, že dítě potřebuje být čtyřadvacet hodin pod lékařským dohledem a že potřebuje nebo že je svěřena do kojeneckého ústavu. No a tenkrát se OSPOD odvolal a tím pádem jsem se stala účastníkem řízení. V tu chvíli odvolání jsem se stala, a když to přišlo na městský soud, který je vlastně odvolacím orgánem, tak mi přišlo po třech měsících, že to dítě je nám svěřeno do péče, že to bylo špatné rozhodnutí toho obvodního soudu, ale to dítě bylo už tři měsíce v kojeneckém ústavu a já měla už jiné dítě. Jak to dopadlo nevím, já se dozvěděla pouze tohleto, že mi přišlo z městského soudu, že dítě bylo neoprávněně svěřeno do kojeneckého ústavu a že mělo být svěřeno nám. Lékař řekl, že normální rodinné prostředí je vhodnější pro takto postižené dítě, pro jeho léčbu a individuální přístup. Takže i takovéhle zkušenosti.

Ještě bych se zeptala kromě toho, že v registru je napsané jakou věkovou kategorii preferujete je tam někde i napsaný, že přijmete dítě s postižením?

Ano. Jen tam mám napsáno, že problém bych měla, kdyby postižení bylo hodně vážný, těžký. Protože třeba by to dítě bylo velký a já bych ho musela nosit, zvedat, protože tím že jsem dělala se zdravotně postiženými, tak vím, že jsou k tomu potřeba různé pomůcky na zvedání z postele a takovýchle věcí. Takže to jsem řekla, že v tu chvíli by to ani nebylo možný z technického hlediska. Těžce zdravotně postižené dítě tam máme akorát napsáno, že nemůže přijmout. My si v podstatě nemůžeme vybírat, ale cítím se na něco, nebo mám na něco podmínky. Já si nedokážu, protože tu zkušenost mám, tak opravdu s těžce postiženým dítětem většího charakteru, jako u těch miminek my to nevádí, ty unesete, ale když jsem pak nosila, ten největší chlapeček měl jedenáct kilo. Když vám nechodí to dítě a taháte těch 11 kilo furt, tak ty klouby, no myslím, že se to na tom odrazilo. Takže necítím se na to, že bych poskytla adekvátní péči těžce zdravotně postiženým. Taký jsem celý den sama doma, nemám nikoho k ruce. Něco jiného je, když třeba manžel je osoba samostatně výdělečně činná, tak si může organizovat ten čas. Můj muž je zaměstnán u mezinárodní firmy a je furt někde v čudu, jako teda v práci, takže se samozřejmě na něj můžu obrátit, ale nechci, protože chápu, že to zaměstnání je přednější, protože nás živí, žejo.

Ještě bych se zeptala na vzdělávání, chodíte na semináře od Dobré rodiny, nebo i od jiných organizací?

Já si vybírám. Co potřebuju, co mě zajímá. Vždycky je to spojený s nějakou potřebou, kterou zrovna mám. Když jsem měla přijmout dítě s hepatitidou, tak jsem byla ráda, že byl seminář o péči o děti s hepatitidou. Hlavně teda céčkem, co to obnáší, obecně co to vůbec je. No prostě komplet, všechny informace. Nebo u té

psychiatricky nemocný maminky jsem okamžitě byla ráda, že jsem mohla jít na seminář o psychiatrických diagnózách, abych si to zopakovala. A byla tam i ta její diagnóza, takže jsem měla možnost se ptát na specifický potřeby, jak jednat s tou maminkou, na co si mám dát pozor. Oživit si to. Já jsem to studovala, ale už je to hezkých pár let. Ani odbornou literaturu tohoto typu tady nemám. A když se vám naskytne možnost promluvit si s někým na tom semináři a popsat mu s čím se budete setkávat, tak je to úžasný. A když zrovna žádný problém nemám tak si prostě vybírám.

A kolik tak absolvujete za rok?

Nepočítám to, věnuju tomu hodně a hodně času. Ono třeba i chodit na Sociální výbor Poslanecký sněmovny, to je taky velký vzdělávání. Když pořádá psychiatrická společnost nějaké semináře ohledně ohrožených dětí, tak jdu i na jejich semináře. I když nejsem psychiatr, nejsem psycholog, nejsem nic, tak prostě mě to zajímá z hlediska člověka, který přichází do styku s těmi lidmi. Takže nedokážu říct kolik. Taky mám rozečtených několik odborných knížek, a když mám nějakou potřebu, tak si to najdu. Ani do knihovny nechodím, protože si ty knížky radši koupím a mám tam pak vlastní poznámky. Snažím se o tom vědět, co nejvíc. To vzdělávání je taková nutná součást, protože nikdo neví všechno. Nesetkali jsme se se vším a je potřeb na to být připraven.

A je něco co vám v rámci organizací nebo vzdělávání chybí a dalo by se zlepšit?

Takhle my jsme s Dobrou rodinou v takovém kontaktu, že jakýkoli přání nebo požadavek ze strany nás je realizovaný. Ze začátku jsme vyslovili přání, že bychom chtěli sdíleci kluby, mluvit mezi sebou. Jak jsem říkala, na začátku máte pocit, že jste neschopná, že to nezvládáte, že je to vaše chyba. A přijdete mezi ty ostatní pěstouny a zjistíte, že je to úplně normální, každá máme takový ten pocit. A tam se vám, nechci říct, že uleví, ale řeknete, jo tak to není moje chyba. Jen to musím nějak vydržet, protože je to třeba jen období ve vývoji toho dítěte, nebo je to nějaké postižení, které souvisí s chováním toho dítěte. No a my si sdílíme i kapky na prdíkы, protože každý dítě je úplně jiný. My si sdílíme úplně všechno. Problémy se soudama. Jsme úplně nešťastný, když se to dva tři měsíce táhne a teď nevíte a potřebujete podržet. Já mám takovou sinusoidu nálad, když jste nahoře, je to úplně super, ale pak to jde dolu a potřebujete tu energii, to nadšení, tu sílu k tomu, abyste to zvládli a dostali se zas nahoru a v tom klubu mám pocit, že vás to prostě vyhoupne, protože nejste v tom sama. Proto mě třeba mrzí, že mimopražský jsou úplně osamocení. Tady sednu na metro, tramvaj a někam dojedem i ty Středočeši, ale ten Jihomoravský kraj je tak veliký a teď jsou v tam jednotlivých vesničkách a oni jsou úplně odtržení. Já je obdivuju, že to zvládají. Já bych se utopila v těch svých výčitkách, že to dělám špatně a že se mi to nevede.

A nemáte nějaké sdíleci fóra?

Máme na sociálních sítích a to je fakt úžasný. Někdo tam hodí nějaký problém a z celé republiky přichází ty zkušenosti. Musím říct, že si nedovedu představit tuhle péči bez toho sdílení, protože je to hrozně důležité. A pomáhá to řešení těch situací a otevře vám to třeba i jinou perspektivu řešení toho případu. Jako že: „No jo to mě vůbec nenapadlo, to bych mohla jako takhle řešit.“ Já říkám, nemám sociální síť ráda, protože zabíraj hodně času, ale tohle je teda k nezaplacení, hlavně pro ty holky mimopražský. Protože my si vezmem telefon a sejdem se hned, my se scházeli i dvakrát, třikrát do týdne, když bylo potřeba. Prostě vezmem kočárky a dojedem do nějaké herny, nebo kavárničky. Nebo když je teplo, tak v lese nebo parku na procházku a proberem to. Ale říkám ty, co jsou mimo Prahu. Já bych se tam utopila v té nevědomosti, i když ta sladká nevědomost je taky dobrá. Nevíte o těch problémech, co by vás mohli zaskočit. To my zase víme všechno dopředu. Jo to by mě taky mohlo potkat? Tak to ale vyřešíme tady, aby když to někoho dalšího potká, tak už má řešení. A už pak nejste překvapená. Řeknete si, tak tenhle problém byl už vyřešen a můžu jít dál. Já mám teda tu tendenci, že když se setkáme s tím problémem tak to nějak vyřešit a dát si nějaké předpoklady k tomu, aby se to neopakovalo a aby to řešení bylo, co nejrychlejší a tolik nezatížilo toho pěstouna a aby to i ta doprovodka taky věděla, protože ani oni se nesetkají se vším. Tak aby o tom příště věděli. Těch problémů je strašně moc. My jsme řešili dlouho pojištění, zdravotní pojištění u těch cizinců, když jsem měla děťátko z ciziny. Jak je to s trvalým pobytem, takže řešíte ministerstvo vnitra. A pak je tady, vlastně jakákoli léčba u těchto dětí. Jenom třeba výběr zdravotní pojišťovny u toho děťátko. Ono se narodí a dostane zdravotní pojišťovnu své matky. A teď je případ takový, že pěstounka dostala dítě se zdravotní pojišťovnou, v jejím širém dalekém okolí nemá nikdo smlouvu s tou pojišťovnou. Jak má zabezpečit péči. Voláte na zdravotní pojišťovnu, nejsou ochotný. Můžete vyměnit pojišťovnu až za rok. A co teď. Tak my si pomáháme i v těchto

případech. Nebo dítě je sirotek, většinou jednostrannej. Má dva rodiče, jeden z rodičů zemře, druhý selhává v péči, takže je mu dítě odebráno a děťátko přechází do přechodky. Tomu rodiči je poslán sirotčí důchod toho dítěte a ten má přednost před příspěvkem na úhrady potřeb dítěte, které náleží pěstounovi na péči o to dítě, ale sirotčí důchod dostává rodič a vy nedostanete nic. A každá z nás může jednou dostat dítě, které má sirotčí důchod, může být i oboustranně osirelé, důchod dostává babička, babička selhává v péči, dostanete dítě. Babička dostane sirotčí důchod za oba rodiče, je to její jediný pomalu zdroj příjmu, takže vám ho nedá a vy nemáte na péči ani korunu. Řešila jsem to až na ministerstvu. A i když ministerstvo práce a sociálních věcí obhospodařuje sociální podporu a tyhle dávky tak pod něj spadá i správa sociálního zabezpečení, která obstarává sirotčí důchod. Nejsou schopni se domluvit. A vy pečujete o dítě a oni vám řeknou, máte svojí výplatu, odměnu a já říkám, ale to je na zaplacení nájmu a jídla, abych mohla plnohodnotně pečovat. Vy chodíte do práce a taky za ní dostáváte plat, abyste měli kde bydlet a co jíst. Já to z toho samozřejmě platím. Ty peníze stejně na ty potřeby nestačí, to je opravdu jenom příspěvek, ale když nedostanete ani ten. Takže tohle jsou problémy, které my sdílíme a pak se snažíme je řešit, protože jsou to systémové chyby, na které někdy někdo při tvorbě zákonů nepomyslel, protože je to třeba ojedinělý. A už dvě pěstounky byly prostě půl roku bez peněz. A pokud jste samoživitelka a berete opravdu jen tu odměnu pěstouna, teď nám ještě vezmou pro tyhle maličký rodičovský příspěvek a pak nedostanete ani ten příspěvek na potřeby dítěte, tak to už jsme charita.

Tak přesně to byla moje další otázka, co si myslíte o tom finančním ohodnocení, tak jsme si teď v podstatě řekli...

Tak každá do toho jde, ano budu mít odměnu, z toho zaplatím vše, co bude potřeba, mám příspěvek na úhradu potřeb dítěte. No a ještě se řešil rodičák, což je zase nefér víme proč. Rodičák bylo neštěstí v neštěstí, protože ty velký děti ho nedostávají. Stejně nemůžete ani u těch velkých dětí pracovat. Tam je argument, vždyť můžete u těch větších dětí pracovat, stejně chodí do školky, do školy. Ale kde dneska seženete zkrácený pracovní úvazek, který si můžete udělat, tak, že máte dítě deset měsíců, pak dostanete jiný dítě. Nemůžeme pracovat ani u těch velkých dětí, pokud nejsme OSVČ nebo nemáme něco, co si můžeme organizovat sami. Třeba některé holky překládají, to se dá. Takže my jsme do toho šli prostě za nějakých finančních podmínek, teď se to pomaličku zkrouhává, zkrouhává, takže rodičák už nedostanem, když má dítě sirotčí důchod, tak nedostanete ani příspěvek na úhradu potřeb dítěte. A nemáte nikde odvolání. Já příjdu, nebo příjdu, já už to mám v pohodě. Já se svým úřadem práce, který vyplácí ty dávky, mám úžasný vztahy. Ale jsou děvčata mimopražský, který prostě příjdu na úřad práce, kde ta pracovnice za přepážkou má míň než my máme odměnu. Prostě jsou ty platy, které jsou tady a mimo Prahu. A oni prostě tím, jak jim závidí, že jsou doma a jsou s dětma a ještě za to berou peníze, takže oni jsou na ně tak ošklivý. Takže když tam bojuje ta holka za tu úhradu na péči, tak je seřvou, že má těch svých dvacet tisíc. No jo jenže to je hrubýho, takže patnáct čistýho. Že musíte zabezpečit bydlení a svojí obživu, to už je prostě nezajímá. Já chápu, že mají za tou přepážkou o pár tisícovek míň. Takže jako na těch sociálních sítí my sdílíme tohleto. A my tady v Praze máme tendenci pomáhat prostě těm, kteří si nepomůžou mimo Prahu, protože jsou fakt hrozně osamocení. Už jsme uvažovali o založení nějaké asociace, sdružení, ale my jsme tak roztržštěný, je nás třeba 650, nejsme všichni na té sociální síti. My nemůžu bojovat za všechny, tak bojujeme takhle individuálně. Pokud se dozvíme o nějakém případě, tak já sednu, dojedu na VZP a dělám tam bububu a řeším cizince a řeším pojištění. Když se dají vyřešit pojištění dětí z babyboxu, tam vám taky přijde děťátko a nikdo neví kdo je matka, takže ani kde je pojištěná, tak se to vymyslelo. Vymyslelo se, že ty děti budou všechny u VZP, proč by se nemohlo vymyslet, že všechny děti cizinců, které tady nemají bohužel zdravotní pojištění... copak za to to dítě může, že ta matka nebyla zdravotně pojištěná a co my. My musíme všechno platit, to dítě je samoplátce. Já jsem měla dítě cizince a já jsem se nestačila divit a nikdo mi to nezaplátil. Tak tu systémovou chybu prostě chci vyřešit.

Děkuju, ještě bych se zeptala na ty reakce okolí. Říkala jste, že rodina byla velmi podporující a co kamarádi, kolegové?

Takhle, všichni okolo to věděli dopředu. Zaskočení byli sousedé, protože mám dva dospělé syny, takže to bylo: „já vy máte vnoučka.“ No, a když vás 4 roky vidí s malým, protože já mám miminka, mám hluboký kočár, až loni jsem vytáhla teprve sportřák u tý větší holčičky, takže jim to asi šrotuje v tý hlavě. Někteří jsou takový, že se zeptají, tak jim to vysvětlím, takže dělám hodně velkou osvětu, protože jedeme třeba i na dovolenou s dětma. Třeba na hory nebo někam o prázdninách. „No a vy máte vnoučka nebo vnouče sebou“,

protože si netroufnou asi v našem věku, že bychom si taky mohli pořídit. Takže zase dělám osvětu, co to je pěstounská péče a tak dále. A zatím jsem se nesetkala ani jednou s nějakým negativním postojem toho okolí vůči tomu institutu. Jediný bylo, jak můžeme to dítě dát pak jako dál a to já bych nemohla. Tak zase vysvětlujete, samozřejmě je to těžší, ale v zájmu toho dítěte je, mu najít stabilní rodinu. My jsme jenom na tu přechodnou dobu, na to překlenutí toho období, kdy se to musí vyřešit, že jsme teta se strejdou, který prostě zaskočili za nefungující rodinu nebo na to období, kdy je potřeba vyřešit ty soudy a tak. Mám pocit, že i když jim to několikrát vysvětlíte, tak každý to cítí, jako já bych to dítě nemohl dát. Netvrdím, že to není těžký, to netvrdím. K tomu dítěti si vždycky vztah utvoříte. Já jenom obdivuju, jak každý dítě je jiný, že mám během těch 4 let sedm malejch dětiček a jsem s nima teda od rána. To není, jako když vám přijde dítě do školky nebo do jeslí a vidíte ho jenom chvíli. Já ho vidím non stop. A když vidím, jak dělá pokroky, jak je každý den jiný, co dokáže během pár dnů se změnit. Jak se najednou hejbe jinak, začne žvatlat. Tak tohleco všechno, tak k tomu si neutvořte vztah. Horší je to ještě s těma většíma dětma, které s vámi komunikují, jsou s vámi v interakci. Už tam něco vzniklo, je to o to těžší. Já ale vím, že už když ho přijímám tak je tady na chvíli, že je to dočasný řešení. Jsem ráda, že kromě toho dítěte, které šlo zpátky k biologické mamince, o všech těch zbývajících dětech vím. A doufám, že budu vědět i tady o tý, protože my jsme furt strejda s tetou. Součástí tý rodiny, co si ho od nás přebírala. A i když se nestýkáme jako velký přátelé, tak pošlou fotku. Nebo když jedou do Prahy, tak zavolaj. Třeba minulý týden zavolali... tři a půl letýho chlapečka od nás: „jedeme do technickýho muzea s malým Jakoubkem a můžeme se zastavit?“ No tak já vezmu kočár a jsem šťastím bez sebe, že můžu vidět to, co jsem si přivezla jako malý uzlíček a najednou je to 3 a půl letý kluk, který mi říká této. A maminka mu vždycky říká, tohle je ta teta Renata, jak jsme si tě od ní přivezli. Víš, jak jsi se narodil v Praze, a pak jsme si tě přivezli. Takže ona ho už připravuje na to, že se jim nenarodil. A pro něj je to teď samozřejmost, ano já jsem se tady u maminky v bříšku nenarodil. Já se narodil jiný mamince. Tady u té tety jsem byl chvíli a maminka si tady sem pro mě přijela. No, a když tohleto všechno vidíte, tuhle tu posloupnost, tak pro mě je to největší odměna a i smysl té práce. No a to že si popláču, když odejdou, no já když mi odjíždí vnučka tak taky brečím. Já jsem hodně emocionální, koukám na film a brečím. Snažím se ale před těma dětma neplakat, ale pak když odejdou a přijdu domu, přijdou slzy, potřebujete uvolnit všechny ty emoce, které jsou. I ten stres z toho předávání, abyste všechno zvládli a nic nezapomněli.

A máte s manželem nějaký rituál, když dítě odejde?

Snažili jsme se, ale oni se nějak nedají dodržovat. Většinou jdeme na večeři, protože manžel je tak pracovně vytížen, že třeba i když jsme letos plánovali dovolenou, tak tím že nevím, kdy dítě předám a kdy si budu moc dovolenou vzít no a manžel to musí hlásit dopředu, takže letos jsme třeba byli bez dovolený. Což se na manželovi hodně odrazilo, on potřebuje vypadnout. Netvrdím, že já ne ale na něm to vidím hodně. On tady nebyl v době toho předávání, nemohl se rozloučit, byl zrovna v zahraničí. Zrovna v době, kdy jsme předávali. To předávání bylo dva měsíce, když jsme začali předávat, tak tu byl, pak musel odjet, tam se to prodloužilo. Nám se prodloužilo předávání a pak jsme si nemohli vzít ani dovolenou. Takže to bylo takový hodně těžký. Rádi bychom měli rituály, zatím jenom ta večeře. Chtěli bychom vypadnout, prostě z tohoto bytu. Na hory, k vodě, do zahraničí moc nejezdíme, tak maximálně do těch termálních lázní prostě nějaké relax. Chození do přírody. A to je jedno, jestli jste tady nebo v zahraničí.

A dokázala byste pojmenovat, co pozitivního a co negativního vám pěstounská péče na přechodnou dobu přináší?

Negativního, abych začala od toho ošklivýho. Já jsem nad tím přemýšlela, že jsem unavená, že jsem někdy vycucnutá, nemám energii, to je asi součástí jakékoli práce. To bych asi nedávala, že je to tou přechodkou. Ta únava nebo i bezmoc, že jsme prostě bezmocná vůči rozhodování soudu, jako ze začátku to byla i bezmoc vůči sociálce, ale to se tak zlepšilo. Berou už institut přechodky jako součást péče o ty děti. Všechno to se zlepšilo. Teď je nejhorší ten soud, že to trvá strašně dlouho nebo rozhodnou způsobem, který není v zájmu těch dětí. Tak možná nějaká taková frustrace z toho systému. Z toho, že mám pocit, že o ty děti jde jenom některým lidem. Že v tom je většinou nějaký lobbying nebo něco, nebo systémová chyba, ale já si myslím, že to je v každé práci. Že máte určité pocity bezmoci, že něco neovlivníte. No tak my se snažíme v rámci našich možností. Chodíme na sociální výbor. Děláme jim tam zle. Točíme filmy. Děláme všechno proto, aby se to zlepšovalo, bojujem proti tomu.

No a pozitivního. Tak se podívejte (ukazuje na miminko). Přinesete si to, je to takhle malý a vy vidíte, jak to vykvetě, jak to vnímá ten svět. Teď si kamarádka přivezla tříměsíční miminko z kojeňáku a oční kontakt

žádný, reakce žádný. Oni tedy tvrdili, že nevidí, že neslyší, že je zdravotně postižený. Ona za týden zjistila, že je úplně zdravý a bylo ji to potvrzeno i nezávislou lékařkou, která se na dítě podívala ve svém volném čase. Protože my si vyhledáváme i takhle pomocníky, máme skvělou fyzioterapeutku, která koukne na to dítě a hned ví, kde bychom měli co začít cvičit a podporovat. Máme neurology, který víme, že ví co to je jakýkoli postižení u těch dětí. Psychology, kteří dokáží poznat, jestli je to ADHD nebo jestli je to porucha attachmentu. Takže my si dáváme do kupy takový tým našich spolupracovníků, kam prostě ty naše děti vodíme. Takže ona zjistila, že po 5 dnech oční kontakt úplně úžasnej, otáčí se za zvukem, tak jak může být to dítě slepý a hluchý. Jenom protože tam leželo v postýlce, nemělo dostatečný podněty, nemělo prostě možnost ty svoje synapse rozvíjet. Tohle je prostě ten smysl, to je to pozitivní. To je něco, co nám nikdo nemůže vzít a nezaplátí to žádnýma penězma.

Jaké emoce se ve vás odehrávaly, když jste si přinesla nové miminko, můžete to nějak pojmenovat?

Zázrak. Nejsem věřící, ale já si úplně představím obraz, panenku Marii, jak drží toho Ježíška a kouká mu z očí do očí. To je něco tak úžasného. Prostě i můj muž říkal: „hele mi televizi vůbec nepotřebujem“ My stojíme takhle nad mimikem a říkáme: „ty si krásný, no ty si roztomilý miminko.“

A dokážete pojmenovat, jak jste říkala, že jste četla ten článek, ale dokážete pojmenovat ten první impuls, který vás k té přechodce vedl? A, nebo i to, kdy jste si řekla, že do toho opravdu půjdete s manželem?

My to s manželem už máme dlouho, že jsme chtěli pomoci dětem. Já jsem v kojenáku dělala, takže jsem věděla, že jsou tam děti, které mohou být doma a že vůbec nechápu, proč jsou v ústavu. Takže já tam nemohla pracovat. Ale my jsme dlouho neměli, kde bydlet, dlouho jsme žili od výplaty k výplatě. Jako každý mladý rodiče s dvouma dětma, žejo. Byli jsme mladý, já jsem měla první dítě po dvacítce. Prostě to byla jiná doba, jiné možnosti, jiné prostředí. Už tenkrát jsem si říkala, že bych chtěla mít velkou rodinu, ale chtěla bych ji mít ne za každou cenu, aby to neomezovalo moji rodinu a aby prostě měla prostor pro ty děti. No a tím, že oba moji synové měli diagnózu DMO, tak jsem si říkala, musím se věnovat jim, postavit je do života, aby byli soběstační. A podařilo se. Oba dva vysokoškoláci. Postižení byste na nich neviděla, protože jsme opravdu hodně cvičili Vojtu a pomohlo to. Dosáhli jsme toho maxima, co jsme chtěli. První impuls byl dát děti do života a pak se teprve můžu věnovat jiným dětem. Nemůže to být na úkor mých vlastních. Takže když to bylo pak rozhodování co, tak my jsme chtěli do dlouhodobý péstounky. To nám teda v té době, před padesátkou, Natama rozmluvila, že ano klidně, ale ať si nebereme postižený dítě, že to nás bude potřebovat víc a víc. Ono chcete pomáhat, ale musíte zabezpečit péči minimálně na dvacet let. Takže jako měli pravdu a uvědomovala jsem si to. U přechodky je dobrý, že když předám dítě, tak vždycky zhodnotím, jestli jdeme dál, jestli na to ještě mám. Jako myslím fyzicky, psychicky. Jestli mě moje rodina nepotřebuje víc. To znamená, mám žejo osmdesátiletý rodiče, jestli oni nás nepotřebují, protože pak samozřejmě je mi rodina bližší. Takže můžu kdykoli, v podstatě kdykoli skončit, prostě dotáhnu jeden příběh dokonce a můžu říct, už na to nemáme. Když se narodila vnučka, tak jsme to taky přehodnocovali, jestli mě oni nebudou potřebovat. Protože snacha ještě studovala, dodělávala si doktorát, takže bylo o tom, jestli ona nebude potřebovat pomoc. Ona se rozhodla, že půjde ke svým rodičům, takže samozřejmě její rodiče jsou bližší. Vždycky má blíž dcera k matce, než dcera s tchýní, takže to jsem samozřejmě chápala. Ale byla to i jedna z otázek, nebudou mě potřebovat moje děti. Takže vždycky to zhodnuju mám na to, můžu těm dětem ještě něco dát. No a druhá strana té mince, jestli mě nepotřebuje moje blízká rodina.

Děkuju. Poslední okruh se týká kvality života a zeptala bych se, jak se teď aktuálně cítíte po fyzické a psychické stránce?

Kdyby mě ty klouby neboleli tak skvěle. Ale vůbec nevím proč mě bolejí. Je to opravdu sinusoida, jsem jednou nahore, jednou dole, podle toho jak se ty příběhy vyvíjejí. Jestli to jde hladce a jestli k tomu můžete nějak přispět. Já nejsem člověk, který přihlíží, jak to dopadne. Já jsem hodně aktivní v tomhle a chci se podílet, i když možná bych neměla, ale chci se podílet na tom, aby to bylo vyřešený, co nejrychleji, aby to děťátko bylo v nové rodině, co nejdřív, aby si užívali nový rodiče toho, co si užívám já. Takže je to opravdu jednou nahore jednou dole. V tuhle chvíli jsem tak uprostřed, protože jsme v procesu předávání. Tzn., dojížděj sem hodně zdaleka nový rodiče tady naší malý slečny, maj to náročný. Je to taková směsice očekávání, samozřejmě už připravujeme předávání, co a jak, tzn., finišujeme všechno, co bych neměla

zapomenout jim říct, takže máme prostě itinerář. Je to spíš z takového praktického hlediska, abych na něco nezapomněla, aby tam bylo opravdu všechno, co je potřeba, aby nový rodiče věděli.

Ted' mám otázku, které jsme se už hodně dotkli, jak hodnotíte své sociální zázemí. Tak to jste říkala, že je vše velmi pozitivní...

Musím říct, že to je velkým přínosem, že kdybych na to byla sama, tak po psychické stránce...jo a teď mě napadlo, že jsem potkala jednu pěstounku, co si na pět měsíců dala oraz, prostě přerušila. Já jsem se ptala, jako proč, co ji k tomu vedlo. Je samoživitelka, měla dvě děti. Po těch dvou dětech se cítila sociálně odtržená od všeho. Byla strašně izolovaná a ona do té doby pracovala s lidma, byla neustále mezi lidma. A ty dvě děti ji izolovali jenom na péči o ně. Takže chápu, že v tu chvíli potřebovala si vyčistit hlavu mezi lidmi. Ona šla dělat pokojskou někam do horského hotelu, aby vypadla úplně z Prahy a aby byla mezi lidma, aby prostě se to...a teď kon minulý týden se vrátila, hned přijala asi tří letého chlapečka. Nemluvila jsem s ní od té doby, ale úplně cítím to, že ta izolovanost... třeba i matky na mateřský dovolený si na ní hodně stěžují, tak tomu se mi snažíme prostě vyvarovat, protože to je pro nás, který máme už nějaký život za sebou a většinou i hodně společenkšej, protože jsem dělali hodně v pomáhajících profesích hodně s lidma. A když vás to na 4 roky...já jsem říkala s tím kočárkem, tu jezdím 4 roky a už si vymýšlím cesty na procházky, protože to už vám taky leze na mozek. Nechci chodit stejnou trasu, protože to nemám ráda, takže já i tady sednu třeba na autobus a jedu na druhý konec Prahy, ale zase aby to nebylo dlouhý cestování, a kus tam projdu a zase přijdu úplně z jiný strany. Prostě snažím se nebýt izolovaná. Ta sociální izolovanost je jak u těch matek na mateřský tak i u nás a teď jsem to pochopila u té kolegyně. Nemá partnera, to dělá hodně. Já odpoledne čekám, nebo jdeme manželovi naproti a sdílíme spolu hodně věcí on pracovních, já děckejších a i to je hrozně důležitý.

Zeptala bych se, jestli byste na škále od 1 do 7 dokázala vyjádřit spokojenost se svým životem?

Kdybych neměla srovnání s jinými životy, tak člověk je kritickejší a říkám si, to bych byla tak v první půlce. Ale jelikož znám spoustu lidí, který jsou na tom daleko hůř, zloběj je klouby daleko víc než mě, maj zlobivý děti, nemoci různého charakteru v příbuzenstvu, mě by ta sedmička nestačila. Já bych dala desítku. Ale musíte mít to srovnání, protože člověk je vždycky nespokojený. Vždycky a ve všem. Dám příklad, byla jsem mladá matka, a když jsem přišla do jednoho svého zaměstnání, tak jsme byly v ženském kolektivu. A všechny ženy v tom kolektivu na své muže nadávaly. Jaké to je tohle a támhleto a co proved a co neuklidil a co nevymyslel a co zase zapomněl. A já jsem si do té doby myslela, jak mám strašného chlapa doma a tam jsem si uvědomila, že mám nejlepšího chlapa na světě. Ty blbosti, které mi doma vadili, prostě byly oproti tomu, co si oni stěžovali nic a přehodnotíte úplně tím pohled, ale musíte mít to srovnání. Musíte mít toho dalšího chlapa té své kolegyně, který dělá daleko horší věci než ten váš. A já jsem v té době přehodnotila komplet všechno. Jsem spokojená se životem, jaké je. Důležitý je, že jsme zdraví. A když se hádáme, protože každé máme jiný názor, musíme najít ten kompromis partnerskej, jsme s mužem 35 let, už jsme něco zažili, krize byly, vždycky jsou. Protože každé prožívá svůj život trochu jinak. Já ale musím zaklepat, že mám úžasný život, skvělého partnera, děti, rodiče.

Děkuju, poslední otázka je, jestli byste dokázala říct, které tři hodnoty jsou pro vás v životě nejdůležitější?

Zdraví. Zdraví jako všech, nejenom svoje, ale svých blízkých a musím říct, že třeba i známých, protože mi záleží, aby žili plnohodnotný život. Já když jsem zavolala své kosmetičce, že nemůžu přijít a ona mi řekla, že je v nemocnici, tak mě se to i tak dotkne. Takže opravdu zdraví. Vztahy. Prostě mít úžasný vztahy kolem sebe. I když třeba spolu delší čas nemluvíte, třeba s přáteli, ale víte, že jsou, že existují, když potřebujete si popovídat. Ono stačí, že to co vás trápí, můžete říct nahlas a mít někoho, kdo vás poslouchá. Nemusí vám vůbec nic říct. Důležitý je, že vy si poskládáte myšlenky v hlavě, třeba sama. Na to jsem taky přišla až s životem. A třetí já nevím, to všechno se vším souvisí. Mít kolem sebe úžasný lidi, to souvisí s těma vztahama, mít se na koho obrátit. Nevím, co by bylo třetí.

Takhle to určitě stačí. Děkuju moc.

Tereza H.

Kdy: 6. 12. 2016

Kde: V místě bydliště

Přítomní lidé: holčička v PPPD

Takže první okruh se týká osobní a profesní kariéry. Takže bych se zeptala, co jste studovala? Kde jste pracovala?

Mojí profesní a studijní aha. Takže já za tu dobu mám zdravotní školu, dětskou sestru. A pak jsem pracovala několik let na intenzivní péči u nedonošených dětí. Zároveň přitom jsem studovala bohemistiku a sociální práci. Zhruba do roku 95, kdy se mi narodil syn a nechala jsem studia i práci a vrátila jsem se k tomu až teďka. Takže vlastně tu sociální práci jsem nedodělala, tu bohemistiku taky ne, ale to mi zas tak nevadí. Pak se mi narodila ještě dcera v roce 97. Pak jsem vystudovala JABOK dálkově, takže mám VOŠku sociálně právní jako sociálně teologickou, sociálně pedagogickou a teologickou. Přesně na 108, tu teda splňuje. A potom se mi narodila třetí dcera. A celou dobu jsem se živila tou bohemistikou, kterou jsem nedodělala. Dělala jsem redakce knižní, hodně jsem pracovala pro Portál, dělala jsem ty jejich pedagogický knížky. Potom jsem se rozvedla a s novým partnerem v současný době už manželem, jsme hodně zvažovali a nakonec jsme zvážili, že už je pozdě, abychom si spolu pořídili děti. Jednak máme už každý tři děti. Navíc já nejsem teda úplně zdravá a manžel zas není nejmladší. Už mu bude 55 teďka, takže jsme si říkali, že by to bylo moc komplikací. Nicméně tím, jak už ty děti odrostli, vlastně ty starší odešli z domu, ta mladší byla ve střídavé péči, tak jsem najednou měla o dost víc času, než jsem byla zvyklá. A začala jsem přemýšlet o tom, že bych chtěla dělat něco jiného než sedět u počítače a dělat redakci knižní. Už mi přišlo, že jsem jich udělala dost a že to bylo čím dál tím horší. I ta kvalita těch knížek, i to jak mě to naplňovalo. Tak jsem tak jakoby čekala, byla jsem otevřená tomu, co by tak mohlo přijít. A potom, když jsem vlastně zjistila, že existuje tahle možnost...přečetla jsem si rozhovor s manželi Hláškovými v Respektu. Dodneška si pamatuju, jak jsem s tím běžela za Petrem a říkala jsem mu: „to je ono,“ takže on mě v tom naštěstí podpořil. Pak to samozřejmě ještě nějakou dobu trvalo. Protože nejdřív jsme měli dojem, že to budeme dělat jako někdy jednou. Pak čím dál víc jsme o tom přemýšleli, tak jsme si říkali, že není úplně důvod to odkládat. Pak nám to teda trochu odložil Paprsek na přípravách, který se rozhodl, že nejsme vhodný kandidáti a zamítli nás. Takže jsme se pak odvolávali na ministerstvo. Vlastně po dvou a půl letech, co jsme si podali žádost, jsme byli zařazeni do registru, tak to už jsem možná zabrousila i do jiné otázky.

Ano, ale to vůbec nevadí. Další otázka se týká, toho kolik je dětí ve vaší rodině, vy máte teda tři vlastní děti...

Máme dohromady šest dětí s manželem, přičemž u nás doma žije už jenom jedna dcera. Ty ostatní vlastně jsou kromě manželovyho Karlíka, kterému je teď 16, tak ostatní už jsou všichni dospělý.

A jak vnímáte vztahy mezi sourozenci, mezi třeba tou nejmladší, co tady ještě žije a mezi dětma, který máte v pěstounské péči na přechodnou dobu?

No vnímám je hodně, protože to neustále řeší. Myslím, že tam bylo zlomový minulý dětátko, to bylo batole. Ostatní jsme si přinesli z porodnice vždycky a tady tu holčičku jsme si přivedli z Klokánku, když ji bylo 9 měsíců. A to teda byla láska na první pohled mezi děvčaty. Já musím teda přiznat, že jsem z toho měla trochu strach, z toho staršího dítěte. Ale dcera mě přesvědčila, že to bude skvělý a bylo. Bylo to výborný. A když teď pozoruju, jak se dcera staví tady k Aničce, tak už se to hodně změnilo. Předtím to bylo takový jako mimčo, o který se staráme. Byla na to taková pyšná, protože se na to každý ptal a každý říkal jéé, ale myslím si, že teď to ještě vnímá jako v jiném levelu. Je to pro ni těžký na jednu stranu, ale na druhou stranu si myslím, že je to pro ni hodně obohacující. A já se hodně snažím, aby byla v tom ošetřená, aby ji to psychicky neničilo nebo nedeptalo, že o tom hodně mluvíme.

A starší děti se taky viděli s nějakým dítětem?

Jo, jasně. Dcera, která je teda teďka v Indii, tak často třeba hlídá, když má čas. Ale tam přece jenom už si myslím, že nehrozí nějaké sourozenecké vztah u nich. Tam je to spíš jako tetička.

A manželovi děti?

No manžel už má i vnuka jednoho, takže to už je jako úplně jinde.

Tak a teďka otázka na kterou už jste mi teda odpověděla, tak jestli to říkám správně. První s nápadem pěstounské péče na přechodnou dobu jste přišla vy, poté co jste četa rozhovor s manželi Hláskovými?

Ano.

Ted' mám jednu osobní otázku, jestli jste věřící?

Ano. Jsem jako člen katolický církve, i když teda po rozvodu jsem tak trochu na okraji.

Druhý okruh se týká dětí, které jste měla v pěstounské péči na přechodnou dobu, takže kdybyste mi řekla cokoli o těch dětech, jak dlouho u vás byly, cokoli vás k tomu napadne...

Takže my máme vlastně teďka šestý dítě. Pět z toho byli miminka z porodnice. Jedno teda bylo to batole z Klokánku. Ta holčička starší, to byl úplně jinej případ, než všechny ostatní, nejenom tím věkem, protože všechny ty miminka měly úžasné sociální pracovnice. Výborně s náma spolupracoval soud, tam to bylo všechno...já už jsem se úplně styděla před kolegyněmi, protože vždycky to bylo úplně skvělý. Všechny ty děti měly v anamnéze drogy, ale nikdo neměl nějaký výraznější obtíže. Jednu holčičku jsme předávali v 5 měsících. Chlapečka, co jsme měli z babyboxu, to byl takovej slavněj. To jsme se i ocitli v novinách, protože to bylo první dítě v baby boxu na Praze X a ještě to bylo kolem Vánoc. To byla velká událost a ten šel ve dvou měsících. Potom další holčička ta byla z porodnice a taky šla ve dvou měsících, to bylo úžasný. Tam to opravdu chce spolupráci více subjektů. Je fakt, že po tom Novým občanským zákoníku je to určité riziko, který ty adoptivní rodiče podstupují, když přijímaj dítě, který není právně volný. Nicméně pokud je ta sociální pracovnice zkušená, dokáže vyhodnotit, že to riziko je tak minimální, že je škoda, aby kvůli tomu to dítě čekalo několik měsíců. Takže tyhlecty šly do dvou oba dva. Pak byl další chlapeček, ten byl docela hodně nedonošenej, měl asi 1600g když se narodil a ten měl chudáček v anamnéze kromě drog ještě romského předka, sice jako jenom čtvrtěního, nicméně je to poloromský původ. Tak ač blondaté vlásky, modré oči, tak museli hledat adoptivní rodiče v celý republice. Našli skvělý, úžasný, výborný rodiče. Je teda mimo Prahu, má se výborně a už čeká na dalšího sourozence, taky teda přijatýho. Přitom ty rodiče mají opravdu široké mantinely, koho jsou ochotni přijmout. Ty jsou opravdu skvělý a moc moc mu to přejeme, že je tam. No a to bylo trochu nadýl, takže ten šel v 6 měsících. No tak jak to posloucháte, tak už asi víte, že to jsou všechno úžasné příběhy, který se krásně vyřešily, díky tomu, že opravdu všichni spolupracovali a dělali svoji práci. Na rozdíl tedy od té holčičky starší, kde totálně selhávaly sociální pracovnice. Ta holčička byla s rodiči, aktivními uživateli, různě se potloukla po ubytovnách, vždycky jim zprostředkovali nějaký azylový dům a oni z něho odešly, protože se jim zdálo, že je tam příliš častá kontrola na drogy. Oni si teda udělali ve spisu čárku, že teda odešli. A až v půl roce holčičky, kdy na nějakěj popud zasahovala u nich doma policie, že se rodiče poprali a našli holčičku, jak si tam hraje se stříkačkama, když to jako přeženu. Tak se to vyřešilo tzv. dobrovolným pobytem v Klokánku. Řeklo se, že když ji tam matka nedá, tak ji odeberou. Takže holčička se ocitla v Klokánku, kde byla tři měsíce. A když už stejně tři měsíce skončej tak náhle telefonát a že druhý den přebíráme 9 měsíční dítě. Mě to přišlo úplně absurdní. My jsme 14 dní předtím předávali toho chlapečka, 14 dní jsme ho předávali, aby si postupně zvyknul, aby to všechno bylo v pořádku. A najednou paní tvrdí, že druhý den si musím přebrat 9 měsíční dítě, které mě v životě nevidělo. To bylo teda skutečně náročné. Holčička teda byl úžasná. Oni tam říkali: „ona je taková šikovná, ona se na nikoho neváže, ona jde s každým.“ To bylo hrozný. Nicméně holčička byla opravdu taková, ale měla úplně smutný oči, když jsme ji odtamtud odváželi, to bylo hrozný. No a ona onemocněla, když k nám přišla, ona už měla rýmu. Asi to nebylo tak jednoduchý, jak to vypadalo pro ni. Takže dostala těžkej zánět průdušek, měla horečky, takže se musela nechat chovat. Předtím ani nebyla moc zvyklá, předtím si jako hrála vždycky, jenom když dostala hlad tak začala zuřit, ale že by se nějak chtěla nechat chovat. To vypadalo, že ji nic neříká. Ale jak byla nemocná, tak se musela nechat chovat a musela se nechat nosit. A to nám hodně pomohlo. Myslím, že to nás dost sblížilo. Takže to s ní pak bylo skvělý. A všichni říkali, no to bude na dlouho, jestli se někdo najde. No nicméně jednoho krásného dne někdo z její rodiny potkal na ulici tatínka, zjistil, že holčička je v týhle situaci a už druhý den ty příbuzný volali napřed naší doprovodce a potom sociální pracovníci, že si tu holčičku chtěj vzít. Takže stačilo, aby milá sociální pracovnice půl roku předtím zvedla telefon, holčička nemusela putovat po Klokánku a po pěstounech. A následovalo teda předávání, které trvalo od vynesení rozsudku do vyznačení právní moci tři a půl měsíce. Naprosto šílený. Ta si prostě vybrala všechno. Ale holčička byla skvělá, rodiče byli skvělí. Nějak jsme se prostě domluvili, tak aby to bylo v zájmu dítěte a doufali jsme, že z toho nebude žádný průšvih a tak jsme to nějak udělali, holčička byla krásně překlopená. Soudkyně slíbila, že to nebude zdržovat a pak to trvalo takhle dlouho.

A to byli teda příbuzní ze strany otce?

Ano, jsem s nima hrozně spokojená. Jen co mě hrozně hněte, že celá ta cesta pro ni byla úplně zbytečná. S holčičkou to bylo úžasný, byla to s ní opravdu legrace, byla šikovná, ale kvůli ní si myslím, že to byla škoda.

Ted' bych se zeptala volali vám z OSPODu nebo z magistrátu, když pro vás měli další miminko?

Z OSPODu. Zatím tři jsme měli od naší ze šestky a pak to byly jiný OSPODy.

A brala jste si vždycky nějaký čas na rozmyšlenou?

Snažila jsem si vzít čas na rozmyšlenou u té starší holčičky. Protože to bylo ještě v té atmosféře, kdy se najednou začalo tvrdit, že do přechodky půjdou ty starší děti, protože ty malé to nepotřebujou. Plnej kojeňák dětí a najednou se začly umisťovat 5letý, 10letý v jednom případě i 17letý. A to mi připadalo samozřejmě praštěný. Takže to jsem jako zkoušela, zdálo se mi to absurdní. Přišlo mi nesmysl holčičku brát z Klokánku, strkat ji k nám a potom ji hledat dlouhodobé pěstouny. Připadalo mi lepší jí tam ještě pár dní nechat nebo ji najít někoho definitivně. Nicméně jsem s tím nepochodila. Takže pak jsme se teda rozhodli. Vlastně v tom mi hodně pomohla moje klíčenka, která mě uklidňovala. Já jsem takový výbušný typ. Já jsem se chtěla nechat vyřadit. Pak jsem se teda uklidnila a rozhodli jsme se, že to zkusíme.

Ted'ka bych se zeptala na okruh, který se týká průběhu té péče na přechodnou dobu. Tzn. všechno, co se týká doprovázejících organizací, i na ten proces přípravy, jaký jsou školení....

Přípravy byly strašný. Paprsek opravdu...nevím jak je to teď, ale tehdy měli na to monopol. Věděli dobře, že si člověk nemůže nic vybrat. A opravdu naprosto neprofesionální podle mě. Naprosto špatně postavený, takže velká skupina lidí...tam jakoby nemohlo dojít k žádné skupinové dynamice, než jen poslouchání jejich řečem, který navíc kolikrát neměli ani hlavu ani patu. Často... ten kurz byl postavený pro adoptivní rodiče a pro pěstouny, když jsme se mi přechodňáci na něco zeptali, tak nám řekli, že mi pak budeme mít nějaký speciální kurz, kterej vůbec nebyl. A oni nás potom jako vlastně uprostřed nám řekli, že nás stejně vyřaděj a už nás na další nepozvali.

A řekli vám nějaký důvod?

No ono těch důvodů postupně padlo několik. Napřed nám tvrdili, že máme oba dva poruchu osobnosti. Pak začali tvrdit, že je to kvůli našim dětem, který ale v životě neviděli. A nakonec jsem se od jedné adoptivní maminky dozvěděla, že nás nevzali, protože jsme v církvi. Tak aby si z toho člověk vybral. Já si myslím, že prostě proto, že jsme nesedli těm paním psychologkám. Ale díky tomu jsme se dostali do Natamy, protože jsme se rozhodli, že nebudeme čekat na to, až nás z nějakýho Paprsku někde pozvou. A šli jsme teda do Natamy, kde jsme si dodělali další hodiny a to bylo skvělý. To bylo výborný, takže toho nelitujeme vůbec. A teď už myslím, že ty přípravy dělá i Dobrá rodina a ty jsou prej o dost lepší.

A teď spolupracujete teda jako s doprovázející organizací s Dobrou rodinou?

Ano. Jsme v Dobré rodině.

A tam jste přešli teda kdy?

My jsme vlastně napřed byli u Natamy, ale vlastně při tom prvním předáváním ta Natama procházela bohužel takovou krizí. Tam odcházeli ty klíčový kmenový pracovníci a neměli vůbec čas na nějaký doprovázení. Takže bohužel jsme zjistili, že jsme v tom trochu sami. A říkali jsme si a pak jsme to s tou Natamou i probrali, že oni se vlastně chtějí specializovat na ty dlouhodobý a že přejdem do Dobré rodiny. Takže teďka jsme v Dobré rodině a uvidíme, jak to bude vypadat dál tím, jak je to všechno jako nový. Jak se všechno mění, tak uvidíme no.

A dokážete říct, jaké to bylo, když jste si přinesli první dítě?

No byli jsme nadšený, protože konečně něco, o co jsme se snažili tři roky, nastalo. A bylo to skvělý. Holčička byla úžasná, šikovná malinká, skvělá. Takže to bylo opravdu jednoznačně pozitivní.

A máte pocit, že jste byli dostatečně připravený, na to jak postupovat, co by mohlo nastat?

Vůbec. My jsme věděli úplný kulový. Jako věděli jsme dost z kurzů, které jsme navštěvovali v Dobré rodině. Tam to bylo hodně praktický, Alžběta to všechno zná na vlastní kůži, a poměrně brzo jsme získali takový okruh blízkých kolegů, s kterými si různé vyměňujeme informace a pomáháme si. Takže díky tomuhle jsme nikdy nestáli před nějakým fatálním zádrhelem.

A co se týká vzdělávacích seminářů teďka, tak je absolvujete v rámci...

Různě. Různě to sledujeme, kde se nám zdá něco zajímavého tak na to jako jdeme nebo jedeme. Natama teď měla výbornou konferenci o tom, jak dětství ovlivňuje dospělý život. Manžel se mnou většinou jezdí na víkendový školení, čímž si ty hodiny doplní. Hlavně to pak doma všechno probíráme. Ve středu bude seminář o psychických onemocnění, zejména jako u rodičů, jak s nima jednat. A v lednu budou základy terapeutického rodičovství, což si myslím, že je pro nás úplně ten základ. Takže na to se chystám.

A kolik hodin tak teda za rok absolvujete?

Obvykle kolem 50. Je to trošku problém, dohadujeme se, co nám uhradí. Šetřím si třeba hodiny, abych si našetřila na ty víkendové semináře, který oni pak nemůžou proplácet. Případá mi těch čtyřiaadvacet fakt málo.

A manžel?

Ten to má tak kolem těch dvaceti čtyřech. On zas chodí v rámci svého povolání na různé školení, který mu uznávají.

A jak vnímáte proces předávání dítěte?

Myslím si, že je to dobře postavený. Ty metodiky, které na to má Dobrá rodina. Myslím, že jsou dobře udělaný, dobře vymyšlený. Ale my jsme zatím nezažili žádný problém při předávání. Vždycky to bylo skvělý. Vždycky se ty děti krásně překlápily. Takže těžko říct. Víím, že třeba kolegyně to měla teďka hodně náročný. Ale je pravda, že ono se to jako hodně vyvíjí. Mám pocit, že to co nám říkali na začátku, už teď třeba tolik neplatí, že se ukazují nějaké věci jako více užitečné a nějaké jako méně užitečný. Třeba se nedoporučuje přespávání. Jako že by se sem měli napřed nastěhovat ty rodiče a my se pak s dítětem nastěhovat k nim. To už se teďka nedoporučuje. Vždycky si myslím, že poslední, kdo rozhoduje o tom, jak by to mělo vypadat, by měl být ten pěstoun, ne ten adoptivní rodič. Protože ty metodiky jsou doporučující, ale vy jste nakonec ten poslední, kdo odpovídá za ten zájem dítěte a za to, aby to dítě bylo v pohodě. Takže se to snažit vtěsnat do nějakých tabulek jako teď ještě ne, teď už jo, když cítíte, že to není ono.

Ještě bych se vrátila k těm klíčovým pracovním, co by bylo to, co by měla splňovat, co byste od ní potřebovala?

Měla by být především kompetentní. Za druhý by měla být jako hodně otevřená a přátelská. Ale jako tu kompetenci vidím na tom prvním místě.

A v rámci vzdělávání je něco, co vám chybí, ty dotace těch hodin nebo něco takového?

Ano. Myslím si, že těch dvacet čtyři hodin je zoufale málo. Myslím si, že je potřeba hodně vědět o terapeutickém rodičovství. A o tom jak postupovat, zacházet...jak přistupovat k dětem, který mají už za sebou nějaký trauma. To je věc, který se velmi bojím a myslím si, že ten kdo se toho nebojí, tak většinou je to proto, že je hrozně naivní. Nemá tušení, do čeho jde, když pak přijímá dítě 4letý, který bylo doma týraný a že netuší, co ho čeká. A hlavně to pak ani tomu dítěti nakonec nemůže být ku prospěchu. Kolegyně mimopražská měla dvouletýho chlapečka, který zažil několikrát odmítnutí a předání tu tam tu zpátky. Nechci to úplně rozmazávat, ale je vidět jak ona vůbec neví, co s ním. On je agresivní. On prostě hází věcmi. Kamarádka, která dělá chuvi, ji radila, že na něj musí být přísnější. To si říkám, pro pána krále, jak je tohle jako možný. Jak jsou odpovědný orgány schopný takhle poškozený děti svěřovat lidem, který nemá tušení, co s tím. To si myslím, že je špatně. Takže ačkoli já sama doufám, že budou respektovat naši hranici. My máme 0-3, ale pořád si stejně myslím, že ta přechodka je nejdůležitější pro ty malinký děti. A dokavad budou kojenáky, tak si myslím, že by na starší děti měli zapomenout. Ale každý to má jinak. Jsou kolegyně, který se specializují na starší děti. Nicméně si myslím, že i u dvouletýho dítěte nás může dosáhnout nějaký trauma vývojový a nějaká porucha vazby. Je potřeba o tom vědět, co nejvíce. Takže tohle to bych hodně ráda. Teď budeme mít nějaký základy, ale myslím si, že to není dost.

A kdyby vám teda zavolali, že mají dítě mimo tu vaši hranici 0-3, třeba 4 letý, tak byste ho odmítla?

Ano. O tom jsem přesvědčená. O tom jsme hodně mluvili a myslím si, že bych mu neposloužila.

A manžel to vnímá stejně?

Ten by si dal nejradši 0 až půl roku. On jak má dost těch svých dětí ve škole, tak on potřebuje si doma odpočinout a nemůže tady řešit to samý. To by se z toho zbláznil asi za týden.

Děkuju moc. Další okruh se týká té samotné motivace. Takže bych se zeptala, jestli dokážete pojmenovat, co bylo tou příčinou toho rozhodnutí stát se pěstounem na přechodnou dobu?

No myslím, že jsem čekala na něco takovýhleho. Věděla jsem, že už se nemůžu úplně vrátit do zdravotnictví. Že už ani nemám registraci ani ty schopnosti po těch dvaceti letech, co jsem to nedělala. Věděla jsem, že bych chtěla dělat něco v té sociální práci. Chvíli jsem uvažovala o hospicu. A miminka my byli vždycky hodně blízky a naopak s těma staršíma mám pocit, že to neumím ani s vlastním ani s cizíma. Takže možnost pracovat s miminkama tímhle způsobem mi přišla jako práce snů. A vůbec jsem to nijak neřešila. Takže jako celkově moje nastavení k tomu si myslím.

Takže, když přišel ten článek, tak to byl ten impuls?

Ano.

A pak jste teda šla za manželem a ten reagoval jak?

Myslím, že se mu to líbilo poměrně hned. Asi by do toho sám nikdy nešel. Ale vůbec jsem ho nemusela přesvědčovat.

A pak?

Pak jsme šli na OSPOD, vyplnili papíry, vzali jsme se, abychom to měli jako jednodušší. My jsme se chtěli brát, akorát jsme mysleli, že to ještě odložíme, až s tím budou všichni okolo v pohodě, ale to bychom se asi načekali.

A zvažovali jste někdy s manželem i dlouhodobou pěstounskou péči?

Mluvili jsme o tom. Ale ze stejných důvodů, jako jsme si nechtěli pořídit vlastní dítě. Já tomu dávám, tak ještě pět let. Mě přijde, že je to trochu jako vrcholový sport, že se to nedá dělat dlouho úplně.

A jaké byli vaše očekávání a obavy na začátku?

Na začátku obavy nebyly žádné, protože člověk neví. A očekávání byli jen nejrůznější. Budeme se starat o báječná miminka. Všechno bude růžové a krásné.

A jaké byly reakce vašeho okolí, kamarádů a širší rodiny?

Kromě některých příbuzných manžela byli všichni hrozně nadšený. Nesetkala jsem se osobně s tím, kromě tohohletoho jednoho příbuzného, že by to někdo odsuzoval, nebo že by tvrdil, že to děláme pro peníze. To mi nikdo nikdy neřek. Naopak. Většinou lidi reagují hodně nadšeně. Potkala jsem teď maminku dceřiného spolužáka v tramvaji a říkala mi, tak už mám doma holčičku, taky jsem se na to dala.

A myslíte si, že to finanční ohodnocení vaší práce je dostatečný?

Dá se s tím... když je člověk skromnej a když neživí ještě vlastní děti, tak se s tím dá vyjít. Takhle bych to řekla. Žádná sláva to není, ale dá se z toho žít, když bychom neplatili nájem v Praze, tak si myslím, že bychom z toho žili dobře. Ale my jsme hodně skromní. My nemáme žádné požadavky, nepotřebujem jezdit do zahraničí, opravujem svépomocí dům na venkově, do kterého se chceme odstěhovat. Myslím, že s takovýmhle životním stylem to jde, ale jinak asi moc ne.

A co pozitivního vám pěstounská péče na přechodnou dobu přináší?

Mě to naplňuje. Je to smysluplná práce a jsem strašně šťastná, že to můžu dělat.

A co negativního?

Je to adrenalin. Pořád je to adrenalin. Co soudy, co předběžko, jestli tam bude napsaný, kdy je to vykonatelný, nebo jestli nebude, jestli bude mít sociální pracovnice dovolenou, jaká bude. Jestli nám kraj nezavolá a nebude nám chtít dát osmiletého problémového chlapečka. Mě nevádí třeba, když si nemůžu naplánovat dovolenou. My opravdu nepotřebujeme mít nějaký takovýhle plány. Další negativum je, že opravdu je člověk unavený. Já teďka docela hodně zvažuju dlouhodobější přerušení. Ale to je pak jako otázka z čeho budem žít, takže to je potřeba hodně dobře zvážit. Ale cítím únavu, takže by bylo fajn, kdyby člověk mohl počítat s tím...ale musím říct, že v Praze je to dobrý a že jsem neslyšela, že by někomu odmítli delší volno. Takže mám pocit, že když člověk má pocit, že potřebuje delší volno než tři týdny, že je potřeba, aby to probral s psychologem a dostal nějaký razítko na to. Tak uvidíme. No tak ta únava, ale to je asi přirozený.

Tak poslední okruh se týká kvality života. Takže tahle otázka teď opakuje to, co jste mi vlastně řekla. Jak se cítíte po fyzické, ale i po psychické stránce?

Teďka se cítím hodně unavená. I když jako ze začátku to bylo náročný, ale teďka spinká skoro celou noc, jenom jednou se budí. Tak uvidíme, jestli je to roční období, nebo nějaký přechodový cyklus, nevím, tak uvidíme.

A jak hodnotíte své sociální zázemí, rodinu, přátele nebo i kolegyně?

Je to úžasný. Já si opravdu nemůžu stěžovat. Na podruhé to teda vyšlo. Mám manžela, který mě podporuje maximálně, přijde ze školy, popadne kočár, abych si mohla odpočinout.

A máte pocit, že máte někdy čas sama na sebe?

Snažím se. Fakt se snažím. Myslím na to. Měli jsme několik seminářů na psychohygienu pěstouna, takže na to myslím. Ne vždycky to úplně jde. A teďka s tou školou to bude ještě komplikovanější. Řeším, jestli mám odpočívat, nebo radši otevřít nějakou knihu, ale zatím myslím, že to jde.

A chtěla byste něco konkrétního ve svém životě změnit?

Ne.

A jak byste řekla, že vám rozhodnutí stát se pěstounem změnilo život?

Hodně opravdu v tom, že cítím smysl. Získala jsem fakt hrozně fajn profesní přátele a kolegy s kterými si hodně rozumím. A i vlastně zaměření, začali jsme chodit s kolegama do Parlamentu, protože máme dojem, že je to potřeba hodně změnit i v tomhle smyslu. Fakt jako cítím smysl, v tom co dělám.

A kdybyste měla na škále od jedné do sedmi vyjádřit spokojenost se svým životem. Kolik by to bylo?

Tak 6 a půl.

A co by se muselo stát, aby to bylo 7?

Ještě aby ty moje děti byly v pohodě. Ty starší.

A ještě poslední otázka. Jaké tři hodnoty jsou pro vás v životě nejdůležitější?

Hodnoty, co si pod tím mám představit?

Je to to, co je pro vás nejdůležitější v životě. To za co byste se vždycky postavila.

Tak asi rodina, hodně. Nevím, jak popsat...nevím, jak to říct...to zní hrozně banálně, ale já mám takovýto pravdoláskařství, takový to směřování úplně jiný než kam se to dneska u nás bohužel hejbe a nejenom u nás. Nevím, jak to pojmenovat. Teď jsem o tom zrovna včera v noci přemýšlela, protože do toho projektu jsme taky měla psát hodnoty, tak jsem přemýšlela, jak nazvat tohleto. Jako nějakou spravedlnost nebo pravdivost. Nemám pro to ..

Nemusíte to vyjadřovat úplně přesně, stačí takhle popsat.

A hodně důležitý je pro mě, aby můj život dával nějaký smysl.

Super. Děkuju moc.